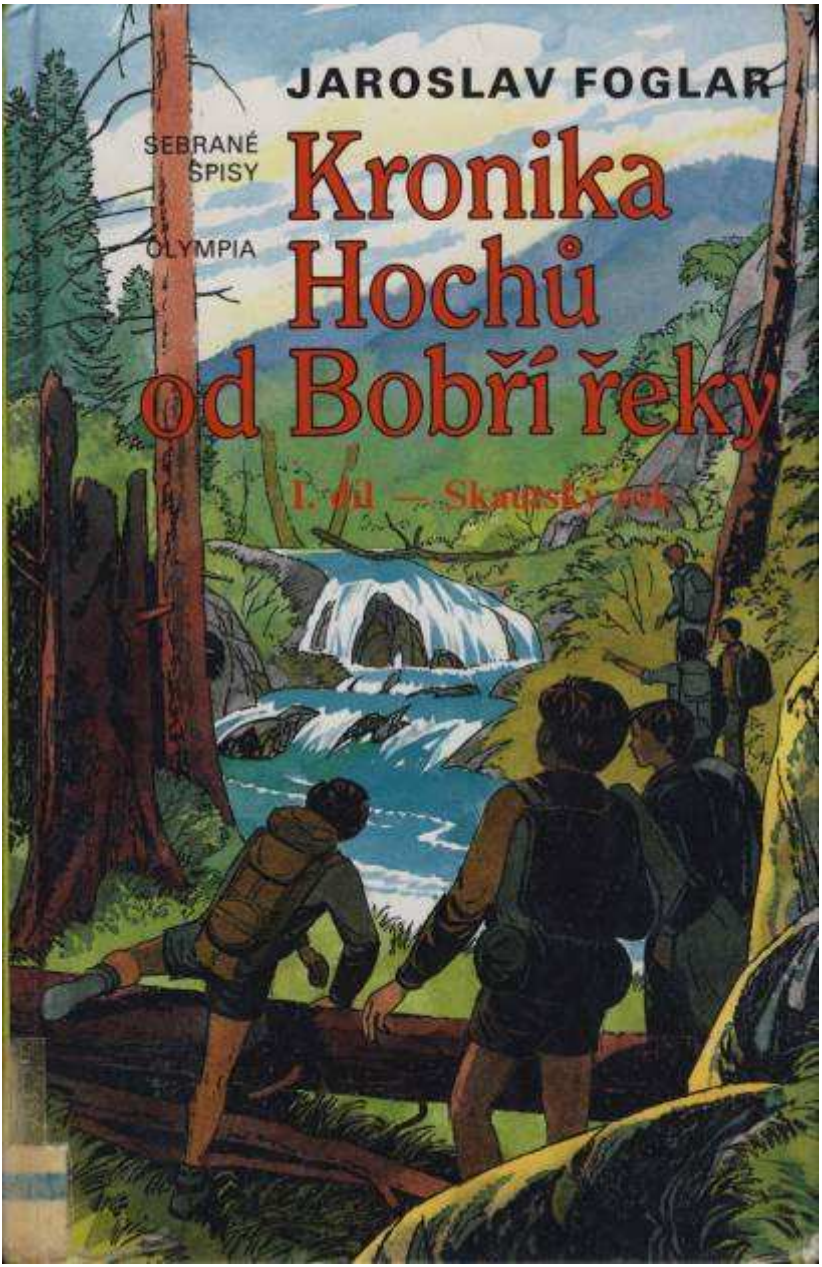
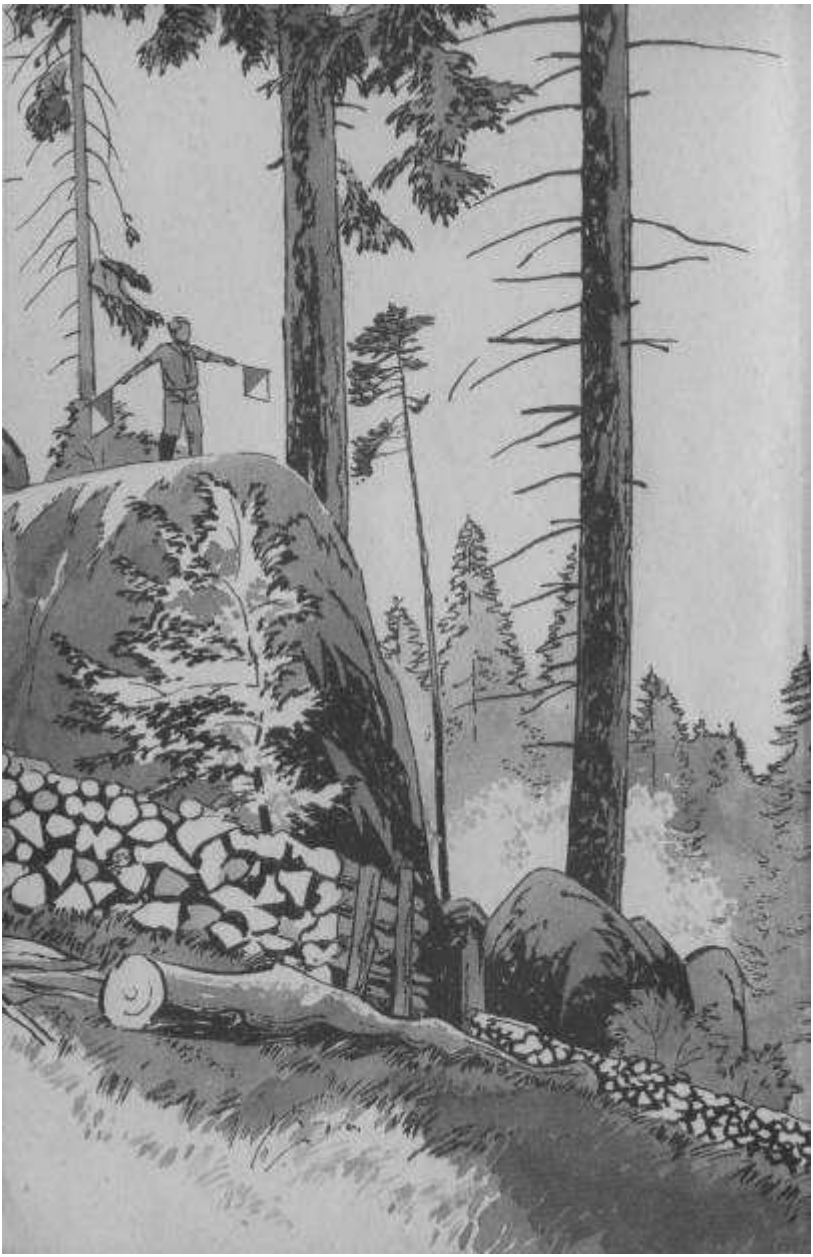

JAROSLAV FOGLAR
SEBRANÉ SPISY
OLYMPIA
Kronika Hochů od Bobří řeky
I. díl — Skautský rok

JAROSLAV FOGLAR

Sebrané spisy
svazek 22

OLYMPIA
PRAHA

Kronika Hochů od Bobří řeky

I. díl — Skautský rok

Milí čtenáři, otvíráte novou foglarovku, která je jiná než ostatní knížky tohoto autora. Nenajdete v ní ucelený román, ani cyklus povídek či návodných textů. Přesto tu jsou popsány příhody, které by vystačily nejen na román, ale i na mnoho povídek.

Jaroslav Foglar po dlouhá desetiletí pečlivě zapisoval do kronik všechno, co se svým skautským oddílem — Hochy od Bobří řeky — dělal a prožíval. Tyto záznamy vznikaly často přímo na místě, při výpravách za město, na žulových balvanech nedaleko Sluneční zátoky, pod plátěnou stanovou stříškou v mihotavé záři svíčky. Nemají jednotnou dějovou linii jako Foglarovy romány, zato tu není nic vymyšleno, všechno, o čem se na dalších stránkách dočtete, se skutečně stalo. Dozvíte se, co všechno Hoši od Bobří řeky dělali na nedělních výpravách do přírody i při schůzkách v klubovně, jací chlapci tímto podivuhodným sdružením prošli. Je to pestrá mozaika složená z barevných kamínků.

Kroniky byly dosud přístupné jen chlapcům, kteří do Foglarova oddílu chodili. Dnes do nich můžete nahlédnout díky nakladatelství Olympia i vy.

Miloš Zapletal

Kronika! *Věc po desetiletí nerozlučně spjatá s naším oddílem. Na jejích stránkách zůstávají zachyceny velké i malé události našeho chlapeckého nárůdku.*

Všechno, co se tu dočteš, stalo se v máji našeho mládí, kdy se nám život zdál být dobrý a krásný, kdy nám stačil ke štěstí slunečný den s blankytným nebem a bílými oblaky. Bylo to v čase, který tak rychle míjí, v nejkrásnějším období života, kterému říkáme mládí. A protože vzpomínky rychle mizí, zanesl jsem je všechny sem, do této knihy.

Za několik dní začne náš skautský oddíl, Dvojka, známý také pod názvem Hoši od Bobří řeky, nové období, nový rok práce, událostí, společných podniků. Více než tři desítky chlapců nejrůznějších povah sejdou se po kratičké letní přestávce k další celoroční činnosti.

Jaká ta činnost bude? *Co všechno nás potká*? *Přál bych si, aby tento skautský rok byl krásný, slavný, ryze dvojkařský. Nejen svým programem, ale i přátelskou pohodou*!

Jestřáb

Oddílové výpravy

PODZIMNÍ VÝPRAVY

Zahajovačka — Zelené údolí

Vlakem i na kolech jsme se dostali v časném slunečném dopoledni na naše místo v Zeleném údolí. Cítíme se všichni tak nějak slavnostně, jako když jde člověk poprvé po prázdninách do školy, nebo když je u zpovědi. Vždyť dnes je Zahajovačka, první podnik v novém skautském roce. Začíná první článek dlouhého řetězu událostí, další úsek společné práce.

Po složení toren a uvítání pískám nástup. Mám na programu důležitou delší poradu, ale nechci ji začínat hned po příchodu. Je tedy napřed „volno", které v záplavě zářijového slunce využíváme nejrůznějším způsobem...

Pak začíná porada. Sedli jsme si do kroužku. Vytyčuju ideový program pro období 1942—1943:

Zlepšit se v chování, nalézt přátelskou úctu ke každému jednotlivci, obnovit bývalý pořádek, kázeň, ohled k majetku kamaráda.

V minulém období jsme se v těchto věcech velmi pokazili. Mezi několika hochy vznikly ošklivé spory, podezřívavost a nedůvěra k druhým, uráželi se vzájemně, a tak to šlo stále dokola, až se naše sdružení dostalo na pokraj záhuby.

Všichni jsme si bolestně uvědomovali ten úpadek a několikrát jsme si smluvili, že se musí stát náprava a že musíme být zase takoví jako dřív. Ale zakrátko bylo všechno znovu ve špatných kolejích. To proto, že přílišná volnost slova i jednání, kterou jste měli, sváděla k dalšímu hřešení a na slib

se tak zapomínalo.

Vydávám proto dnes, na prahu nového období, několik zákonů, které mají navždy znemožnit rušení slibu.

Domlouváme si dva mimořádné podniky v nastávajícím týdnu. Zaprvé je to premiéra Klicperovy hry *Krása neblaží*, k níž komponoval hudbu náš Jumbo (Jarmil M. Burghauser), za druhé film *Těžký život dobrodruha*, který má pro nás z různých důvodů velkou přitažlivost. (Zpívají tam písničku *Sám já chodívám rád*, pak tam jeden chlapík sekne s mandoletkama, taky se „prímovně perou" — no co mám víc povídat!)

Sluníčko připaluje víc a víc a před usmažením zaživa nás zachraňují stříkandy. Nové a nové spousty vod na sebe vzájemně lejeme, vlastně prudce vrháme ze šálků a hliníkových krabic, v řadách proti sobě útočíme a jsme tak zmáčení, jako kdybychom se koupali aspoň tři hodiny v jednom cuku. Louku jsme zavlažili nejméně na padesát let, což vděčně uvítaly zejména místní žížaly.

Pak začíná hra Boj o míč. Rozhoduji, že budeme hrát jemnější druh, při kterém není dovoleno útočit na toho, kdo míč nemá. Hochům ale nevadí, že je na zemi spousta trní, a vynucují si po přestávce bojovou obměnu, takzvané maso.

V době, kdy opravujeme rozpáraný míč, hrajeme štafetové závody. Dvě družstva stojí vedle sebe a závodníci běhají jeden po druhém k metě a zpět po jedné noze, pak po čtyřech, pozpátku a podobně.

Míříme na pevnůstky. Nahoře na planině, kde jsme ještě našli kameny vyznačenou cyklistickou dráhu z jednoho závodu o propagační lístek Alvareze, jsme uspořádali Střelbu na pevnůstky. Chlapci byli rozděleni do dvou skupin, každá si postavila tři pevnůstky (kruhy z kamenů, s věžičkou uprostřed) a tyto pevnůstky měly být zasaženy a tím zničeny. Zvítězila strana A, zbyly jí dvě pevnůstky, byť zle pošramocené, zatímco straně B zůstala pevnůstka jediná.

„Mám to moc hluboko!" Jak vznikla tahle okřídlená věta?

Hošani ode mne pořád něco potřebují, ale obyčejně až tehdy, když to mám zabalené děsně hluboko v torně a ta torna je navíc připoutaná devadesáti řemínky k nosiči na kole. Vytahujte pak z takové napěchované torny kleštičky, červenou tužku, sešit s fotografiemi a podobné věci! No — a tak jsem byl nucen několika žadatelům říct, že to či ono mám moc hluboko. Teď si z toho ta banda utahuje, a když někdo od někoho něco chce, hned potměšile dodá: „...esli to ovšem nemáš moc hluboko..."

Objednáváme fotografie z tábora. Je jich už slušná dávka, zatím 84, a ještě přijdou další! Máme je nalepené v krásném sešitě, do kterého ke každé fotce připíšeme, kdo si ji objednává.

Nikdo si samozřejmě nemůže objednat všechny snímky, byl by to drahý špás, nemluvě ani o tom, že některé obrázky mají podobné náměty.

Při této akci pozoruju jisté zajímavosti, které se mně nezdají. Tak například někdo si objednává zásadně jen ty fotky, na kterých je on sám, všechny ostatní přehlíží, i takové, kde je zachyceno mnohé, co by jednou po letech důkladně osvětlilo jeho vzpomínky.

Jistý chlapík dělá ještě horší věc. Objednává překotně, úplně nelogicky, že až žasneme. Koupí si třeba dvě fotky téměř stejné, na kterých dokonce ani není (takže samolibost a ješitnost jsou vyloučeny), a krásný snímek, dokumentární, kde je i on sám, si neobjedná. Kdo mi to vysvětlí?

Nedávejte se ovlivnit sloupkem jmen nebo nezájmem druhých. Objednejte si ten obrázek, který se vám líbí. Ale nedělejte to jako ten výtečník, o kterém píšu v předchozím odstavci.

Končím zápis o Zahajovací výpravě, utahán jejím popisováním, ale spokojen pěkným začátkem. Zdá se, že naše další společné příhody budou ještě hezčí a že v tom dnešním tempu vydržíme.

6. září 1942

Na fotografii je výjev ze hry Vynášení míče z rokle. Jak malinké barevné hračičky vypadali naši gambusini z té výšky nad roklí ve svých pestrých trenkách, uprostřed zeleně. Dole vidíte, jak je právě jeden z chycených útočníků poléván za trest vodou z potoka. Vodu arciť nikdo na primusu neohříval, a tak to byl trestík ef ef!

20. září 1942

Opičí stromy

Opičí stromy! Tak jsme pojmenovali asi před rokem jedno místo v Prokopáčku. Dříve jsme mu asi třináct roků říkali Nové tábořiště, na rozdíl od Starého tábořiště, které je o kus cesty dál, na kopci zvaném Kalvárie.

A proč jsme tomu místu začali říkat Opičí stromy? Protože v pozadí jsou nízké staré borovice se silnými větvemi až skoro na zem. Takovým stromům říkala v jedné knížce Svorná sedma Opičí stromy. Teď se toho někdo chopil a dal stejný název i našemu místu.

Je to pro nás skoro posvátné tábořiště. Odsud běžel Tonda Ort před mnoha lety pozdě večer za tmy pro šňůru z oběšence (byl to úkol Svazu Třinácti), tady jsme prozpívali kolik večerů při táborových ohních, zde spal Moja Kalous poprvé pod stanem, byl tu s námi na své první výpravě Mýval, prožili jsme zde nesčetné veselé i vážné příhody na mnoha výpravách. To místo tady znali všichni chlapci z našeho oddílu, od Erika Kafky, Jarky Balady a Pepíka Pokorných, přes Oldu Pětníka, Tondu Orta, Karla Novotného, Járu Fialu, Sopra, Jendu Krčka, Mílu Nováčka a dále Otu Naňka, Mirku Ejema, Hudsona, Vilíka atd. atd., až po ty z nedávné minulosti, jako je Sopka, Zub, Zbynda, Pecka, Samson, Kolouch, Špígl, Tulek, Iškuda, Stopek, Sídlo, Užovka, Jang a řada dalších... Místo se celkem

nezměnilo, snad ani žádný strom za těch skoro dvacet let nezmizel, jen tráva je tu vydupaná.

3. října 1942

Na výpravě do Větrného údolí se dostalo našim hochům poprvé do ruky Pomalago, a hned dvě čísla najednou. Kdysi, od roku 1930, jsme vydávali takové oběžníky psané jenom na stroji. Pak, když nás už bylo moc a mezi nás přišel Mirka Smotlacha, vydávali jsme oběžníky — díky jeho pomoci — rozmnožované. To už byl přepych! Potom přišlo něco ještě lepšího: celý mnohastránkový časopis Čigoligo s pestrobarevnými obálkami a pěkným obsahem!

Čigoligo po čase přestalo vycházet. Dnes tedy přicházíme s Pomalagem. Obnovujeme tak pravidelný oběžník. Budou v něm stručné přehledy našich podniků a událostí, různá upozornění, rady, pochvaly — tedy jakási malá kronika ve zvláštním tištěném vydání.

Schovávejte si všechna čísla, vlepujte je do svých deníků, jako to dělávali vaši předchůdci. Oběžník se jmenuje Pomalago proto, že bude vycházet pomalu! Je to také slovo z našeho oddílového pokřiku. Kdybychom jej případně později při zrychleném vydávání přejmenovali na Rychlolago, nedivte se. (Toto je zpráva z informační kanceláře zálesáka Frédyho.)

Podzim je tady! Pozorujte jeho krásy. Vidíte ty pestré barvy zarostlých strání? Sbírejte a lisujte barevné opadané listí, pátrejte po názvech stromů a keřů. Cítíte podzimní vůni? Ten zvláštní vzduch, který voní jinak než v létě? Všímejte si sedavého nádechu v kraji, ozářeného sluncem, pozorujte žluté rozteklé západy slunce. Mějte oči i srdce otevřené té kráse!

10. října 1942

Do příštího úplňku

Když jsme ukončili nedělní besedu v klubovně KČT a vycházeli v hloučcích do zatemněných ulic, nalezli jsme svět zalitý kouzelným svitem ohromného úplňku.

Někdo — snad Jiří — vykřikl: „Pojďte ještě někam!"

Ale kam? Návrh „do Prokopáku" padl, vždyť už bylo půl osmé. Tak pojďme aspoň přes most k Arbesovu náměstí. Návrh byl nadšeně přijat. Jdeme kolem pouťových atrakcí na Karlově náměstí, ale ty nás teď nelákají.

Stojíme na smíchovském břehu Vltavy, u věže, a díváme se do měsíce. Jsme fascinováni jeho ostrým bílým světlem. Nemluvíme ani nahlas. Jen tak tlumeně, skoro šeptem. Kousek tábora jako by se nám v této chvíli vrátil. Řeka svítí jako stříbro.

Povídáme si o klubovně, přáli bychom si mít klubovnu jen svoji, vlastní, kde bychom se mohli zařídit podle svého a ze které by nás nikdo nevyháněl přesně na minutu v půl osmé, jako to je ve společné klubovně Klubu českých turistů.

A v té náladě si umlouváme, že nás devět, kteří zde stojíme, se pokusí ze všech sil opatřit do příštího úplňku pro naše sdružení vlastní klubovnu. A že se tady o příštím úplňku večer zase sejdeme.

Měsíc svítí. Chvílemi jdou přes něj mraky, ale zase vysvitne a postříbří vodu pod hučícím jezem.

Rozcházíme se a říkáme si: „Do příštího úplňku! Do příštího úplňku!"

22. listopadu 1942

Prší!

Nebe je zatažené, venku vládne podivné ticho a vlhké teplo. Na stole leží moje věci, připravené k cestě do Modřanského údolí.

Uskuteční se ale dnešní výprava? Střechy se už začínají lesknout deštěm. Proklatě! Prší! Mám se připravovat na sraz? Mám balit spoustu potřeb, cpát jídlo do krabice, skládat tepláky? Když to udělám, třeba pršet nepřestane. Neudělám — a za chvíli bude po dešti, nestačím pak dojet včas na sraz a způsobím tím určitý zmatek a nejistotu u těch, kteří tam budou čekat.

Zuřím. Čert vem tyhle nejisté deštivé neděle, kdy člověk skutečně neví, co má dělat. (Je to ale ostatně v roce 1943 vůbec taková první neděle. Až dosud nám letos počasí vlastně úžasně přálo!)

Běhám od okna k věcem a zase zpátky. Z okna v pokoji vidím přes celé Vinohrady až na Smíchov a kopce nad ním. Když jsou vrchy zřetelně vidět, bude hezky. Jsou-li v mlze, bude pršet. A dnes tam není vidět zhola nic!

Teď ale pršet přestalo. Je čtvrt na devět. V devět máme sraz! Kdybych sebou hodil, může být ještě všechno zachráněno. Za čtvrt hodiny všechno zabalím a na kole snad za třicet minut do Bráníka dorazím. Tam je totiž sraz.

Tradá do toho! Čaj už se vaří, jen ho dostat do láhve ... tadyhle bramborový salát nacpat do skleničky. . . papírovou škatuli na lejstra z předsíně přinést a naplnit. . .

„Kam tě čerti nesou?" slyším v tom tumlu maminku. „Vždyť tam leje jako z konve!"

Mám svou maminku strašně rád, ale teď se na ni za ta slova docela nesmyslně zlobím, jako kdyby ona ten déšť objednala! Dívám se z okna: znovu cabí a cabí. Es pršt. Kruci fajfka, já mám vztek!

Nalévám čaj do láhve, balím tornu, připevňuji na kolo a začínám psát ze zoufalství tyto řádky do kroniky. Snad zatím přestane.

Půl desáté. Ještě prší. Chvílemi jen mží, ale déšť vždy znovu zesiluje.

Deset hodin: prší. Drobounce, skoro jako by poletoval sníh. Telefonuji Jumbovi z automatu, chci mu dát zprávu pro chlapce, že z výpravy nebude nic, aby přišli odpoledne ve tři hodiny do klubovny na besedu. Ale Jumbo to už zařídil. Hned ráno. Byl totiž na srazu — přijelo tam i spousta chlapců chtivých výpravy. Poslal je správně domů a řekl jim o klubovně to, co jsem mu teď telefonoval. Žádám Jumba, aby volal ještě Šušíkovi. A pak jdu vybalovat tornu a připravit program k odpolední besedě.

26. září 1943

Pozorujte na vycházkách!

Všímejte si podzimního kvítí, plodů na keřích, snažte se porozumět kráse barev, ve kterých příroda usíná. Brzo se začnou barvit listy stromů a keřů. Všímejte si, které nejdříve a jak. Pište si tyto zálesácké poznatky do deníku. Někteří chlapci si nevšimnou ničeho, co se v přírodě děje. A přece je toho tolik a všechno dohromady je tak krásné a zajímavé!

Můj zálesácký poznatek z minulé neděle: Je několik druhů šípkových plodů. Kulaté, podlouhle špičaté, hruškovité.

26. září 1944

Kalifornia

Odbývala se v Tygřích džunglích a připravili ji naši starší Dvojkaři. Byla to hra důmyslná a tak zajímavá, že ji naše

gambusinstvo vydrželo hrát bez jediné přestávky od dvanácti hodin až do pěti, kdy přesně podle programu skončila. Ani několikerá dešťová přeháňka nás od hry neodradila.

Hlavní zápletkou byl boj dvou dobytkářských společností o pastviny, krávy, dělnictvo i peníze. Byla při tom burza, měnil se kurs krav, jistou roli hrála dobytkářská spořitelna, útoky na farmu, signály barevnými raketami, finanční kontroly, zvuky gongu atd. Stovky vzrušujících honiček a přestřelek papírovými kulemi, o kterých se vyprávělo se zatajeným dechem na jiných místech — inu hra vzrušující, jak zákon káže!

Naši starší dokázali, že těch několik let ve Dvojce nebyli nadarmo.

30. září 1945

Tábořím na našem obvyklém místě, kam chodíme už léta. Den je podivný, krásný, náladový. A já se zase nořím do moře vzpomínek na všechny ty staré doby. Kam zmizely generace Dvojkařů, které sem chodily se mnou? Jejich hlasy dávno zmlkly — a přece je slyším. Slyším hlas Šušíka, Prófy, Odyma, Valdy a všech ostatních, kteří zde bývali s námi. Dnes tu jsou chlapci noví, většina z nich ty staré ani nezná. Zůstala jen loučka, les, studánka ... a staré fotografie se vzpomínkami.

Jak to bude dlouho trvat, než ta dnešní skutečnost bude jen předmětem vzpomínek?

Vítr hučí, stráně žloutnou, po nebi plují bílá oblaka. Hoši se vracejí z družinového volna. Vzhůru do přítomnosti!

Hrajeme v plné slávě asi dvě a tři čtvrtě hodiny hru, kterou jsem tu připravil kdysi v psaneckých dobách — Urkany. Co nových vzrušujících situací dnešní generaci zase přinesla! A pak ještě asi osmkrát Průchod armád. Dvě hry, které jsou báječné, dáte-li jim život, ducha, poctivý boj. Dnes jste jim to vše dali. A tak se znamenitě povedly!

28. září 1947

Hrajte správně, vyvarujete se rozladění!

Někteří gambusini mají při našich hrách jedinou snahu — a to udělat pro sebe všechno co nejvýhodnější, nejjednodušší, jen aby podstupovali co nejmenší riziko a jejich protivník si ani neškrtl. Obcházejí pravidla, vymýšlejí všelijaké techniky a div že se nedopustí i nějaké nepoctivosti. (Říkávali jsme tomu různá nepěkná chytráctví.) Pochopitelně, že protivníci pak na to hartusí nebo se dokonce také uchylují k podobnému chytráctví.

Nekažte hru vynálezy, které vám sice zaručí vítězství, ale hru ochudí o napětí!

11. října 1949

Gónio

Radek šlape a dupe vedle praporku, který má poslepu vytrhnout ze země. Ani byste nevěřili, jak se takovej mizernej prevít praporek dovede ztratit! Vaše gónio z dálky píská smluvené značky „vpravo", „vlevo", „kousek zpátky", „a teď furt dopředu", a vy už jste z toho jeleni, mužstvo se chechtá, řve a válí se smíchy, vy zatím div nevyvrátíte fotbalovou branku, která se připletla do cesty, ale praporek ne a ne najít. Někdy ho člověk mine jen o vlásek — a to je právě důvod k největšímu smíchu diváků.

10. září 1950

Tygří džungle

Nebíčko vypadá přece jen trochu lip než předchozí neděli. Snad bude jednou konečně hezky!

Na našem tábořišti dole nad roklí je hustá tráva. Družiny se

hned rozprchávají na svoje tradiční kmeny, každá na ten svůj, vydržený mnoha léty.

Hrajeme asi třikrát Přestřelky v Tygřím údolí, ale jenom na dva kmeny.

Odlévání stop. Míťa si vypůjčuje Kuchtíkův nůž se srnčím kopýtkem na konci a pěkně, názorně předvádí odlévání stopy. Chlapci projevili velký zájem.

Během dne ve chvíli volna sebral Cvalda mančaft a hraje s ním námořnickou kopanou. Z plácku za cestičkou doléhají až sem salvy chechtotu a míč je každou chvíli v rokli.

Pak začíná velký podnik — vaření polévky. Je to závod na body. Celá družina vaří společně, v jednom kotlíku. Soudcují (a ochutnávají): Zdeněk, Cvalda, Míťa, Jestřáb. Bylo to moc dobrý, škoda, že mi družiny nedaly víc!

Značkovací dráhu připravili Zdeněk s Cvaldou. Družiny ji běžely také jako závod na body.

Hru Obležené město zahajujeme až navečer. Míťa jde podle staré tradice do kruhu jako hlasatel obleženého města.

Už se skoro stmívá, když se jdeme umýt. Dnes ani nebyly obvyklé stříkandy. Zdeněk vyhlašuje celotýdenní ZNB (závod na body): vypracovat návrh na znak letošního tábora. Odcházíme skoro za tmy. Glen ještě zpracovává známkování a hlásí mi konečný výsledek. Chlapci dali dnešní výpravě samé jedničky!

8. října 1950

Nekažte hru!

V neděli jsem opět viděl, jak leckdo hraje úplně takytábornicky. Při Přestřelkách dvou kmenů jste se měli rozprchnout na všechny strany, do všech možných úkrytů, a pak odtud každý sám v největší tichosti a opatrnosti začít vyhledávat nepřítele, plížit se a krýt. Jak mohla být ta hra

pěkná a zajímavá! Ale někteří čtveráci — snad aby se nebáli — odcházeli do hry společně, s křikem (natáčeli „letecké motory"), drželi se za ruce a div že nešli s práporem a za zpěvu s doprovodem harmoniky. Nerozptýlili se ani při hře a lišácky si kryli záda, jen aby vyhráli.

Tak se hrát nemá! Ticho spolu s přemýšlivostí a kombinováním je při podobných hrách v přírodě hlavní věc!

9. října 1950

Boy a Cvalda předvádějí pády

„Tak si to představte!" začíná Boy výklad. „Jde proti vám chlap jako hora. Vy nic a von taky nic. A najednou prsk — a chlap po vás skočí, až vám rupne ve vobratlích a kšandy jsou na pět kusů, vo knoflíkách nemluvě! Vy se jen vlídně usmějete — uděláte takhle — (Cvalda se nese obloukem přes Boye) — a chlap letí jako hnilička.

Nebo třeba tohle:

Máte mírnou neshodu s kolegou, chvíli se vzájemně a celkem bezvýznamně pohlavkujete. Nakonec vás to už ale dopálí, a tak popadnete kolegu takhle — au, aúúú, aúúú, Cvaldo, počkej, eště né, eště sem tě nepopad ..."

Boy a Cvalda, dva hromotluci, se válejí v trávě jako dvě medvíďata, mužstvo i náhodní divácimastňáci se už ani nemohou chechtat...

Ale zápasníci už jsou zase na nohou a názorné vyučování justyjusty pokračuje ...

21. října 1950

Naše tábořiště

Jsme v Modřanech. Je to jedno z našich historických

tábořišť, jako jsou třeba Tygří džungle, Milíčov, Zaječí rokle a jiná. Chodíme sem už léta.

Šlapete po místech, kde běhali před vámi chlapci, dnes už dospělí, jejichž jména znáte jen z kronik nebo z mého vyprávění: Jumbo, Dan, Flik, Balů, Odym, Song, Šušík, Robin, Rolf, Bob, Henry, Džin, Séva a desítky jiných.

Není zde jediný strom a keř, za kterým by se při hrách neschovával některý z těch gambusinů, není zde jediný čtverečný metr, po němž by neproběhly jejich nohy v divokém úprku, když se před útočníkem náhle objevil obránce. To místo zde, jako všechna jiná naše tábořiště, je nabité událostmi, posvěcené vzpomínkami.

Tady jsme hrávali Na urkany, dole na louce Na praporky, v lese jsme hledávali Hnízdo loupežníků, tady se už před lety bývalí chlapci nemohli nabažit hry Průchod armád. Zde jsme poprvé zahájili dlouhodobou hru Zlaté údolí, tady jsme se chvěli za okupace strachy, zda nám Němci naše sdružení nezakážou

a mne nepošlou do koncentráku na smrt. Těch plánů, zde upředených, těch závodů na body, těch úseků dlouhodobých her, těch návratů domů v družném hovoru!

Léta ubíhala, hoši se vyměnili, kouzelné slunné dny byly zapomenuty a jen Dan a já jsme jejich strážci.

A teď jste tu vy, kteří prožíváte krásnou dobu chlapectví! Vstupujete na naše staroslavná tábořiště, abyste pokračovali v tom, co vaši předchůdci opustili, když plamínek jejich zájmu postupem věku dohořel. Když přicházíte do Modřanského údolí, do Tygřích džunglí a na jiná místa, vzpomeňte na všechny naše chlapce, které osobně neznáte!

A buďte šťastni, že váš plamínek nadšení dosud hoří. Že vás to sem ještě táhne! Až kteréhosi slunečného nedělního rána už nepocítíte nezadržitelnou touhu jít s námi na některé z našich tábořišť, pak už nebudete hochy. Skončí nejšťastnější, nejbarevnější období vašeho života!

25. září 1951

Na milíčovském tábořišti Na mýtince za námi přijíždí kolařský nezmar Pavel. Ten také nikdy nepřijde pěšky. Pokaždé má nějakou výmluvu, proč musel přijet na kole. Dnes to bylo: Ráno ho bolela hlava, myslel, že nepůjde na výpravu! Pak ho to přešlo, a tak přijel na kole!!

Dnes jsem připravil mužstvu tři nové hry. Vypisuju je tady, aby nám zůstaly v paměti pro další výpravy na Milíčov:

Na čísla

Hraje se v lese. Cesta, která tudy vede, rozděluje les na dvě území dlouhá sto kroků, široká šedesát kroků.

Každé ze dvou mužstev rozhází ve svém území určitý počet lístků s čísly (tentokrát mělo každé po 22 kusech). Lístky nemají být schovány ani ničím přikryty a jsou obráceny číslem dolů.

Hráči mají pronikat na soupeřovo území, přečíst tam co nejvíc čísel (napřed je ovšem objevit) a naopak bránit protivníkovi při čtení čísel vlastních. Zajímáni jsou útočníci tak, že jim dá obránce babu.

Kdo dostane babu, musí se vykoupit. Výkupných je pro každé mužstvo jen 15. Nemá-li zajatec výkupné u sebe, musí zůstat tam, kde ho obránce plácl. Vysvobodit ho může jeho spoluhráč tak, že ho odvede za ruku na vlastní území.

Výkupné je stejné pro obě strany, mužstvo tedy může používat i to, které získalo od cizích zajatců. Výkupní kartičky tak přecházejí z území do území.

Vítězí mužstvo, které dřív zjistí 15 čísel soupeřů. Během hry kontroluju správnost hlášených čísel.

Lístky s čísly nesmějí být přemisťovány. Útočníci je neodnášejí, mohou je jen odkrýt, přečíst číslo na nich uvedené a pak je zase obrátit prázdnou stranou vzhůru.

Dítě v indiánském ležení

Na lesní mýtince, tvořené stromy vysazenými do kruhu, leží hliníková krabice, která v této hře představuje dítě.

Mýtinu střeží střelci vyzbrojení papírovými koulemi. Stojí rozestaveni na obvodu kruhové mýtinky a nesmějí opouštět svoje místo.

Kromě těchto střelců je indiánské ležení chráněno ještě létají-. cí obranou, která nemá koule, ale běhá po celém lese až k cestě. Za cestou začíná území bledých tváří. Běloši podnikají výpady do území rudochů, snaží se uniknout létající obraně a probít se do ležení, tj. na střeženou mýtinku, a z ní pak v příhodné chvíli vynést hliníkovou krabici za cestu do svého území.

Střelci ani létající obrana nesmějí bělochy pronásledovat na mýtinku, tam jsou útočníci bezpeční. Střelci mohou začít pálit na vetřelce teprve tehdy, když se pokoušejí utéci z mýtinky s krabicí.

Jestliže je přitom běloch zasažen, musí krabici vrátit na původní místo a zůstane na mýtince jako zajatec.

Do zajetí tam putují i běloši, kteří dostanou od létající obrany babu.

Zajatec je osvobozen, když se jeho volný spoluhráč přiblíží a zasáhne papírovou koulí některého střelce. Po každém zásahu je vysvobozen jeden zajatec. Odejde se vztyčenýma rukama na své území, teprve tam se stává opět plnoprávným účastníkem hry. Běloši jinak papírovými koulemi nikdy nestřílejí.

Krabice (děcko) smí být předávána jen z ruky do ruky, není dovoleno ji házet.

Indiáni jsou označeni šátkem uvázaným na hlavě.

Muž proti muži — třetí milíčovská hra

Z obou břehů rybníku postupují proti sobě dvě stejně silná mužstva. Rybník se dá přejít, nikde není taková hloubka, aby bylo nutné plavání.

Každé mužstvo má současně dva úkoly — dostat se na druhý břeh dříve než protivníci a přitom zápasením a různými technikami zabránit soupeřům ve splnění stejného cíle.

Čtyři minuty po zahájení hry pískám návěstí, čili výstrahu, že za minutu bude konec. Mužstvo se pak musí rozhodnout, zda nechá zápasení a poběží na druhý břeh, nebo uplatní jinou taktiku. (Například určí dva tři siláky, aby zadržovali čtyři pět soupeřů apod.)

Odvlékat protivníky do zajetí na nepřátelský břeh není přípustné, ruší se tím přehlednost hry. Kromě toho takový zajatec je pak úplnej chudák!

Při hře Na čísla se Jenda hrozně odřel na nose, když se vyhýbal Gingovi. Narazil při úhybném manévru do stromu. Stromu se nestalo nic. Jenda nese úhonu svého meziočního výčnělku celkem statečně, dělá legraci, což si vysvětlujeme jedině tím, že tu nemá zrcátko!

30. září 1951

Tygří džungle

Toto naše dávné tábořiště zarůstá pořád víc a víc bodlinatou trávou, vysokou a tvrdou. Rozkládáme své věci na historických balvanech, každá družina na svém. Unkas si udělal celý „byt" na maličkém plácku pod balvanem, měl tam deku, křoví svázané provázkem atd.

Hrajeme Dobývání hradu Rábí. O té skále kdosi řekl, že bychom ji měli přestěhovat do Prahy, abychom mohli hrát tenhle boj papírovými koulemi každý den.

Z vrcholku skaliska je pak odstartována míčková štafeta družin napříč Tygřími džunglemi. Štafetu vyhráli Zelení, třetí byli Modří, kteří ke konci ztratili a nenašli tenisák. Je až zarážející a znepokojující, jak je celá družina zdrcena a bez nálady po tomto prohraném závodě. Jako kdyby prohrála

celoměsíční bodování.

Zorro předvádí salto, pak dokonce provádí ten skok přes tři klečící hochy. Je jako z gumy, ohebný a pružný.

Všichni skládají nové boty do Přehledů, což je naše oddílová forma skautské stezky.

Den je krásný, slunný, ale ráno velmi mrazivý. Přesto se asi šest hošanů dostavilo na sraz k dobývání hradu Rábí v krátkých kalhotách, s nahými lýtky, včetně Jestřába!

7. října 1951

Ještěrčí jámy

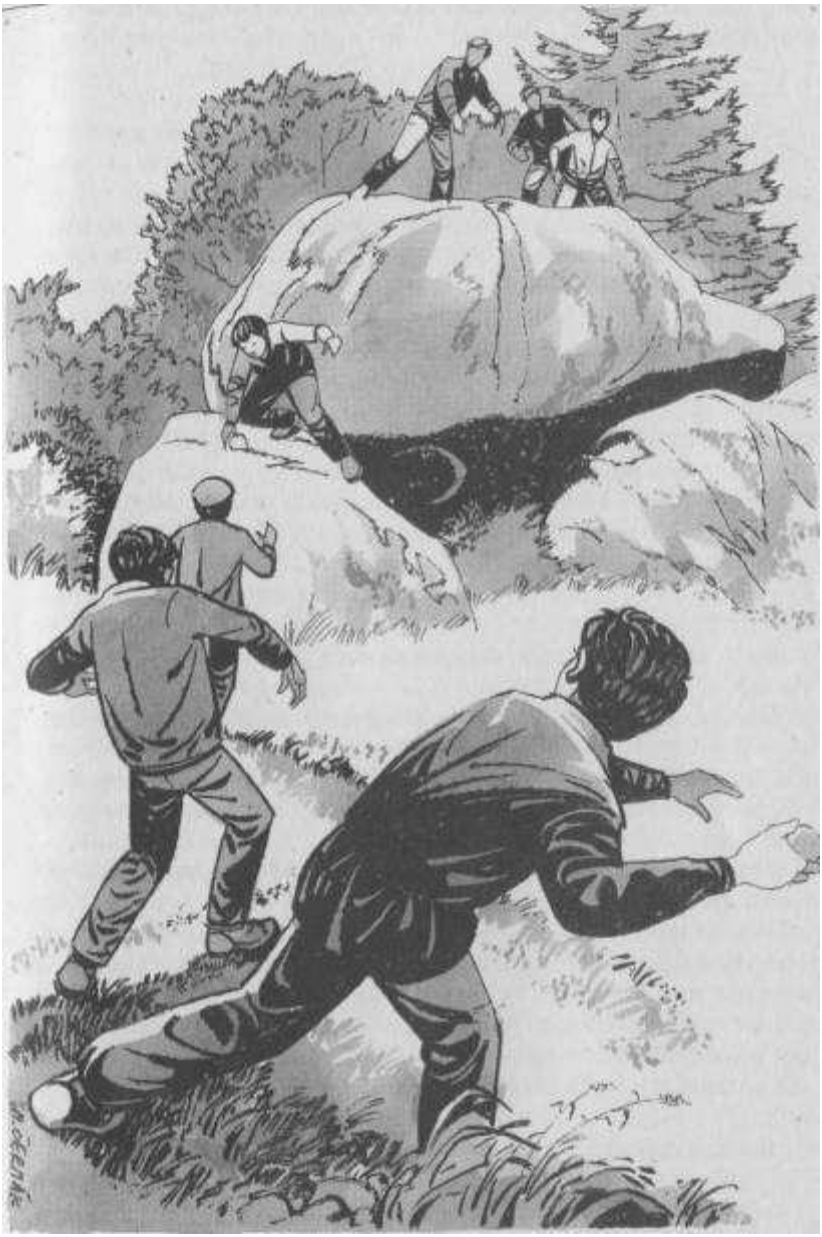
Hrajeme Tabu. Jeden kmen má sídlo v roklince, druhý v dolíku u cesty, mezi hlavním lesem a naším hájkem.

Pak jdeme do Propadlišt. Tady pořádáme závod na body — po lanu se dostat z rokliny s příkrými stěnami. První člen družiny šplhá nahoru sám, každý další musí být vytažen ve smyčce.

Pak jako obyčejně skáčeme do hloubky.

Bodovací závod — šplhání na borovici. Vybrali jsme k tomu strom na vrcholku tábořiště, který má spoustu výstupků usnadňujících lezení, ale ty začínají asi půldruhého metru nad zemí. Úkol plní všichni z družiny, jejich časy jsou pak sečteny. Každý gambusin startuje pod kopečkem a má se nějak dostat na vrchol borovice, tam otevřít krabičku, přečíst na lístku v ní uloženém slovo (je tam psáno „randʼabas"), krabičku uzavřít, slézt dolů a utíkat zpět ke startu — tam slovo pošeptat Boyovi, který stopne čas.

Jen jednoho jediného člena může družina vysadit na strom! Každá družina má totiž jednoho gambusina, jemuž dělá šplhání takové potíže, jaké by asi dělalo velrybě navléknutí jehly.

Skládáme už za tmy. Z některých míst tábořiště je vidět vycházející ohromný úplněk. To je něco! To se nám už dávno nepoštěstilo, být za kouzelného svitu měsíce venku! Ještě závěrečný nástup, a pak už putujeme po cestičce ke schodům u Starého tábořiště a po nich dolů, pak na protější hřebeny. Tam na plácku pod skalní stránkou chvíli sedíme a zpíváme, očarováni krásou měsíčního večera.

14. října 1951

Masky v Ještěrčích jámách

Začínáme novou hru — Plížení masek. V dolíku u cesty jsou Dan, Unkas, Sten a střeží praporek. Toho se mají zmocnit zakuklení — převlečení gambusini, kteří se však musí ihned vrátit, zavolají-li strážci jejich jméno. Hra se líbí tak, že v ní pokračujeme snad půldruhé hodiny.

Katastrofa Rikiho tepláků

Zrovna jsem připravoval čísla pro „trestance", když se najednou ozval od stromů nad roklí podezřelý trhavý zvuk — jako když se párá staré kanape nebo něco takového.

A už taky vidím, jak se snáší Riki podivně zvolna ze stromu, na který se předtím ve vlastivědném rozdychtění vydrápal. Koukám, co to má Riki za padák — a ony to byly jeho teplákové nohavice, které se zachytily na větvi.

Rikimu nebylo pomoci! Zvolna, jako sněhová vločka, padal z větve, přičemž celá zadnice tepláků, jakož i přilehlé trakty nohavicové prostě zmizely a Riki se stal do jisté míry společensky nemožný. Urvané partie tepláků pak za ním spadly dolů a mírně zachmuřený Riki jen pravil: „Pááánovééé!"

Modrá družina ho ani nepoznala, když se k ní se zbytečky tepláků v náručí přiřítil. Všichni ho litovali, ale Dynda řekl:

„No aspoň nepadal tak rychle!"

21. září 1952

Radostná zpráva

Váša ke mně letí a jedním dechem ze sebe chrlí: Do Autorenovy došla velká pochvala ze Slovenska na naši brigádu o letošním táboře a závodní rada nám jako odměnu dává k dispozici svůj autobus na příští neděli. Můžeme zdarma jet, kam budeme chtít.

Radíme se, kam se máme vypravit. Dan navrhuje Sečskou přehradu. Přijato. 12. září 1954

pojedeme autokarem na Seč.

Dnes je mimořádně časný sraz. V půl sedmé ráno před Autorenovou na Smíchově. Přicházíme většinou předčasně. Autobus zde ještě nestojí. Je asi za tovární zdí.

Sten se dostavil úplně v civilu, s vázankou a v dlouhém světlém plášti. Paďour je nic proti němu.

Autobus vyjíždí z tovární brány a zajíždí na druhou stranu ulice. My přítomní nasedáme. Ale neodjíždíme. Čekáme dál, chybí dost chlapců. V autobusu je 31 místo, a tento počet nelze překročit. Nás se včera k účasti hlásilo asi 35, neboť bezplatná cesta do krásného vzdáleného kraje láká i nečinné členy, ba už i nečleny, jako je dnes Riki. Tak pořád přicházející lidičky počítáme a počet se zastavuje na třiceti. Jedno místo tedy zůstalo nevyužito.

Když jedeme Lidickou ulicí na Palackého most, číháme na protijedoucí šestnáctku, nebude-li v ní známý posleda Jenda. Dokonce zmírňujeme jízdu. Chlapci tvrdí, že tam viděli něco jako Jendu (taky tak vošklivýho), ale byl to omyl. To jsme ovšem ještě nevěděli, že v té chvíli se Jenda labužnicky protahoval na posteli a říkal si: „Mňo — tak níčko máme asi tak pět hodin, v půl sedmý je sraz, tak si můžu eště tak dvě hodinky schrupnout — dyk voni počkaj!"

Autobus si to hasí po Korunní třídě, kolem našeho domu, kde bydlím od své první třídy obecné škody, a já s pohnutím ukazuju hochům toto neandertálské sídliště. Leč chlapci jsou upoutáni spíše tlačenkou a špekáčky v otevřeném výkladu dolejšího řeznictví, než vyhlížením vhodného místa na baráku, kam jednou zasadí pamětní desku s nápisem „zde žil a pracoval..." Šíp s výkřikem: „Hele buřty, jakpak voni sou asi vázaný?" se vrhl k okénku, div nevyrazil sklo.

Dan, který cíl výpravy navrhl a perfektně zná každý úsek cesty, zastává úkol jakéhosi průvodce. Ač skoro u žádné obce nevidíme nápisy, Dan ví, jak se jmenují, která přijde příště, a duševně nás připravuje na požitek, kterého se nám dostane jízdou po uhříněveském dláždění. Jeho proroctví nás nezklamalo, přišli jsme si opravdu na své!

V Kutné Hoře se asi na hodinu zastavujeme. Autobus zaparkoval na náměstí a my se vydáváme na toulku městem. Chceme si prohlédnout vlašský dvůr a jiné pamětihodnosti, ale já se obávám, že by nás prohlídka s průvodcovým výkladem silně zdržela.

Tony a Unkas by rádi viděli klenot stavitelství — Chrám svaté Barbory, ale jiní zase o vnitřní prohlídku nestojí — a já už jsem jako na trní.

Bohužel i zde se projevuje, že dnešní mládež ve své zdrcující většině žije jen současností. Středověké stavitelské památky míjí s lhostejným „hm", ale vývěska s fotkami ze závodů v hodu kladivem vyvolá hotovou tlačenici.

Během další jízdy věčně někdo manipuluje klikou na otevírání a zavírání oken. Klika je ve dveřní tašce šoférově, ale to chlapcům nevadí.

„Jestřábe, prosím tě, kliku!"

„Sem dozadu tu kliku!"

„Děkujeme za kliku. Tady je!"

„Jestřábe, eště na moment tu kliku!"

„Kdo máte, kucí, kliku?"

„Jestřábe, není u tebe?"

„Pozor, házíme kliku. Jestřábe, chytej!"

A tak to jde pořád dokola.

Přijíždíme k Lichnici. Rozsáhlá hradní zřícenina se spoustou staveb. Pochází z dvanáctého století. Hoši prohlížejí pěkný trávník, celé náměstíčko uprostřed hradu, a několikrát se ozve poznámka: „Tady by byl tábor!"

Sten marně plive do vyschlého hradního příkopu ve snaze uměle jej zavodnit. Šíp se s dvoukilovým bůčkem v zubech pokouší prokopat do hladomorny a jiní muži hodují u kamenného stolu pod širým nebem dokazujíce, že peciválské přísloví Všude dobře, doma nejlíp nemusí být vždycky pravdou.

Asi po hodinovém pobytu na Lichnici ujíždíme dál. U přehrady zajíždíme na parkoviště. Pak se příkrou strání, místy zcela neschůdnou, drápeme nahoru kopřivami a ostružiním a já v duchu uvažuju, co Danovi za tuhle vybranou stezku udělám.

A jsme na Ohebu. Tady jsme stáli v roce 1942 s částí mužstva Tábora Alvareza, hučeli a zpívali a pískali jsme si trochu tesklivou písničku Pádlo se do vody noří a v mé mysli tehdy bylo velmi černo, neboť tábor silně trpěl neshodami některých chlapců.

Kde jsou všichni hoši z té výpravy? Kdo z nich si na ni vzpomene? Dávno už založili své vlastní rodiny, stali se z nich dospělí, střízliví, vážní lidé. Jen já zůstal věrný chlapeckému světu. Mám litovat, nebo se z toho těšit?

Chceme k jezeru, někam na ty mírně skloněné břehy. Jdeme tedy asi půl hodiny, napřed po hřebenech, pak dole po balvanitém břehu, což je úplné utrpení.

Ale nakonec jsme přece jen u cíle. Tábořím u lesa, asi dvacet metrů od čisté vody přehrady. Nebe je už docela zatažené, teplo také moc není — ale nedá se nic dělat, přece odtud neodjedeme bez koupání! Tak do toho!

V některých místech je břeh u vody pěkně rozbahněný — a

tak zvláště odvážní jinoši, jako Arne, Mirek a jiní, se tam z kopce rozbíhají, načež v bahně — těsně u vody — prudce „zablokují brzdy". Je to velmi dobrodružné, protože nikdy nevíte, co bahno udělá! Jestli vás udrží a zastaví, nebo zda se po něm sklouznete jako po melounu až do vody, samozřejmě po zádech a pozadí, s tričkem i trenkami.

Koupeme se několikrát, Dan podniká vytrvalostní plavby sedmkrát kolem přehrady, což představuje úhrnem asi 6,8 kilometru, a Simba ho doprovází.

Pak koupání zanecháváme a většina z nás jde po břehu dál, kde později hrajeme pátrací hru.

Nebe se zatahuje stále víc, začíná pršet. Vracíme se k autobusu a odjíždíme do krásného barevného soumraku. Západní obzor před námi hoří všemi barvami.

4. září 1954

Dvoudenní výprava do pohoří Zlatý Kůň

Jak to, že můžeme jet na dva dny? Svátek 28. října byl přeložen z pátku na sobotu!

Chladné ráno, mokré, po dešti. Z vlaku vystupujeme v Srbsku. Kousek se vracíme a stoupáme do velkého kopce směr Tobolka. Výstup nás pěkně zahřál a hoši závidí mně a Inžovi krátké kalhoty.

Docházíme do otevřeného kraje, plného slunce a šípkových keřů. To je něco pro mne! Rozkládáme se pod úžasnou borovicí a zde pak žijeme, hrajeme, vaříme a tábořímе asi tři hodiny.

Pak skládáme a prcháme dál, teď už bez odpočinku, k cíli — na návrší Zlatý Kůň u Koněprus. Nacházíme zde našeho známého Wabiho Stárku a jeho jeskyňářskou partu. Jsou oblečeni do ublácených pracovních oděvů, na hlavách mají hornické přilby. Odvádějí nás z lomu zpět na návrší k malým

domkům, ve kterých jsou ubytováni. Jeden domek nám vyklízejí. Pak jde polovina našeho mužstva do jeskyně s Wabim, druhá část čeká na další směnu. Obě skupiny se vracejí z průzkumu podzemí děsně zamazané řídkým jílovitým blátem.

A začíná vaření, asi na osmi ohništích. Trvá až do tmy.

Večer jsme se namačkali do domečku na kavalce, na stoly i pod stoly a spolu s jeskyňáři zpíváme a posloucháme vyprávění. Já povídám o tom, jak jsem za okupace vnikl do gestapem zapečetěné klubovny, abych zachránil naše oddílové kroniky a jiné věci.

Noc trávíme ve velmi stísněných poměrech, ale celkem spokojeně, není nám zima. Jen Unkas se ráno vofrňoval, ač jsme mu dělali pomyšlení!

Věčná nouze o vodu. Všechno je to tady hezké, ale jedno tu není — voda. Chodíme pro ni strašnou dálku, až k tzv. mašinhauzu, kde ji čerpají motorem. Je to asi dvacet minut kopcovitým terénem. S vodou (ve velké putně) musíme bohužel většinou pořád do kopce. Voda je těžká, v putně se převaluje, hází to a mává s námi jako s hadrem na holi. Ve Zlatém Koni je voda zkrátka tak vzácná jako na Sahaře.

30. října 1954

Vstáváme v sedm hodin. Fičí děsný vichr a je ledová zima. Přesto vaříme venku čaj na několika ohništích. A znovu musíme k mašinhauzu pro vodu, s putnou na zádech.

Konečně odchod k jezírku. Jezírko leží hluboko pod návrším Zlatého Koně. Připomíná mi jezírko v Prokopském údolí. Myjeme se zde. Protější skalní stěna je žlutě ozářená ranním sluncem, ale zelenavá voda leží ještě ve stínu. Přes citelnou zimu se Inža s Olafem vykoupali.

Pak jdeme na Kotýz, kde je to prý ještě hezčí než tady! Je to hřeben obrácený k jihu. Jdeme mezi bílým vápencovým kamením, po staré úzkokolejné dráze.

U cíle tábořím na mírně skloněné travnaté ploše, mezi

roztroušenými borovicemi, s krásným výhledem do kraje nezvyklého rázu. Jsem celý u vytržení a jen jedním uchem poslouchám vyprávění chlapců, jak tu s Wabim prolézali vzácné skalní útvary, Jelínkův most a Aksamitovu bránu, a že tu našli zkameněliny i střepy nádob z předhistorických dob — prý se tam volně válejí. Kupodivu, Kotýz je místo velmi málo prozkoumané — úplný ráj pro různé badatele!

Kopeme krystaly! Jsou tady, pod Jelínkovým mostem, ve velkých balvanech, vystupují i ze skalních stěn. Máme motyku, tak jenom kopeme a roztloukáme! Kdyby to tolik nevážilo, odnesli bychom všechno domů.

Po dlouhém vaření začínáme hru Na opice. V nejdramatičtější fázi hry se musí prchající opice udržet ve visu po 13 vteřin na stromě, chce-li uniknout lovcům. Neudrží-li se a spadne, stává se jejich kořistí.

A ještě další hra — mužstvo se probíjí strážemi do lesa ke stromu označenému praporkem.

Hrajeme dlouho, dlouho a nechce se nám myslet na návrat domů.

Sluníčko ještě svítí, když pískám závěrečný nástup.

Po silnici a teď už krajem méně zajímavým kráčíme ve skupinkách do Berouna. Je ostré chladno. Inžovi a mně už nikdo nezávidí krátké kalhoty.

31. října 1954

Ještěrčí jámy

Je neobyčejně krásný slunný den, s jasným průzračným horským vzduchem, i když trochu chladnější. Hoši mají sraz u lihovaru ve 14 hodin, já přijíždím z Pikovic a jdu rovnou přes chuchelský most. Čekám na hřišťátku za viaduktem. Kupodivu, jsem jediný člen oddílu, který má kroj, včetně krátkých kalhot. Včera jsme řekli, že kroj není povinný, a tak už není o něj

zájem. A já si připadám jako člověk, který zaspal století nebo co ...

Jdeme kopcem vzhůru, všude záplavy zlatého a rudého listí.

Po hře Vynášení čísel ohlašují bráškové Inža a Miska svou kombinovanou hru s prodírkovanými statistickými kartičkami. Je to hrozně složité, hra má několik fází. První z nich je Přetahovanda dole na plácku. Kdo je přetažen, jde do arestu, ale může z něj okamžitě vyjít na úkor těch, kteří tam už jsou před ním, a to tehdy, když nad nimi vyhraje souboj („střihání" rukama). Kdo Přetahovandu vyhraje, plazí se v Jamách poslepu a hledá malé poukázky, které opravňují k vyzvednutí jedné karty u Miš. ky. Na kartě objevuje podle složitého klíče v dírkování písmeno do zprávy, kterou luští jeden člen jeho družstva. Písmeno mu donese, a tak se zpráva doplňuje. Je to moc pěkná hra, s novými prvky, a mužstvo se při ní velmi baví.

Zpráva zní: „Vyrobte z kaštanu a žaludu zvíře".

O kaštany je tu nouze, Pat pro ně letí až dolů pod kopec. Přichází dlouho po skončení hry, uřícený, ale s kaštanem!

Mirek hraje pěkně s námi, ani jako kdyby nebyl už přes rok „nečinný" a omrzelý člen oddílu. Také samozřejmě Miska, který s Inžou doma hru připravoval. Tak se mně to líbí, takovéhle „nečinné" členy potřebujeme na našich nedělích a sobotách. Jen Hanzi se nemůže nějak rozhýbat, chvílemi vypadá, že*se děsně nudí, zejména tam dole při Přetahovandě.

Hrozně mne rozmrzel Robin, který odmítl — a dokonce nehezkým způsobem — dát napít ze své láhve nováčkovi Milanovi H. Na Robinovi skutečně nejsou ani trochu vidět ty tři roky, co je v našem oddíle!

4. října 1964

Skalní hřišťátko

Je pěkný slunný podzimní den. Máme sraz ve dvě hodiny na navážce v Radlicích.

Kolem nás přechází náš bývalý člen Olaf, ještě se svým oteckem. Dovídám se s podivnými pocity, že jdou hrát volejbal na naše hřiště, že už tam je Pepan s Jindrou. Od Grizzlyho si vypůjčili klíč od klubovny. Mrzí mne, že Pepan a Jindra nejdou raději s námi na výpravu, když mají čas. Vzpomínám, jak kdysi dávno tolik toužili po tom, aby se dostali do našeho oddílu. Jindru jsme tenkrát ještě nemohli přijmout, byl moc malý, tak s námi chodil jako přívěsek, „host", nebodovaný, nikde nezapisovaný. Pak byl konečně přijat — no a dnes — oba dávají přednost pinkání míčem před naším podnikem. A zhruba stejné je to s Olafem. Kolik let u nás prožil! Neděli si nedovedl představit bez oddílu!

Inžu a Misku s Hanzim jsem pověřil, aby sestavili pěknou překážkovou štafetu družin. Udělali ji dobře: házení míčem, běhy po skalách, semafor atd. Měla celkem sedm disciplín.

Po nebi plují nádherná oblaka, zlatisté závoje, jsou to báječné obrazy. Skála nad hřišťátkem je stínem rozpůlena na žlutou a tmavou, modré nebe nad ní, úplná Kanada.

11. října 1964

Ničí naše Ládví

Na konečné trojky v Kobylisích to studeně fouká, ačkoli všude jinde v Praze je poměrně teplo a klid. Na tábořišti vidíme pohromu — staví se tu nějaká silnice, zatím pokáceli spoustu krásných stromů, zejména bříz, silnice je dosud v měkkém hliněném stavu, samý kopec a dolík, a naše tábořiště je jí pěkně rozčísnuté na dvě půlky. Kolikáté místo už to ztrácíme?

Jinak je zde krásně, barevné podzimní listí tiše padá ze stromů, mdlé slunce zlatí celý les. Vůně tlení, podzimní vůně, nese se všude kolem.

Přichází za námi Dušan se Zdeňkem, předtím Jura. Dušan si nádherně roztrhl kalhoty o ostnatý drát na pokraji lesa, který mu Zdeněk nadzvedával, aby si o něj nic neroztrhl!! Dušan pak na pokračování krejčíkuje až do večerní tmy, protože jeho kaťata prakticky pozbyla jedné nohavice a bez té se slušný člověk v elektrice těžko obejde!

Hrajeme Hledání uneseného náčelníka. Náčelníkem je moje dřevěná indiánská soška, ukrytá v ležení nepřátelského kmene. Jura dělá náčelníkova spolubojovníka a vysílá ze zajetí semaforem svému lidu, kde je náčelník zadržován. A podle toho jsou konány osvobozovací výpravy. Zprávu ale chytá i kmen, který náčelníka unesl, protože neví, kde je náčelník ukrytý. Dále je v herním území rozházeno dvacet čísel. Jestliže útočníci třináct z nich ukořistí, osvobodí tím náčelníka, i když jeho úkryt nenajdou.

Útočníci Jurově zprávě sice porozuměli, ale nepodařilo se jim včas signalizovaný úkryt nalézt. Zato několik minut před koncem hry ukořistili potřebných třináct čísel, a tak zvítězili.

Pak je OZNB (oddílový závod na body) s pěti drobnými úkoly a těžkou šifrou, kterou tentokrát nerozluštila ani Žlutá, třebaže Říša je odborník na šifry.

A ještě jedna hra, začíná už za šera. Na skalnatém pahorku je míč, který brání jedna polovina mužstva. Druhá polovina jej má ukořistit a donést za silnici. Hráči se vzájemně vybíjejí střelami, kdo je zasažen, odchází z boje. Tahle hra se nám líbila, trochu ji však kazilo šero a nedostatek střel.

Nakonec kontrolujeme papírové míčky, chybí jich celkem 25! To je ohromné procento. Hned za to dolů bodíky!

Dnes jsme začali zapisovat do lejstra průběh Soutěže slušnosti. Po jednom přestupku dostávají Robin a Rosťa. Kéž by nebylo dalších!

18. října 1964

Zase jedno tábořiště ztraceno — Jenerálka!

Je vlhko, lezavá zima a ledový vítr. Ale sníh zmizel a také bláto skoro není.

Máme sraz ve dvě hodiny odpoledne na Bořislavce, na konečné stanici třiadvacítky. První jsou tu dnes ze Žluté družiny. Jen Říša jim zatím chybí. Pak mnoho chlapců odchází napřed na tábořiště do opuštěného lomu. Umlouváme si, že Říšovi řekneme, že tu ze Žluté ještě nikdo není. Také jsme to provedli a Říša z toho měl málem smrt, jak se vyděsil. Jo, jo, tohleto hloupé vtipkování, to už má na svědomí něco životů ...

My ostatní jdeme pak za předběžnou výpravou. Divíme se nepřehledné spoustě nových panelových domů, které zde všude vyrostly od té doby, kdy jsme tu byli naposledy — před necelým rokem. Ještě větší a nepříjemnější údiv nastává, když vidíme, jak se první část výpravy vrací z našeho tábořiště pod ohybem silnice a škrábe se někam nahoru na Červený kopec. Co se stalo? Proč? Je tam dole snad bláto? Mám připravenou hru, kterou lze jinde sotva provést!

A už také vidíme, co se děje. Tábořiště je zavezeno stovkami hromad jakéhosi mouru. Chlapci, kteří byli dole, říkají, že je to dřevěné uhlí — no zkrátka je po tábořišti, co vám mám povídat. Sotva to už kdy odvezou.

Jdeme tedy vzhůru, prodíráme se nad srázným spádem kolem ostnatého drátu a zastavujeme se na temeni Červeného kopce. Zde v ostrém ledovém větru začínáme hrát moji hru — dva kruhy proti sobě, v každém je po 21 zalepených dopisech, obsahujících vždy jedno slůvko do zprávy, kterou je třeba sestavit. Máme tu málo prostoru, hra se nějak nevede, jedno mužstvo pod vedením Říši je v silné převaze, protože užilo příliš úspěšnou taktiku, postavilo na začátku silnou obranu a

skoro žádné hráče nemělo v útoku. Tak pochytalo spoustu soupeřů, uvěznilo je ve svém kruhu a pak si chodilo do druhého kruhu, který nebyl už ani střežený, pro psaníčka jako na procházku, protože všichni obránci byli zajatí.

Posílám Inžu a Misku na protější kopec, aby se podívali, zda by tam nebyl pro nás vhodnější terén. Vracejí se velmi pozdě, snad až za hodinu — nenašli nic, co by se nám hodilo.

Brzo se stmívá. Jindra dělá štafetu se svíčkami, u cíle čteme nad ohněm nápis psaný na papíru neviditelným inkoustem. Napínavé!

A za úplné tmy, jen při svitu poloviny měsíce, pořádá Dan OZNB vysílání morseovky baterkou. Většina lidí, zejména mladších, zprávu bohužel nechytila, signalizace snad byla příliš rychlá.

Pak už jen pokřik — a domů!

13. prosince 1964

Na třech hromadách u milíčovského tábořiště hrajeme Námořní bitvu. Mužstva se vzájemně bombardují míčky, za zásah se vybírají do lodní pokladnice zlaťáky (zase ty naše uzávěry z lahví). Bojuje se jen na kládách, na zem nikdo nesmí, kromě žabích mužů (každá loď má jednoho), ti se mohou brouzdat i mimo klády a střílet na mužstvo cizích lodí. Za zásah z lodi na loď se platí 1 zlaťák. Za zásah žabím mužem 2 body, zasažený žabí muž ale musí klopit tři zlaťáky. Přitom každá loď dostala při začátku hry do lodní pokladny jen třináct zlaťáků. Hrajeme třikrát, posádky mění vždy své lodi. Na jedné z lodí měli i svůj stožár s děravými tepláky coby lodní vlajkou!

5. září 1971

ZIMNÍ VÝPRAVY

Suchá louka

Obsadili jsme jednu chatu, Balů hned vytáhl svou petrolejku — a než jsem se vysmrkal, už měl s Flikem rozehranou skoro do půlky šachovou partii. Někteří hoši se přimlouvali za to, abychom zabrali všechny chaty, ale to se nám ostatním nelíbilo, protože bychom pak přišli o pěkný hromadný palandový potlach.

Zvolna se ve vybrané chatě zařizujeme. Kamínka pěkně hřejí. Je to zde maličké, že se člověk skorém nemůže hnout, ale tak dobrodružně útulné, robinzonské. Venku mrzne, na trávě je jinovatka, tmavé ticho. Ale v chatičce teplo, živo, veselo.

„Kucí, kdo ste mně to vzal chleba? Tak neblázněte a koukejte ho navalit!"

„Čí sou to tady perka?"

„Abych tě něčím nemajz!"

Každý má milion řečí — a tam venku za lesnatým hřebenem se zatím už ukázal měsíc. Tak honem všeho nechat a ven, ven do ztichlých oranic a ojíněných lučin.

Jdeme, a ani nám není zima, cestou se kočkujeme. Nebe a měsíc na něm jsou tak vysoké! Není to letní nebe, ale přece se nám líbí.

Vracíme se dosti pozdě, ale ještě se nám pořád nechce spát. Teprve teď začíná Palandový večer, potlach s legracemi, zpíváním a vyprávěním. Je dnes Mikuláše a Valda, ten starý zábava, několikrát navrhuje uspořádat mikulášský mejdan. Snad je to tím, že jsme o tom tolik mluvili — mejdan se nám nedaří. Takováhle zábava musí vzniknout totiž sama, aniž by kdo věděl, kdy a jak. Když se ale začne předem ohlašovat, tak už se nevede, už je moc násilná, umělá.

Odym naladil kytaru a zpívá pěknou novou píseň, takovou zálesáckou, ale bez zamilovaného fňukání.

Vzadu nahoře na kavalcích se to otřásá chechtotem a recesní vtipy vyvolávají další bouře smíchu. A teď jsme zhasli světlo a Jestřáb má vyprávět, podle tradice ovšem něco strašidelnýho.

A to je kámen úrazu. K takovému vyprávění je zapotřebí také příslušná nálada, tichá, tajemná, aby se příběh povedl a posluchače chytil, zaujal. Ale řekněte sami: jak se může vytvořit taková nálada, když se do poslední vteřiny před vyprávěním ozývá ve tmě chechtot a vtip stíhá vtip? Mějte přece trochu smyslu pro takové věci, uvažujte, kdy je jaká nálada na místě. Nesoustředěný, bez nálady, mrzutý, vyprávím o podivném hostu v zájezdní hospodě u silnice.

Měsíc putuje nebem a zalévá kraj pohádkovým světlem.

Jsou dvě hodiny z půlnoci, když se probouzím z nepříjemného mrákotného spánku. Co mne to probudilo? Nějaký lehký zvuk zvenčí! Čísi plíživé kroky venku na dřevěné podlážce nízké verandičky. A již také vidím, jak se nám číhavě dívá do okna jakási tvář pod placatou čepicí. Ve vedlejší nezamčené chatě máme složeny hliníkové jídelní misky a polní láhve. Těch by byla věčná škoda. Hrabu se tedy ze svých dek a hajdy ven. Jiří mne následuje.

Po chlapovi jako když se zem slehne. Jen louka se třpytí v měsíční záři, celá krajina dostala teď jiný ráz, než jak ji naše oči viděly večer, když jsme ve tmě přišli, měsíc byl tehdy na docela jiném místě než teď.

Jdeme si lehnout, ale předtím jsme k nám přenesli z nezamčené chaty všechny věci. Asi za hodinu nás vyplašil cinkot zámku vedlejší chaty. Řítíme se s Jiřím ven podruhé, ale zase nikde nic. Odym, který ležel u postranního okénka, tvrdil, že se na něho díval nějaký chlap.

Pak už je klid až do svítání.

Vstáváme jednotlivě a každý, kdo vyšel, přiběhl hned zase

zpátky s nadšeným voláním, aby se šli ostatní také honem podívat. A stojí to opravdu zato. Nádherné panorama hor a zalesněných kopců, které jsme večer ani v noci neviděli, se před námi otvírá, zarámované vysokými jehličnatými stromy jako divadelní kulisa. A nad těmi kopci, lesy, horami hoří nachově červené nebe, ranní červánky zaplavují kraj zvláštním přísvitem.

Jdeme na výzkumnou výpravu lesem, oranicí i po cestičkách přes kopce a válčíme shnilými bramborami a šiškami. Do boje se připletlo i ztrouchnivělé dřevo, létá nad našimi hlavami jako žlutý přízrak. Pak se stala ošklivá nehoda. Zdeněk utíkal z kopce, přeskakoval poražený stromek, zakopl a roztrhl si oční koutek. Můžeme mluvit o zázraku, že si nevypíchl oko. Všichni jsme stísněni touto nehodou našeho dobrého kamaráda. A stísněnost zvyšuje ještě vědomí, že pěstouni, kteří by Zdeňka nejraději viděli doma přivázaného u nohy šifonéru, budou mít záminku, aby mu zakázali výpravy a styk s námi, jako už tolikrát v minulosti. A přece Zdeněk nemá jinou zábavu než nás.

Sbíháme do divokého údolí, kterým protéká potok Mastník, jen zčásti zamrzlý. Začíná naše oblíbená zábava, zvaná Ledování. Vylamujeme ohromné kusy ledu a házíme je do proudu, klouzáme se na hladkých plochách a pak přelézáme po zasněžené barikádě nakupených ledů potok, abychom si zkrátili cestu domů, do chaty. Je to vzrušující dobrodružství, barikáda stále hrozí sesutím do nezamrzlé vody.

Vracíme se, nadšeni výpravou. Balů, Flik a Jiří udělali zatím v chatě velký kus práce — pobili stěny dřevem. Teď je vystřídají noví pracovníci. Odym, Valda a ještě dva jiní hoši.

Hodinová přestávka. Využíváme jí k toulce krajem. Když se vracíme k chatám, slyším pekelný řev, o kterém už ze zkušeností vím, že není znakem práce. O dveře pobité chaty se zuřivě opírají postavičky „pracantů", jiné se s řevem honí kolem a Odym si chtě nechtě musí na hochy stěžovat, jak málo

mu při 'práci pomohli. A jak mu naopak práci ztížili.

Mé nadšení bleskem padá pod bod mrazu. Najednou se mi zdá, že to bylo všechno tak pěkné, tak ideální jen v mé zaslepené mysli, že ti naši gambusini vypadají tak výjimečně jen v mých očích, ale ve skutečnosti to tak není a já, dospělý člověk, tady utrácím svůj drahocenný čas zbůhdarma, nesmyslně. Myslel jsem, že vedu chlapce k dobrému, že je měním — a najednou se ukáže, že zůstávají přes všechno mé snažení takoví, jací byli, když k nám přišli — divocí, bez kázně, bez smyslu pro zodpovědnost, bez úcty k cizímu majetku, který ničí, aniž by se trochu zastyděli.

Všechno „naše" z minula, všechny plány do budoucna, kroniky, najednou se mi zdají zbytečné, malicherné, ztracené.

Už jsem neměl ani pomyšlení na druhou výpravu. Jen pryč odsud, jen být sám, nevidět a neslyšet ty divochy a nezodpovědné recesisty, kteří mi svým počínáním tady všechno otrávili.

Mizím na dvě hodiny a vracím se rozladěn, až když je už nejvyšší čas k odchodu na autobus.

Výprava byla pěkná — jen těch několik hošanů nemělo tak vyvádět!

6.-7. prosince 1941

O našich hrách

Už jsem na to přišel, že hra, zejména veliká, několikahodinová, má největší přitažlivost pro toho, kdo ji vymyslel a připravil. Nikdo tak neovládá taje a možnosti hry, jako její autor, nikdo v ní nedovede tolik předvídat děj, kombinovat, zachraňovat, oceňovat jako on. On se nejvíc těší na provedení hry, nejvíc se obává, aby neúčast, nepřízeň počasí a jiné okolnosti neohrozily zdar hry, on se nejvíc raduje, když se hra vydaří, tak jako nejvíc zoufá při jejím neúspěchu.

Jen zkuste vymyslet takovou hru a připravte ji! Uvidíte, jak budete rozladěni, spatříte-li výraz nezájmu v tváři toho či onoho hráče, nebo jak vás rozzuří jeho nepozornost při výkladu pravidel a pokažení hry následkem této nepozornosti — a naopak jaké uspokojení pocítíte, když se hra povede!

Když se hra nelíbí, účastníci to dají znát velmi citelně. Když se jim líbí, musí to autor vyčíst jen z výrazu tváří, rozjařených hrou. A přece tvůrce hry čeká tak touţebně na několik slůvek uznání. To už je tak v lidské povaze — víte — že každý čeká na nějaké ocenění toho, co udělal. Táborová služba se těší na pochvalu za dobrý oběd, „kvartýrmachři" čekají za sehnání noclehu pro partu uznání — no a autor hry si myslí, že by se mu po skončení hry mohlo říct aspoň: „To bylo príma!"

6. března 1942

Třídenní výprava na Kocábu

V zimě 1940/1941 jsme podnikli týdenní Zimní tábor na Bobří řece, v zimě 1941/1942 třídenní výpravu za třeskutého mrazu na Měsíční louku a v zimě letošní, právě na Nový rok, byla uspořádána třídenní výprava na Kocábu.

1. den

Nový rok! Prvního ledna! Scházíme se po osmé hodině na branickém nádraží. Z přihlášených gambusinů chybí Flik a Ivo, kteří přijedou naším vlakem už z Vršovic. Také tu nejsou Jiří N. a Míša, ti se za námi přikutálejí až odpoledne. Je zamračeno, ale sucho, žádný sníh, jen mírně mrazivo. Teď začíná trochu sněžit, ale nic z toho není. Za několik minut přestává.

Na poslední chvíli přibíhá Želva s apartně sbalenou dekou coby štrůdlem přes záda. Doprovází ho Kulička. Je v

bačkůrkách a přichází říct, že mu maminka nedovolí jít s námi. Škoda. Všichni toho dobrého gambusina litujeme.

Najednou na mne někdo volá z nástupiště: „Jestřábe!!" A ejhle — je to náš starý dobrý kamarád a člen z roku 1930/32 Štefka Machart, jehož bráška Ruda s Láďou Velebilem budovali tenkrát ve Vršovicích Tygří družinu.

Vlak už je tady. Flik a Ivo mávají z okénka, abychom věděli, kde jsou. Je velký nával, ale přesto se k nim dostáváme i se Štefkou Machartem, který se drží s námi po celou dobu, co čekáme na vlak. Hoši ho okukují, znají ho přece z vyprávění různých zkazek o naší minulosti. Štefka je srdečný, kamarádský jako tenkrát, i když dávno dospěl.

Loučíme se se Štefkou ve stanici Luka pod Medníkem — a sami pak také už brzo vystupujeme v Davli. Jdeme přes zamrzlou rupající Vltavu, led divně praská a zvoní, ale domorodci jdou přes ni také — a četník na druhém břehu kouká a nic neříká. Přesto mám nahnáno, a když sebou Prófa tvrdě sekl a ještě práskl tornou do ledu, až to zahřmělo, myslel jsem, že mne raní mrtvice, a už jsem v duchu viděl, jak se pod námi led rozevírá.

Cesta do Štěchovic pěkně uběhla, vadí jen ztvrdlé zmrzlé bláto a náledí, i troška umrzlého sněhu. Ve Štěchovicích vyzvědáme kufr s uhlím, který sem dal Balů dovézt autobusem. Máme strach, abychom netrpěli v chatě na Kocábe zimou. Kufr je těžký, ale hoši se perou, kdo jej má nést dřív, a žádný ho nemíní dát z ruky, když ho chtějí druzí střídat. Pokud jsem viděl, nesli kufr střídavě: Balů, Mang, Prófa, Valda, Flik.

Asi v půl dvanácté dorážíme k chatě. Kousek před cílem se Mang i s kufrem mistrně složil plavmo k zemi.

Je krásný den, nebe roztrhané a skoro jako na jaře.

A teď ať mluví bezprostřední zápis z chaty na Kocábe.

Půl páté odpoledne. Šeří se, jsme v chatě a právě před chviličkou jsme ukončili menší nástup. Rozsvěcujeme první

lampu a Žlutí zatápějí.

Co jsme dělali po příchodu do chaty:

Měníme si boty za cvičky, rozdělujeme se do dvou místností a přidělujeme místa na torny. Potom chvíli ledujeme na zpola zamrzlé Kocábe, bombardujeme plechovku na ledě. Někdo má s sebou maličký míček a honíme se s ním po louce u chaty.

A tradá na dříví! Jdeme proti proudu Kocáby a cestou pokračují Strkandy s míčkem. Pak přecházíme na druhou stranu říčky a míříme do kopců na chrastí. Sbíráme ochotně a s náladičkou, tak jako vůbec všechno až dosud zatím tady děláme.

V přestávce mezi sbíráním chrastí jsem ohlásil, že založíme společenství s názvem *Rytíři na Kocábě*. Jeho cílem bude propagace rytířského chování a jednání, vzájemná pomoc, probouzení chuti do práce atd. K vyhlášení tohoto společenství mne inspirovalo pěkné chování chlapců po celý dnešní den, až do této chvíle. (Například ráno, když jsme nesli těžký kufr.) Rytíři dostanou malé kartičky se jmény všech účastníků. Až se jednou někdo z nich hrubě prohřeší proti rytířským zásadám, bude toto společenství zrušeno a každý si na své kartičce škrtne jméno toho, kdo zánik Rytířů zavinil. I zde v kronice to jméno přeškrtneme.

Nezneuctěte společenství Rytířů na Kocábe!

Sešup s hromadami chrastí po příkrých kamenitých stráních mezi pichlavými křovisky byl jedinečný.

A zase ledujeme. Mang se pěkně vykoupal při zachraňování Cyklona.

„Chci vidět slunce!"

Balů nafoukl svými mohutnými plícemi míč, hrajeme s ním na louce. Odpolední slunce ozlatilo skálu nad námi a to nás od míčové hry odlákalo k výstupu.

„Chci vidět slunce!" To je moje heslo, dokud se nedostanu nad hranice stínu a světla. Konečně jsem asi v polovině výšky skal, kde už svítí slunce. Stojí nad protějšími hřbety kopců. Je oslnivé, žluté. Pořád si říkáme, že to není ani jako v zimě. Nebe vypadá tak jarně, není moc chladno, sníh nikde, a kdyby nebyla Kocába napolo zamrzlá, nikdo by neřekl, že je dnes Nový rok.

Iva objevuje dále mezi skalami plošinu s obětním kamenem, vypadá jako sfinga. Někdo připomíná, že by to bylo něco pro Rodrigův hrob z Alvareze. Na plošinu je těžký, nebezpečný přístup a někteří gambusini se tam vůbec nedostali. Já taky ne. Já jsem se bál. Já jsem eště malej.

Sbíháme, padáme, klouzáme a řítíme se dolů na silnici.

Přestávka v chatě. Poklidná nálada se brzo mění v hlučnou, živou a za chvíli přechází do recese. Mluvíme taky o škole a o různých věcech, spíše dospělých než chlapeckých. A to už mě nebaví, to už není ono, to naše prostředí, naše aspoň podlemých představ. Když si hoši povídají o filmech, divadle, je konec se zálesáckou či robinzonskou náladou, večer ubíhá v hlučné, výbušné tónině a chechtotu.

Noc je krásná, hvězdnatá. Jdeme ven po silničce proti proudu, někteří pozorují hvězdy. Výprava trpí roztříštěností zájmů, jdeme po skupinkách. Vracíme se asi po půlhodině.

Chystáme se na spaní. Do kuchyně stěhujeme na podlahu peřiny. Bujará legrace pokračuje i po zhasnutí lamp a mančaft očekává moje „strašidelné" vyprávění. A to se mně v takové ná-ladičce nedaří. Nemohu však hochy zklamat a také nechci pokazit náladu, už od rána se tak pěkně vyvíjející.

A tak povídám — poprvé vůbec — svůj nevysvětlitelný podivný příběh s hracími sloupkovými hodinami. A jak začínám vyprávět a zpívám a pak tiše pískám tu zvláštní starodávnou melodii hracího strojku, zase se vžívám do té podivuhodné události dvou večerů a dvou nocí, a je mně zase tak jako tenkrát, napolo sním, napolo bdím — a hrací hodiny brnkají a zpívají písničku minulého století...

3. den

Nebe je zase modré jako na jaře. Za dvě minuty máme jít na poslední výpravu. Honem přezout a tradáá — kocábská divočina čeká!

Sluníčko svítí, když vyrážíme. Balů má s sebou kopací míč, a tak si to hasíme za stálého přihrávání míče po lučinách proti proudu Kocáby, směrem k hospůdce U tří lávek, kde jsme strávili jednu noc při nezapomenutelné velikonoční putovní robinzonádě roku 1942 Jiří slibuje, že nám ukáže domek pravého hledače zlata, který tu někde nahoře na Kocábe vypírá potoční písek s jistým, byť malým výsledkem. K domku také opravdu přicházíme. Prófa jej vymaloval do kroniky i s výhrůžným nápisem, který na něm byl:

„Výstraha! Kdo se pokusí vniknouti do staveniště, bude nejen zraněn, ale polit dehtem a jinými chemickými látkami, které nelze smýt!"

Na krásné rovné louce za prospektorovým domkem pak hrajeme Boj o míč. Lidičky zlatý, to vám bylo maso! Málokdy se nám tato hra odvážných chlapců tak vyvede jako dnes tady! Těch útoků, střídání v držení míče, napínavých momentů a tvrdých bojů — a těch zápasů o míč ve valné hromadě na zemi!

Hrajeme víc jak hodinu a nemůžeme se toho nabažit. Pak končíme a Míša ještě s Robinem a Artem odcházejí do chaty vařit poslední polévku. My pak jdeme ještě výš proti proudu. Tam pak dvakrát hrajeme Kafe a obracíme se zpět.

Krásná třídenní výprava končí. Připojí se důstojně ke všem velikým příhodám, které jsme společně zažili v minulosti, přibylo zase jedno barevné světýlko do našich vzpomínek.

1.-3. ledna 1943

Tři dny předčasného jara

Od neděle 1. února do 3. února, to je dnes, máme jaro! Modré nebe, slunce, vůně vzduchu, inu zkrátka všechno, co jaro dělá jarem. Nikde nespatříte ani kousek sněhu, jen při březích potoka v Prokopáku bylo trochu ledové tříště.

Dnes jsem šel v poledne za jásavého slunce k Prófovi, který nebydlí příliš daleko od mého působiště. Nesl jsem mu instrukce pro další schůzku. V Mošnově ulici, kde Prófa bydlí, vidím letos poprvé malé hochy hrát kuličky. Mají jich plné kapsy — a bohudíky — jsou mezi nimi zase kuličky jarně žluté a jasně zelené! V posledních letech žluté kuličky nebyly vůbec k dostání! Mezi hochy jste neviděli jedinou žlutou kuličku! A přece je žlutá barva symbolem jara, slunce, mládí.

Ovšem, kuličky vyrábějí velcí, střízliví lidé, těm je to fuk, co je symbolem jara, těm je jedno, jak ty kuličky nabarví. Šedivý, střízlivý život dospělých lidí!

Stojím na rohu proti domu, kde bydlí Prófa. Čekám, až půjde k obědu. Vítr se do mne opírá, oči mám oslepeny sluncem. Tady, o kus níže, jsem psal loni na jaře pro kroniku svůj článek o stezkách hřbitovních.

Tři dny předčasného jara.

Kdy přijde opravdové?

3. února 1943

V sedm hodin večer vzpomínáme na všechny kamarády — dnes je třináctého!

13. února 1943

Rušíme Rytíře na Kocábe

Na třídenní výpravě na Kocábu počátkem letošního roku bylo založeno jakési společenství účastníků výpravy, které dostalo název Rytíři na Kocábe, za svoje opravdu kamarádské a často rytířské chování účastníků výpravy. Bylo také sjednáno, že společenství bude trvat tak dlouho, než se někdo z hochů později proviní proti rytířskému chování k druhým.

Během doby byla podobná drobná provinění občas pozorována, ale nemohli jsme je dost dobře slovně označit a viníky jmenovat — byly to přestupky takového rázu, že by je někdo možná vůbec neuznal.

Kartónky rytířů si ponechte, bez škrtání jmen, jako upomínku na pěknou výpravu a na kamarádské chování.

14. února 1943

To jsou jehnědy ze Zaječí rokle! 28. února! Trhal jsem je až tam vzadu v pískovcové rokli na stráni, zatím co Rin na mne trpělivě a mistrně číhal dole jako fretka.

Jehnědy jsem viděl letos už začátkem února u kombinovaného viaduktu v Prokopském údolí. Jaro sem přišlo tak náhle a tak brzo!

A je všude! V těžkém vonném vzduchu, ve rvavém větru, v oslnivém slunci, v našich chlapcích, všude, všude!

A s jarem se zdvojnásobilo nadšení našeho věčného, neumírajícího a omlazeného sdružení, naší Dvojky. Hoši si povídají o celodenních výpravách, které teď zase nastanou místo půldenních. Ti, kteří je nezažili, ptají se na ně těch, kteří již letní prozářené dny u nás prodělali. A o prázdninách už se mluví! I o Velikonocích! Minulou neděli a dnes přišlo už hodně hochů v krátkých kalhotech, s nahými koleny, a na tábořišti se dokonce běhalo v trenkách. Košile a svetr ovšem ještě zůstaly.

Jarní vzrušení k nám do Dvojky přicházelo s jarem vždycky. Ale málokdy bylo tak nadšené, uvědomělé a rozdychtěné jako letos. Připomíná mi to jaro 1930

. To snad jediné bylo v tomto směru také tak krásné!

28. února 1943

Další zimní výprava na Kocábu

Je mrazivo, ale krásně slunečno. Zasněžená krajina v sluneční záři — a my máme zase dobrodružnou radost z toho všeho, co nás čeká na výpravě, co užijeme. Radost, jakou nepoznal nikdy ten, kdo nezakusil náš způsob života.

Podél zasněžené silnice se táhnou zaječí stopy, chvílemi sbíhají na řeku, na zasněžený led, a zase běží vzhůru. Pozorujeme je. Velká část gambusinstva — protože jsme nešli v útvaru — nasadila hned od mostu tempo, trhla se a zmizela kdesi vpředu. Setkali jsme se s ní až u cíle cesty, u chaty na Kocábe. A tak letos nemáme ani snímek z našeho putování, jako jsme měli loni.

To je vždycky můj sen — jít s celou Dvojkou v houfu, pohromadě, vzájemně se bavit, vidět a pozorovat vše společně, netrhat se. Ale skoro vždycky se najdou dva tři hoši, kteří nechtějí jít s námi v hloučku. Vždycky musí jít buď značně pozadu, nebo zase daleko vpředu — ale jen proboha ne s jádrem výpravy, s tím hlavním hloučkem! Jako by chtěli říct: „My s vámi nechceme jít, my o vás nestojíme, my se bavíme lépe!" Nám by to konečně ani nevadilo, kdyby tito chvilkoví odštěpenci šli sami! Ale oni vždycky strhnou ještě dalších několik hochů, a tím je pak celek rozbitý.

Noc je větrná, někdy mám strach, že vichřice odnese domek. Sténá to, hučí, naříká — a zase chvíli výhrůžné ticho, aby to za několik vteřin znovu přišlo, přiběhlo shora z údolí, ten nářek větru.

Vrátili jsme se z dopolední výpravy, kde jsme zažili jedno vzrušující dobrodružství. Počasí bylo vlahé, ale silně větrné. Šplhali jsme skoro kolmou průrvou na vysoké skály. Výstup byl přímo strašlivý a skutečně jen pro lidi silných nervů. Každou chvíli jsem si myslel: „Teď už je s tebou, kuliferdo, konec!" Ruce krvácely, nohy se třásly, ústa blekotala cosi o pekle — a vtom ještě prásk, prásk a kameny jako obří hlavy se řítí shora proti vám. Vyskočíte jako v americké grotesce, stěží stačíte utřít pot a sáhnout na bušící srdce. No, však jsme to nahoře pak oslavili. Robin a Džin napsali listinu, všichni jsme ji podepsali a potom jsme ji zadláždili do břidlicových desek na skále vybíhající vysoko nad údolím. Text listiny zněl:

„Zde, po nadlidské námaze, se od říčky Kocáby průrvou na tento vrchol dostala Dvojka."

„A příští výpravu sem podnikneme zase!" umlouváme si.

1.-3. ledna 1944

Je leden, ale den je dnes jako na jaře. Cítím ve vzduchu jarní vůni. Odpoledne se udělala na podmračené obloze oslnivá světelná jizva, veliká a zářivá. Dopoledne krásně svítilo slunce. A u Dienzenhoferova mostu létá hejno bílých křičících racků. To je ten první, raný druh, předvoj raccích záplav, které přiletí do čtrnácti dnů. Rackové — symbol předjaří!

20. ledna 1944

Hra v Prokopském údolí

„Můj lide kmene Navajů, do našich lovišť u Opicích stromů vnikl bílý muž o síle asi patnácti hlav a vystavěl si tam vigvam, jemuž říká Stříbrná hvězda. Hranice vigvamu tvoří kruh z kamenů, široký asi osm kroků dorostlého muže. Jděmež a zapalme vigvam nad hlavou jeho zápalnými šípy!"

Tak zahovořil náčelník Skalní orel ke svým bojovníkům.

Těmito bojovníky jste vy. Máte zapálit „farmu" tak, že vhodíte do kamenného kruhu u Opicích stromů alespoň tolik kulí, kolik činí polovina z vašeho počtu. Bude-li vás tedy například dvacet, stačí k vašemu vítězství, abyste vhodili do kruhu celkem deset kulí. Jestliže se papírový míček odkutálí po dopadu z kruhu, počítá se, jako kdyby zůstal uvnitř. Stráž bílého muže jej tam musí vrátit, aby se na něj při počítání vhozených střel nezapomnělo. Jestliže hozenou kuli stráž chytí v letu, zneškodní ji tím a nepočítá se. Běloši rozestaví stráže kolem Opicích stromů. Nejbližší hlídka stojí asi deset kroků od kruhu, ostatní jsou po lese, stráních, cestách apod., nejdále však 300—400 metrů od Opicích stromů.

Máte-li zápalné šípy, to jest papírové kule, můžete se před strážemi zachránit jedině útěkem. Dotkne-li se tě stráž, musíš jí vydat jednu kuli a pak hned zmizet směrem od Opicích stromů. Teprve když budeš z dohledu hlídky, smíš se znovu začít blížit ke kruhu a útočit.

Jak rozeznáš bělocha od indiánů? Tím, že běloši mají odlišnou barvu pásky na levém rukávě.

Nezbývá-li ti už žádná kule, protože ti byly buďto všechny odebrány bělochy, nebo jsi je už naházel do kruhu, můžeš si vypůjčit od jiného indiána další kuli. Není-li to možné, protože jiného indiána nevidíš daleko široko a nahlas ho ani nesmíš volat — nebo protože ostatní indiáni také už kule nemají, pak musíš podstoupit se stráží souboj na život a na smrt.

Vykřikneš na bělocha formulku: „Nemám šípy, vyzývám tě na souboj!" Musíš to zvolat asi dvacet kroků od bělocha, aby se mohl připravit na souboj a nehnal se slepě za tebou v domnění, že máš ještě kuli.

Pak se přiblížíte k sobě a začne souboj o vaše pásky na rukávech. Komu bude dříve stržena, je mrtev a nesmí už dále hrát. Odebere se se zvednutýma rukama k Opičím stromům, kde čeká na konec hry, aniž by pomáhal své straně. Stojí tam, aby nepřekážel a nepletl ostatní hráče.

Nemohou-li se v souboji indián s farmářem dohodnout, kdo komu pásku strhl dřív, pokládáme jejich souboj za neplatný, oba si pásky znovu nasadí a pokračují ve hře. Hledají jiné protivníky k novému souboji. Jestliže je páska jednoho či druhého tak zničená, že ji nelze znovu nasadit na rukáv, přestávají hrát oba.

Do souboje se nesmí vměšovat nikdo třetí.

Jestliže je běloch tak silný, že bys s ním souboj určitě prohrál, nemusíš ho k souboji vyzvat, raději se před ním dej na útěk. Jakmile jednou začneš utíkat a on tě dostihne, musíš mu svou pásku vydat bez boje. Na útěku si to již nesmíš rozmyslet a vyzvat ho na souboj, to už pak nejde!

Také běloch může tvou výzvu k souboji odmítnout, když má z tebe strach. Pak zase on musí utíkat před tebou, a doženeš-li ho, musí ti svou pásku vydat bez souboje a jít se zvednutýma rukama jako vyřazený ze hry na tábořiště. Ani on si to nesmí na útěku rozmyslet a tvou výzvu k souboji najednou honem honem přijmout. Když se před tebou dal na útěk, ztrácí možnost čestného souboje s tebou.

Běloši ani indiáni nechodí při hře v hloučcích, každý hraje sám. Jen nováček, který nezná Opičí stromy, se může držet nablízku některého spoluhráče.

Hra skončí pískáním písmene U (..—). Závěrečný signál se ozve nejpozději ve čtyři hodiny.

Hrajte tiše, nekřičte, pohybujte se skrytě, plížením, nepodnikejte hromadné útoky.

Přes hlavní trať, kde jezdí vlaky, nesmíte, můžete ji podejít jen pod viaduktem.

Pozor na školky v lese a na vysázené stráně. Pan hajný je nablízku a je moc přísný. Tak pozor! Tiše! Tiše!!!

3. prosince 1944

Kdybyste vy blázni nerozumní seděli radši doma!

Účastníci letošní Zimní výpravy se zřekli pohodlí, které mohli mít doma, tepla, měkkých postelí, veškerého komfortu, pořádné, pravidelné, čerstvé a teplé stravy a žili tři dny tvrdým nepohodlným životem v mrazu, namačkáni v těsné chatě, ubrouzdáni máčejícím sněhem. Strávili dvě noci na tvrdých lůžkách, jedli jen nouzovou ohřívanou stravu kromě čajů a jedné vařené polévky a brambor, potáceli se závějemi s těžkými tornami dlouhé kilometry, místo teplou vodou se myli sněhem a podstoupili ještě jiná velká strádání. A právě v tomto dobrovolném sebezapření, v odhození veškeré změkčilosti tkví cena naší Zimní výpravy. Ne — maminky a tatínkové — neříkejte nám, že jsme blázni a nemáme rozum, když podnikáme takové lapálie, zatím co bychom si mohli doma lebedit v pohodlíčku. Takové tři dny dobrovolného nepohodlí a nedostatku jsou nezaplatitelným cvičením silné vůle i jedinečnou přípravou na eventuální zlé časy, které možná v závěru války nastanou. Maminky a tatínkové, měli byste své hochy obdivovat a ne je strhávat zahanbujícími slůvky „blázni, nemáte rozum!".

5. ledna 1945

Předjaří je tu!

Vidíte ten kouzelný čas na odpoledním západním nebi, které je plné zářivého žlutého světla. Cítíte jej v podivné vlhké vůni vzduchu. Už brzo, brzo nadejdou celodenní výpravy, oblékneme své kroje, a vůbec celá činnost Dvojky dostane zase tu pravou jarní náplň.

A říkám vám, hošani, bude to letos slavné a velké jaro! A zažijeme v něm výpravy a příhody takové, že ještě léta o tom budeme vyprávět.

Pomýšlím na uspořádání besídky pro všechny bývalé Dvojkaře, chceme podniknout jedinečnou výpravu o Velikonocích někam do kraje Bobří řeky, pak bude i podobná výprava o svatodušních svátcích. Chystáme i tradiční Boj družin, ale také velké zápolení všech oddílů republiky v rámci Svojsíkova roku. Chceme se v něm umístit tak, aby výsledek byl úměrný postavení, které ve skautském hnutí zaujímáme.

A tak vidíte, že toho na nás v nastávajícím jaru a létu čeká víc než dost.

Už aby to tady bylo!

6. února 1946

Cvalda zatím připravuje rvavou hru Na třídy. Je to děsné maso, házel se mnou jako s hadrem, vymet jsem několik čtverečných metrů kořenaté lesní půdy a přistál jsem s číším utrženým rukávem v páté třídě! A už na mě hodili zase Jívu nebo koho — a ten prej patří taky do páté třídy, šup tam s ním!

23. ledna 1949

V Ještěrčích jamách hrajeme novou hru. Jedna družina schová na neznámém místě míč. Přikryje ho listím nebo trávou či sněhem. Při tomto schovávání se jiné družiny ovšem nesmějí dívat.

Pak smáčkneme stopky — a ostatní družiny začnou vnikat do území a míč hledat. Nemusí jej vynést, stačí ho jen objevit. Má to být do patnácti minut.

Obránci si pamatují počet plácnutých útočníků. Za každého odečtou jednu minutu od času, který uplyne od začátku hry do objevení míče.

Útočník, který dostane babu, vyjde za hranice herního území a odtud se smí znovu vrátit do hry.

Každá družina jednou schovala míč a dvakrát útočila. Míč nebyl ani jednou objeven, a tak se vítězství řídilo jen počtem plácnutých. Vítězí Žlutá družina, na druhém místě byla Modrá,

třetí Zelená. Ta vlastně nahrála Žluté vítězství, protože Inžovým matematickým zkoumáním zjistila, že už nemůže být první, pokud se jí nepodaří míč najít. A tak se vrhla do střeženého území bez ohledu na počet zajatých. Tím umožnila Žlutým nasbírat takové množství bodů, že zvítězili, ačkoliv se nejdřív zdálo, že budou poslední.

Hra byla rušná a o legrační pády, někdy až groteskní, nebyla nouze. Ještěrčí jámy se chvílemi přímo otřásaly chechtotem, například když Jenda provedl bravurně švédskou přednožku do kopce při zmateném úprku před obranou. Také Čang čili don Piškota sebou úctyhodně mlátil! A Vláďa!!!

13. února 1953

Skalní hřišťátko

Tak abych to vypověděl pěkně od začátku. Mrzlo ostosedum, vlastně ostošest, a my jsme se sešli v půl třetí na konci osmnáctky. Všichni jsme měli namrzlé uši a nosy, o očích ani nemluvě.

Někteří chlapci chtěli jít radši do klubovny, jiní zase ven, a protože se začalo ukazovat sluníčko, venkováci vyhráli a šli jsme „suchou kamenitou" přes Dívčí hrady na Skalní hřišťátko. Co s námi dělal ledový fukejř za stodolami, to ani nebudu psát. Ledárny — mrazírny, to je nic proti tomu! Teprve tam dole na hřišťátku jsme byli trochu za větrem. Hned jsme se dali do pěkné pohybové hry. Útočníci kořistili na čtvrtkách napsaná slova a čísla a signalizovali je nahoru na skálu družinovým stanicím. Ty měly sestavit, případně si domyslet zprávu. Zpráva vyzývala k napsání jednoho nebo více přísloví týkajících se práce nebo vůbec pilnosti. Vyhrála Zelená, Inža hodně domyslel a tím jí pomohl k vítězství.

Je půl páté — a my chceme ještě v klubovně pouštět táborové filmy. Obětavci běží napřed zatopit. Modrá zkouší

slalom v červené sypké stráni. Odchóóód!

V klubovně hrajeme — podruhé vůbec — tu hroznou hru, ve které si každý dá jméno některého významného zvířete (například Říša byl kapustník salátový a já sepie!) a pak se vzájemně vyzýváme k rozhovorům a děláme si modrou křídou na čele trestné čárky za to, když se špatně oslovíme a spleteme počet čárek. Nejhůře dopadl Váša. Byl kobra a pořád se pletl — už měl na čele celou zahrádku čárek a ještě na nose a na tvářích a na bradě — a tak jsme nakonec museli hru uzavřít. Kdo by si taky mohl pamatovat všechna ta jména, jako například archéoptéryx, to byl Venda a musel to mít napsané na ruce, aby se sám nespletl. Pak tu byl platejz, krásnoočko zelené (Inža), kudlanka nábožná (Jeňa), vačice potkanova (Jenda) atd. Péfa byl pižvík!

Jo — a ještě jsem zapomněl, že jsme před touto uchechtanou hrou promítali táborové filmy. Říša donesl plátno a promítačku, neboť jeho touha po dvou bodech do Desítky je neuhasitelná.

Při promítání spadl Jíra ze židle, ale nic se mu nestalo, a tak jsme se všichni moc radovali. Jíra zato při zvířecí hře pak dělal šimpanze. Ani mu to nedalo velkou práci. Jo, jo, to se tak jeden umí narodit!

25. ledna 1959

Ještěrčí jámy

Je pěkný, skoro jarní den. Sucho, poměrně teplo, občas i sluníčko. U autobusu na Zlíchově, na konečné čtyřky, jsme už skoro všichni. Chybí jen Jindra a Pavel. A tak odjíždíme přesně v půl třetí k Chuchli.

Ani se dnes nezastavujeme — jako jindy — na malém hřišti za chuchelským podjezdem, nemusíme čekat na trosečníky z dalších autobusů. Jindra a Pavel znají cestu a noví

chlapci, kteří ji neznají, jsou zde.

V zahrádkách pod kopcem už vesele zpívají ptáci, křoví se začíná mírně zelenat. Nádherné předjaří. Chlapci jsou většinou ve velmi dobré náladě — a já jen hluboce lituji, že se nemohu z jara radovat s nimi. Moje mysl je těžce sklíčená z několikerých vážných příčin. Jednou z nich je trvalá nemoc mé maminky.

Ještěrčí jámy nás vítají v mírném slunečním svitu. Kolem občas projdou výletníci, ale naše tábořiště je volné, neobsazené. Jáček přinesl míč a Větřík se snaží za pomoci jakéhosi drátu míč nafouknout. Krátce po našem příchodu docházejí Jindra s Pavlem, ta od podzimu nerozlučná dvojice. Sešli se prý náhodou u autobusu, což je skutečně překvapivé, uvážíme-li, že Pavel bydlí v Košířích a Jindra na Vinohradech. Proč o tom pořád tolik píšu? Mám obavu, aby zde nevznikal mimoděk zárodek nového miniaturního „Taltaru"!

Včerejší nováček Jirka Černík zde dnes ještě není, jel si do chaty pro nějaké věci. Zato přišel Pepík, který včera hlásil, že dnes nebude smět s námi, doma mu to zakázali. Napsal jsem však jeho rodičům dopis, aby neničili oddíl tím, že strhávají docházku — zřejmě to doma uznali a Pepíkovi dovolili dnešní výlet.

Program začíná Čtením čísel. Chlapci se převlékli do tepláků a připichují si na záda staré známé kartičky s čísly. Pomáhají při tom Simba a náš host Jerome. Ti pak pěkně zapracovali i při počítání výsledků hry.

Vláďa zatím připravil OZNB — prohlédnout si, zapamatovat a pak nakreslit zpaměti objekty narýsované v dolíku. Také vyzval k tipování výsledků mistrovství světa v ledním hokeji.

Žlutá má pohotovost! Neúnavný, vynalézavý Říša ji pořád zaměstnává, připravil otázkový závod. „Šli jsme podle nějakých turistických značek?" „Jaký nápis byl dole u cesty?" A podobně. Žlutá družina i s Říšou prožívá svou nejkrásnější dobu, je v rozkvětu nadšení pro oddílovou činnost. Kéž by jí to

vydrželo co nejdéle — a kéž by takové byly i druhé dvě družiny! Tam dnešní sestava členstva není tak dobrá.

Hra Na praporky je dalším bodem programu. Samozřejmě místo praporků používáme našich univerzálních karet s čísly. Herní děj je zpestřený báječnou věcí, hodnou mého ušlechtilého dobrého srdce. Každá karta totiž představuje též jeden rublon! Kdo kartu ukořistí, získává jeden rublon. A obrana dostane dohromady tolik rublonů, kolik karet uchrání před ukořistěním. Při konečném počítání připadlo na každého člena obrany jedna a půl karty — a protože půlky rublonu nemáme, dokazuji mužstvu znovu svou šlechetnost — zaokrouhluji tuto zlomkovou cifru na rovné dva rublony! Několik chlapcůobránců, kteří se mi se slzami vděčnosti vrhají k nohám, taktně pozvedám pomocí rumpálu ze země — a další program pokračuje.

Číslované lístečky. Kartičky rozházeli a mírně ukryli v lese opět Simba a Jerome. Všechno jde dnes jako na drátku, díky pomoci těchto dvou odchovanců oddílu. Simba po návratu z vojny je už zase docela náš — a ani Jerome, když přijde na návštěvu, nezahálí. To mi působí mimořádně velkou radost, práce mě pak hned docela jinak těší!

Sbírání lístečků je hromadný družinový závod. Pafi se překonal, našel patnáct kartiček! Jiní jen tři, čtyři, pět, mnozí pouze jediný! Zdá se, že tentokrát jsme neztratili ani jeden lísteček, což by byla ovšem takřka historická událost. Při každé hře se až dosud vždy nějaký ztratil. Zatím to nelze přesně zjistit, dáme to přepočítat Modré na družinovce. Lístečků už totiž není 120, ale 113 — někteří hoši, pověření výrobou sedmi nových čísel, ta svoje dosud nedodali a my zatím nevíme, kteří.

A nová hra. Ta je, panečku, na hlavu! Uprostřed Ještěrčích jam je list papíru s dlouhým textem. Družiny k němu mají pronikat deštěm kulí, které na ně pálí z nepohyblivých střílen Simba, Jerome a za každou družinu ještě jeden střelec — ten ale střílí jenom na členy cizích družin, své nechává. Kdo je

zasažen, musí do pětičlenného arestu. Jo — a hráči si mají zapamatovat při každém úspěšném doběhnutí k papíru aspoň kousíček textu. Která družina dá celý text nejpřesněji dohromady?

Když odpískám konec, první se hrne se zprávou Žlutá, ale má několik chybných slov a asi 35 slov jí docela schází. Vítězí Zelená, za ní je Modrá, Žlutá se umístila poslední. Říša pak říká: „Já nevím, čím to je, ale my teď ty hromadné OZNB nějak zazdíváme!" (Byl to totiž také závod na body, nejen hra!)

Míša a Říša pořád touží po hře Boj o míč, ale když ji pak dávám na program jako projev své náklonnosti, jsou velmi udiveni. Oni totiž chtěli hrát Vyvolávání čísel, ale soustavně si pletou názvy. No, ale i Boj o míč si zahráli s nemenší chutí. A to také byl už poslední bod dnešního programu.

Ohromné krvavé slunce se hrouží do sinavých obzorů. Dnes nám zahrálo pěkné barevné a náladové efekty, však jsem na ně hochy také upozorňoval.

Proboha, čtvrt na sedm — a ještě je skoro světlo! Nad lesem vychází půlka měsíce. Honem menší nástup s různými pokyny, než bude tma. Pak bych na lejstra neviděl.

Kdo převezme po nechodícím Járovi známkování podniků? Hlásí se Petřík.

Pafi, doruč dopis mamince bývalého člena Toníka!

Kdo napíše zápis o minulé neděli do kroniky? Po delším otálení se trochu nejisté hlásí Mirek.

Choďte včas a stoprocentně na družinovky, neničte družinu!

Rychle se převlékáme, balíme — a za těžkého soumraku odcházíme.

Měsíc kreslí ostré stíny a probleskuje lesem. Jdeme jako obvykle po skupinách.

V nacpaném autobusu jsme snad skoro všichni, také v nové čtyřce, číslo 6001, je nás ještě hodně. Tři psi, na shledanou, ahojček, byla to pěkná neděle! Kéž by naši hoši strávili

takových ještě hodně, kéž se lidské zlobě a nepochopitelnému nepochopení některých lidí nepodaří rozbít náš oddíl, tak užitečně pracující!

Jako dodatek uvádím text zprávy při nové hře: „A zaduly větrové jižní a vody ledu zproštěné zahučely a rozezpívané dny jara byly zde. Místa naše, stará milá tábořiště z let dávných, znovu se stala svědky šťastných chvil chlapců, kteří — vzrušeni jarem — přišli sem prožít to, po čem jejich mysl touží.

A duch pohody a přátelství čistého nade vším tím vanul a smích veselý všude kolem se rozléhal.

Ve vzduchu pak bylo plno vůně země, mladé trávy i vody a ptáci zpívali a v korunách stromů velebně píseň lesa šuměla.

Byla to slavná doba, čas nejkrásnější — jaro."

26. února 1960

Prokopák — Lavór

Kruté mrazy trvají už od předvánoční doby a způsobují nesnáze v dopravě, v zásobování uhlím atd. A tato arktická nepohoda je nejen u nás, ale po celé Evropě. Prý už asi 130 roků nebyla taková zima!

A v tomto eskymáckém počasí funguje náš oddíl nadále jako by se nechumelilo, ačkoliv záplavy sněhu jsou úžasné, nemluvě o těch mrazech.

Minulou neděli jsme byli v Ládví, dnes zase máme výpravu do Prokopáku, k Lavóru, na Staré tábořiště a k Opičím stromům.

Mráz je třeskutý, ale slučníko svítí, nebe je modré jako ve Švýcarsku a zasněžené jehličnaté stromy vypadají přímo báječně. A tak se vydáváme krátce po půl třetí od konečné stanice trolejbusu v Jinonicích do Prokopského údolí.

Nořímе se do hlubokého sněhu cestou přes pole a o mne se

pokouší málem mrtvice, když vidím frajírka Pávu, jak ve sněhu poskakuje ve svých nedávno ještě moderních polobotkách a tváří se celkem bezradně. Přitom ale má vysoké boty v pytli, tak jako už minule! Záhadné stvoření, nepochopitelný člověk!!

Klouzáme strmou stezkou ke strážnímu domku do údolí, mírně jsme zbloudili. Plno pádů. Miska dokonce při jednom zamával a praštil svou taškou o zem tak, že v ní napadrť rozbil termosku s čajem.

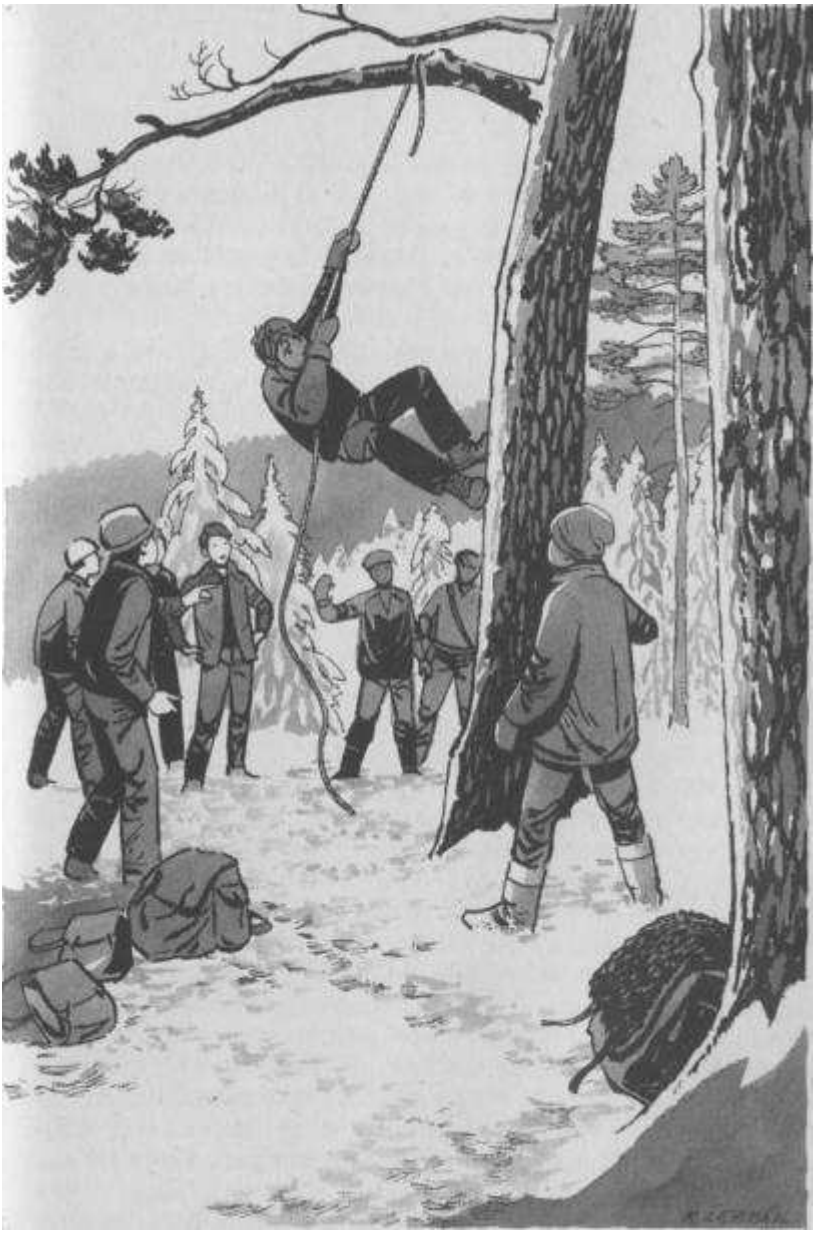
Jdeme k lázním a do Lavóru. Spousty sněhu, nelze tu nic dělat, a tak pokračujeme pořád dál, k Řeporyjím, podle trati, až na konec Prokopáčku. Zde v hlubokém sněhu chvíli hrajeme Dobývání pahorku, ale brzo končíme a vracíme se k tunýlku pod lázněmi. Tam hrajeme asi dvakrát Boj o tunýlek, pak tam sebou pěkně sekl při jednom odvážném úniku před nepřítelem Jíra, který se vyznamenal tím, že se pořád kryl za roh tunýlku. Ztratil přitom rukavici. Našel ji později zadupanou ve sněhu.

Jo, jo, co všechno z člověka neudělá strach!

Od tunýlku si to hasíme zase ještě na Staré tábořiště, díváme se do kraje zalitého oranžovým světlem západu, a já ukazuji strom, kde před několika desítkami let visel provaz z oběšence, pro který naši hoši večer chodívali — byl to úkol Svazu třinácti.

A ještě pokračujeme dál po úbočí lesní stráně — a dorážíme k Opičím stromům. Tady Aleš uspořádal legrační škrábandu na strom pomocí lana. Kdo tam vylezl, považoval se plným právem za sekáče ...

Už se valem tmí, mráz ještě přituhuje — a my sbíháme po schodech na silnici a tou do Jinonic na elektriku, chci říct na trolejbus.

Utahaní, promrzlí, ale v dobré náladě. Přesto se ve známkování objevilo šest trojek. Je vidět, že zimní výpravy za těchto mimořádných povětrnostních podmínek nám příliš nesvědčí.

Už aby bylo jaro! To si říkáme po celou cestu!

27. ledna 1963

Leden je za námi, a teď jen zbývá se prokousat únorem, abychom se dočkali jara, té nejkrásnější, nejkouzelnější a nejvzrušenější doby. Únor je krátký, a už teď jsou dny, kdy je jako na jaře, a podivná jarní vůně, jak my tomu těžkému vonnému vzduchu říkáme, letí krajem. Proto únorové čekání uběhne rychle. A pak — pak hošani milí — pak přijde slunce a modré nebe a jehnědy a prvosenky, daleké nové výpravy se spoustami příhod, pak přijde skutečné, nezdánlivé, slavnostní, barevné jaro!

Těšte se, těšte se, jara v našem sdružení jsou nejkrásnější!

VELIKONOČNÍ ROBINZONÁDY

Ocitáme se na pravém břehu Kocáby a po desetiminutové chůzi musíme znovu na druhý břeh. Ale to je kámen úrazu. Lávka tu sice kdysi byla, ale je stržena ledem a zůstalo z ní jen zábradlí. Jumbo to vyřešil celkem hravě — přeručkoval a „přenohoval" zábradlí coby píďalka jablečná (nebo tak ňák se ta potvora jmenuje).

Hned za ním podnikl tuto nebezpečnou píďalkovitou cestu Jiří N. Ještě na břehu mu spadla čapka, ale jeho dobrý bráška Cyklon ji hodil za ním — do vody! Naštěstí jsme ji vylovili. S Valdovou čapkou, jejíž majitel jakožto odchovanec nezapomenutelných „codonas" musel cestu po zábradlí také podniknout, to dopadlo hůř. Čepice mu spadla v půli cesty z hlavy rovnou do proudu, a než jsme našli nějaký klacek k její záchraně, potopila se a byla definitivně ztracená.

No a pak se začal na kládu drápat taky Míša. Už jen jak se na tu kládu divně podíval, věděl jsem, že to špatně dopadne. Ale Míša pověřil Ivu, aby ho při ručkování vyfotografoval — a tak jsem si pomyslel, že o vyloženě komické snímky máme beztak nouzi, a byl jsem ticho.

Míša se chytil chvějícíma se rukama klády a pověsil se na ni jako pavián. Po několika marných pokusech zachytil se klády také nohama, jako to udělali jeho předchůdci, a rozhodl se kládu jen přeručkovat za cenu zmáčení špiček nohou couraných ve vodě. Při prvním pohybu mu vypadla z kabátu do vody mapa. Zmizela v proudu pod vodou dřív, než jsme mohli pro její záchranu něco udělat. Pak se Míša pokusil ještě jednou, zakvedlal ve vodě máčejícíma se botkama jako umírající brouk — a my viděli, že je s Mísou zle. Byl asi tak v první třetině cesty, vysílený, upachtěný, očička vykulená očekáváním věcí příštích, a neschopný vrátit se zpět na náš břeh, neřku-li doručkovat na ten druhej!!! Jen jeho nohy ještě pracovaly jako

větrník za severního větru a občas zabraly naplno do vody. Míšova tvář rudla, moje bledla, a tak jsem se rozhodl, že se v té věci musí něco stát. Uchopil jsem kmen, na kterém bylo zábradlí přibito, nahnul jsem se nad vodu k Míšovi, uchopil jsem ho za jednu ruku — ale plán nebyl domyšlený. Míša se pustil klády, chytil se mé ruky, někdo ho začal ještě tahat za kabát nebo co, a Míša začal zvolna, ale vytrvale klesat do vln Kocáby. Jestli byl až na dně, to jsem se neptal. Ale jisté je, že se potopil nad pas. Tahali jsme ho z vody opravdu jako utopené kotě. Pravé zoufalství u Míši propuklo ale teprve tedy, když se zjistilo, že Ivo — unesen divukrásným divadlem Míšovy nehody — zapomněl na svůj reportérský úkol a Míšu nevyfotografoval!

Jinak si Míša ze své ošklivé nehody nic nedělal, celý se převlékl, mokré kvádro si navěsil na tornu a jako vetešník s pojízdnou dětskou konfekcí putoval za námi.

Při rozdělování míst na podlaze pro spaní se dozvídám, že Klub intelektuálů chce být zase pohromadě, a tím se také dopátrám, kdo v něm vlastně je, jaký má účel atd. Klub tvoří Jiří s Míšou, kteří jsou jaksi jeho zakladatelé, přizváni byli Jumbo a náš nový kamarád Dan.

Účel klubu je velmi pěkný — šířit v našem sdružení kulturu, která — jak mně Míša řekl — byla u nás silně zanedbána.

Tento cíl, který si hoši stanovili, se mi líbí, ale nelíbí se mi forma, do jaké se sdružili.

My u nás nechceme mít žádné mimořádné partičky — byť s cílem sebevznešenějším. Tohle už jsme si v našem oddíle dávno a mockrát odstonali, takové věci, a dávno jsme si slíbili, že už žádný takový mimořádný útvar, který by se na podkladě ohlášeného programu odtahoval od druhých, odcizoval a způsoboval u druhých nějakou nevůli, nesmí vzniknout!

My také nechceme, aby se ukazovalo, kdo je u nás duchovní smetánkou a kdo má na rukou mozoly nebo kdo stojí

za pultem. Proto se nechceme dělit na intelektuály a pracanty. To by dlouho nevydrželo dělat dobrotu!

Když vznikne v partě partička, je konec kamarádství a soudržnosti. Věřte mi to! To je ta nejnezdravější věc, jaká může být. Viděli jsme to nejlépe dnes.

Nenamítáme jistě nic proti tomu, smluví-li se několik kamarádů na nějaké ušlechtilé práci pro druhé. Ale namítáme, chtějí-li to dělat ve znamení nějakého spolku, klubu či čehosi podobného. To působí na ostatní vždy uzavřeně, odpudivě. A škoda na celku tím napáchaná je větší než dobro, které hoši sledovali, když svoje sdruženíčko v našem sdružení zakládali.

Vyměnili jsme si takto své názory, chvílemi prudčeji, chvílemi klidněji, přičemž jsem byl ve svém zamítavém stanovisku podpořen samotným Jumbem i staršími hochy, kteří jsou u nás již velmi dlouho a ledacos podobného á la Klub intelektuálů mnohokrát zažili.

Rozcházíme se — snad usmířeni — každý ke své torně a k jídlu při svíčce.

4.-6. dubna 1942

Velikonoce jsou na krku (nikdo si ale na krk nešmatejte, to je jen takové obrazné rčení) a s nimi i naše slavná tradiční Velikonoční robinzonáda!

Od nepamětných dob, kdy většina z vás ještě ani nebyla na světě, dělala Dvojka o svátcích jara vždycky svou třídenní Velikonoční robinzonádu. A pokaždé to bylo někam daleko, kde jsme ještě nikdy nebyli, putovali jsme liduprázdnými lučinami, lesy, přes kopce a potoky, v záři slavnostního jarního sluníčka.

Vždycky to tak bylo, vždycky. Vždycky!

Velikonoční robinzonáda, to byla událost, na kterou jsme se těšívali celou zimu.

10. března 1945

Na srazu v Krči jsme našli takový malinkatý dětský housličky, struny to nemělo, kolíčky taky ne, taková stará potvora rozrachaná to byla — a to se ví, Dvojkaři mi to tajně nacpali do torny a já to chudák nesl po celou cestu až na tábořiště (a zpátky taky!). Řekli jsme si, že tyhle housličky budeme nosit teď na každou výpravu a kdo je doma v torně objeví, musí je přinést příště zase na nový sraz!

Ty housličky jsou s námi i tady na Velikonoční robinzonádě. Ta malá hračka, nalezená před čtrnácti dny. Poprvé jsem je nesl v torně domů já, podruhé Atom. Rozhodli jsme se, že ta jména budeme psát na zadní stranu houslí. Na této výpravě jdou housličky z torny do torny a je s nimi děsná legrace. Dozadu se na ně ale zapíše jen jméno toho, kdo je nese definitivně domů z výpravy. Kdo to bude tentokrát? Schválně zde udělám linku:

Jestřáb Tento nešťastník je nesl domů!

27. března 1948

Je půl jedné odpoledne. Tábořím už tri čtvrtě hodiny na báječném místě. Louka u Kocáby, mezi zalesněnými stráněmi. A sluníčko žhne už od rána jako včera. Báječné Velikonoce!

Vstávali jsme v půl sedmé, sluníčko svítilo do sálu a nebe bylo jako šmolka. Noc byla dosti studená, i když jsme topili. Rychle jsme balili a hlavně se myli v komfortní koupelně s teplou vodou, kterýžto přepych jsme s Dvojkou za všechna ta léta nikdy nezažili!

A pak jsme spěchali po polích, mezích a lukách, až jsme dorazili na Kocábu. Šli jsme podle ní po báječných suchých loukách, až u mlýna Pod vrchem jsme se na půl hodiny utábořili.

Je čtvrt na pět odpoledne. Jsme ještě pořád na tomtéž tábořišti. Od lesa postupují stíny. Co jsme dělali od půl jedné? Hráli jsme asi čtyřikrát vybíjenou, potom házenou. Boy, Lobo a Sill pekli těstového hada, předtím vařili a zkoušeli ohřívat

řízky a konzervy párou a horkými kameny v zemi. Bylo to krásné idylické odpoledne. Škoda, že tu nejsou všichni naši Dvojkaři. Měli by krásné zážitky na mnoho let.

28. března 1948

Je tři čtvrtě na dvě odpoledne. Tábořím u Kocáby před Dobříší v záplavě hřejícího slunce, které nás neopustilo po všechny tři dny tohoto báječného velikonočního času.

Frantina jde za mnou a zrovna řve:

„Pánové, haló, ňáký kumpány tady potřebujeme ..." — je tam totiž šišková bitva, a to víte, to je Frantina ve svém živlu.

Ráno jsme vstávali v půl sedmé po noci, která v druhé půli byla značně studená. Na loukách u Kocáby je ve stínu silná jinovatka a vůbec je pekelné fredo. Ale my víme, že to za chvíli přejde — a taky jó!

Sluníčko otepluje příjemně vzduch. Přicházíme ke spálenému mlýnu, kde jsme předtím přešli Pripetské bažiny. Tam jsme před čtyřmi roky o Velikonocích hráli báječné hry, tehdy se Lyke dvakrát vykoupal. Byli s námi tenkrát Teddy, Prófa, Šušík, Mang, Odym a jiní. Kde jsou ty doby — a kde jsou ti Dvojkaři?

Po desáté hodině přicházíme na pěkné suché místo v zátočině Kocáby — zde zůstáváme do této chvíle.

Odpočíváme, není moc chuti ani sil k nějaké větší hře. Hrajeme dvakrát Kořistění praporku, jinak se baví každý sám ve vlastní režii.

Je tu také šišková bitva ... Čiki a Skafandr odešli vařit na písčitý poloostrov. Jsou tam jako robinzoni a to je inspiruje k tomu, aby do polévky házeli větvičky, mouchy atd.

Vzduch je chladný a přitom slunce silně žhne, podivně pálivě. Jsme většinou hodně opálení, jako kdybychom byli na horách.

Minuty tohoto slunného kouzelného dne míjely rychle. Hráli jsme trochu s míčem Pinkání o rekord, které bylo na této

výpravě zvlášť oblíbené, hoši drhli šálky začouzené od vaření, ba většina mužstva se i myla.

V záplavě slunce jsme šli v hloučcích na dráhu do Dobříše. Na nádraží už byli Dan a Vráťa, kteří zamluvili dvě kupátka. V jednom byli Dan, Red, Vráťa, Frantina, Sonny, Pavel, Jestřáb, Pim, v druhé zbytek výpravy, vedený Sillem a Lobem, kteří se mne vůbec po celou tuto Velikonoční robinzonádu nějak stranili. Zatímco my v našem kupátku jsme v potu tváře sestavovali hlídku na Svojsíkův závod, vyprávěli si o cestě do zapečetěné věže za okupace, z vedlejšího kupé se ozývaly pazvuky trombónů, bubnů a píšťal, kteroužto „kapelu" si tamní mužstvo sestavilo z vlastních úst. I rozšafný Skafandr a Čiki se dali zlákat k provozování této umělecké vřavy a mohutným mtata, mtata, bim, bim, bác tvrdili muziku.

Do Bráníka přijíždíme za tmy, před osmou večer. Ponecháváme Frantinu svému osudu ve vlaku (tvrdošíjně odmítal vystoupit, pojede prý — ač nemá lístek — do Michle, kde to má blíž domů). Naší větší starostí je propašovat ven z nádraží Loba, který při hudební vřavě spolkl sčítací lístek. Výběrčí lístků je jako ostříž, ale vyvolali jsme mistrně umělý zmatek — a Lobo prošel!

Eště vo těch housličkách.

Nemyslete si, že mám snad nějakej vztek nebo co! To ne! Mám rád legraci, rozumím jí a nezkazím ji. Ale vono je vocaď až pocaď! Podívejte se. Když bude vaší každonedělní snahou nacpat ty housle do torny zrovna mně, stane se mi ta legrace opravdu přítěží. Znamenalo by to, že bych na každé výpravě od odpoledne musel pořád jen hlídat svou tornu.

A to nejde. Mám na výpravě až do posledního nástupu tolik co dělat! Program, fotografování, dolary, psaní do kroniky, příprava závěrečného nástupu atd. atd.

Tak už mně — prosím vás — potřetí ty housle do torny nedávejte !

29. března 1948

Velikonoce ve Sluneční zátoce

Nechtěl jsem původně, abychom tam jeli. Říkal jsem, že je škoda dát tolik peněz za dráhu, počasí také není valné.

Ale hoši byli jako zbláznění, trvali na tom, že se vypravíme tam, kde jsme strávili krásné Velikonoce předloni — a při hlasování můj návrh, abychom jeli na Dobříšsko, úplně propadl. Div že jsem se nepropadl zároveň s ním, ještě že jsem se pořádně držel stolu!

Odjezd předcházelo moje několikeré běhání po Praze za zlevněnými jízdenkami, informacemi na dráze, ale takové věci patří k mému každoročnímu předvelikonočnímu povyražení.

Počasí bylo pořád studené, chvílemi až ledové, a věděli jsme, že to nebudou Velikonoce s koupáním jako v roce 1952. Ale kostky byly vrženy, už se nedalo nic měnit, jede se do Sluneční zátoky a bašta!

Jak to dopadlo, dočtete se na dalších stránkách.

1. den výpravy

Scházíme se za studeného podmračeného dne v devět hodin odpoledne v „našem" koutě před Hlavním nádraží. Obvyklý a vždy tak milý obrázek: hromada toren, chlebníků, kytary a mezi tím vším se hemží naše hošanstvo a někteří chlapci mně běží naproti.

Dnes má jet jen 21 Dvojkařů, ostatní — kteří jsou už zaměstnaní — přijedou za námi zítra. Ale dozvídám se, že nám zde dnes chybí Sidy a nováčci Béďa a Emil. A já už mám pro ně zaplacenou hromadnou jízdenku, kterou jsem musel koupit včera!

Vlak není nabitý, získali jsme pohodlná místa k sezení. Hrajeme trochu Kamerun a pozorujeme nebe. Občas záblesky slunce, někdy dokonce i několikaminutový svit. Ale také zase

poprchává a dokonce začínají sněhové přeháňky!

No to je pěkné nadělení!!

V Čerčanech na nás už čeká motoráček, trochu přeplněný, ale přesto jedeme celkem pohodlně. Jen ty sněhové přeháňky, které se chvílemi mění ve vánici, kdyby nebyly!

Chmurně uvažuju, jaké bude v takovém počasí pěší putování ze Zruče až do Ledče. A náhle mě osvítil úžasný nápad.

„Dane, prosím tě, kolik bychom museli připlácet, kdybychom si chtěli dát jízdenky prodloužit až do Ledče?"

Dan je ve svém živlu, zalistuje v jízdním řádu a během několika vteřin prohlásí, že asi 80 haléřů. Jejda — my těch 80 haléřů ušetříme tím, že nemusíme dnes nikde přenocovat, nikde platit za nocleh a za snídani — a nebudeme se muset táhnout s tornami v psím počasí nějakých 15—20 kilometrů. A ještě dnes budeme ve Sluneční zátoce! Hurá, pojedeme až do Ledče!

Mužstvo s nadšením vítá můj nápad, všelijak mě oslavuje, buchtu mi ale dát nenapadlo bohužel nikoho!

Jo — ještě jsem zapomněl. Když jsme přesedali v Čerčanech, přidružil se k nám najednou náš bývalý člen Andy, který jezdí pravidelně do Ledče k příbuzným. Škoda, že jsme ho neviděli už na nádraží v Praze, mohl jet na jeden ze dvou přebytečných lístků.

Na cestě bylo moc tunelů, kteréžto objekty dráha staví pro potěchu a hlavně obveselení cestujících. Velmi mě zarmoutilo, když jsem si spočítal, že se mi během jízdy v tunelech podařilo rozdat jenom osm pohlavků, ale sám že jsem jich koupil dvanáct, takže jsem byl škodnej čtyřmi pohlavky! Jen kdybych věděl, kdo mě přitom ještě praštil tak strašně do nosu, že jsem ho měl pak asi hodinu jako kliku od blázince! Jo, jo, je mnoho věcí mezi nebem a zemí — a nejvíc pak v tunelech, na které lidská mysl prostě nestačí. No ale utiš se, srdce mé, a piš dál!

Krajina ubíhá a na cestách vidíme obrovské louže, bohužel sněhových metelic pořád přibývá. Když přijíždíme do Ledče a

vystupujeme, ukazuje se trochu sluníčko, ale vzápětí se zase už zatahuje. Po krátké poradě za nádražím nechávám mužstvo jít na ledečské náměstí, aby nakoupilo chleba atd., sám pak spěchám na krátkou návštěvu ke svým příbuzným.

Na návštěvě jsem jako na trní, protože okny zase už vidím děsnou sněhovou metelici. Představa, že se hoši choulí na nechráněném náměstí v této nepohodě, je přímo drtivá.

Rychle se odporoučím a spěchám na náměstí. Mužstvo ale nikde, jen slabý náš signál jsem zaslechl. A to už také vidím mužstvo prozřetelně ukryté ve velkém průjezdu.

Jdu v Danově doprovodu ještě na ONV přihlásit nás k pobytu, což trvá opět asi dvacet minut — ale pak už je vše hotovo, vše nakoupeno — a my nastupujeme pochod. Kam?

Do Sluneční zátoky

Přál bych si, aby teď svítilo sluníčko a hoši viděli tu starou cestu podle řeky do Sluneční zátoky tak, jak je nejhezčí. A skutečně se má touha na chvíli vyplňuje. Slunce vyhlédlo z mračen a kouzelně ozářilo ten můj zákrut cesty u řeky.

Vyprávím cestou různé příběhy, které se zde udály. Ukazuji hřbitovní dveře, kam chlapci v dávných letech chodívali večer potmě psát svůj monogram — byl to úkol Svazu třinácti. Tadyhle stál v lomu vůz s pískem, který v noci jednoho z nás vyděsil. A tamhle spadl s kolem do řeky Luboš, když vjel do blátivé koleje.

Míjíme mlýn na druhé straně řeky. Vidíte ten kamenný kříž na louce? Tam náhle skonal před několika lety náš dobrý známý, mlynář pan Kadanský.

A zde stávaly naše tábory, Tábor Svazu třinácti a o rok později Tábor Zelené příšery.

Konečně v domečcích!

Jsou otevřené, každý do nich může. Okolí není právě nejčistší.

Chvíli uvažování, nástup, a už to jen lítá. Stěhujeme sem okny stoly z „kójí", jiní hoši zametají košťaty, vyrobenými z chvojí. V kuchyni jsou báječná desetiplátová kamna, krásně hoří.

Jdeme hned na dříví — a několik lidí vybírá zpod domečků objevené uhlí. Je to sice většinou mour, ale mezi ním jsou pěkné kousky.

Každý pracuje nadšeně, radostně, cítíme se jako robinzoni nebo zálesáci, k čemuž nemálo přispívá i nepříznivé počasí.

Dva a dva hoši mají vždy po jednom stole, ke zdi či k oknu přistaveném. Tam si mohou vybalit torny. Věci lze dávat i na okna. Na ta okna, kde v roce 1943

na Táboře Zlatého údolí byly vyloženy dílce Zlatého údolí k dražbě (to byla naše tehdejší dlouhodobá hra).

Jsme tu hned doma, stoly už jsou plné, na rozpálených kamnech v kuchyni je plno emálů s čajem a polévkami.

Večer u krbu

V práci a shonu uběhl zbytek dne dřív, než jsme se nadáli, do sálu se vplížil soumrak a na stolech se rozsvítily svíčky.

A pak zasedáme ke krbu. Jsme zaliti jeho červenou září i teplem. Zpíváme a hovoříme. Jenda má ovšem svou kytaru, a tak je zpívanda tím lepší.

Škoda, že už tu s námi není Dan, který se zase vrátil do Prahy. Musí zítra ráno do zaměstnání, přijede až v noci s naší druhou výpravou.

Rozdělujeme půlhodinové hlídky pro noční přikládání do krbu, jinak bychom tu zmrzli. Jenda přiděluje jednotlivcům místa ke spaní.

První noc

Je studená, i když se topilo až do ranních hodin. Některé hlídky dělaly hluk (křusky, hlučné lámání větví, šepot atd.).

I někteří jedinci, zejména nováčci, rušili, hlavně k ránu,

když už nemohli dospat. Lituji, že jsem zapomněl večer na přednášku o chování při našem společném noclehu.

Někdo jde v křuskách na latrínu a nesnaží se ani trochu našlapovat na špičky — a dveřmi bouchne tak, jako by byl den a nikdo nespal.

2. den výpravy

Vstáváme po šesté hodině.

Ještě před budíčkem vidím našeho nadějného nováčka Vikiho, jak si coby krejčík Jehlička šije na podlaze z deky spacák. Asi mu byla v noci zima, odkopal se, a tak — jsa mužem činu — hned se dal do šití.

Nováček Vláďa II. a jeho kompaňon Dug jsou asi dvakrát přistiženi, jak se hihňají a ruší předbudíčkový klid. Duga asi zaškrtím nebo co!

Inža neboli Boban vstává po budíčku až poslední — a kdyby se nebál, že se něco nepříjemného stane, tak by snad zůstal ležet pořád dál.

S mytím je problém. Není tu žádná nádoba, u pumpy to nechci dovolit, aby špína netekla zpět do vody. K řece je těžký přístup. Voda je také ledová a moc se do ní nechce — a špína ani nepouští.

Povětšinou pak mytí řešíme tak, že si ohříváme vodu v emálu na kamnech a pak si ji lejeme na namydlené ruce. Ovšem mýt se takhle 14 dní, tak nás vlastní maminka nepozná!

V kuchyni je už zase živo, vaří se čaje i polévky. Šíp si dělá nějaké knedlíky nebo co a barbuchy vesele bují.

Pohoda.

Je nám dobře.

Jenda se proslavuje

Nejen Bobanovi, chci říct Inžovi, ale také Jendovi se nechce vstávat. Drží se zoufale deky a řve na celé kolo: „Vod tý deky mě nikdo nevodloučí!!"

Pak zase dělá, že náhle usnul, zkrátka je s ním hrozně těžké pořízení.

Nakonec přece jen vstal a se slovy: „Vodhodím veškerou civilizaci" si odvázal z krku jakousi tenkou tkaničku, která u Jendy zastupuje úlohu kravaty.

Drby o Šípovi

Každý má s někým smluvenou barbuchu, jen se Šípem si nechce nikdo nic začít, „von prej jí jako tendlecten mastodont, kerej se sedům neděl postil!"

O Šípovi kolují po sálu vůbec divné zvěsti a jedna — zbrusu nová — se týká dnešní noci.

Šíp si při hlídce opékal v krbu sýr značky romadur, napíchnutý decentně na klacku. Sejra smrděl a Šíp vrněl: „To je jako v udírně!" A najednou prsk, a sýr mu spadl do plamenů, no úplná kremace. Šíp chtěl napřed pískat poplach, nevěděl, jestli nás nemá vzbudit, ale zatím už bylo po sejru, a tak nezbylo než hořce zaplakat a jít si opékat dvoukilovou fašírku.

Barbucha

A prosím, co vona je to tadlecta barbucha?

Jó, milá panimaminko, to máte tak. Koupíte například dítěti na vejlet paštiku. Husí paštiku ve vlastním sádle. Myslíte si, ať si dítě dá, dyž to de, já zamlada husí paštiku ve vlastním sádle nikdy neměla.

No — a dítě vodjede a vy se utěšujete, jak si tam někde pochutnává na husí paštice ve vlastním sádle — ale i to to!

Kluk se sčuchne s klukem, ty dáš husí paštiku ve vlastním sádle, já dám chleba, Ferda dá citrón, Franta má sojový pišingry, mlíko a Karel kyselý vokurky — a teď to dáme všechno dohromady, a budeme debužírovat.

A tak přijede dítě domů, je mu špatně, zvrací a přitom je vyhládlý jako sirotek z útulku svatýho Josefa — a v noci volá ze spaní: „Tak kluci, dejte mně přece taky aspoň kousek z tý

mý husí paštiky ve vlastním sádle!"

No — a to je tedy — pani — ta barbucha!

„My mrňousové"

— tak skromně sobě, Jiskrovi, Olafovi a Štefkovi přezděl na téhle výpravě Viki, sám už nevím, při jaké příležitosti.

Opravdu, snad ještě nikdy nebyla v oddíle taková úroda na hochy tak mladého věku.

Ale jsou to „kucí šikovný" a vesměs dobří, snaživí. Viki se mne ráno ptá: „Jestřábe, můžu zamést?" Samá ochota k práci, samá nabídka. Dovedete si představit, že by se takhle zeptal například — ehm — teda — třeba — Dášek? Štefka umí báječně semafor! A teď ráno si „mrňousové" pečou v popelu krbu brambory. Snad se dokonce tajně těší, že z popela vydolují i Šípův sejra.

Drobnosti z rána. Začíná hustě sněžit. No nazdar! To letos holenkové koupání a lučamby nebudou. (Lučamby, to bylo na předloňských Velikonocích běhání a válení se ve vlažných loužích vody, nadržené na loukách z roztálých sněhů a dešťů.)

Dva lidi potřebujeme poslat do Ledče na nákup. Ale až trochu přestane sněžit. Kdo půjde? Hlásí se Simba a Olda.

Olda a Simba měří sál provázkovou mírou, kterou vyrobil Arne na můj podnět, aby zjistili, jak je prakticky velká třináctimetrová vzdálenost, ze které se bude útočit při naší dlouhodobé hře. (Útoky, zvláštní to akce ve hře, mohou započít od 5. úseku — a ten právě bude proveden zde na výpravě.)

(.—) Nástup!

Pískám nástup v osm hodin ráno. Hovořím o nočním a předbudíčkovém neklidu.

Teple se oblékejte, Arne šel prý jen v tričku ve sněhové metelici mýt se k řece.

Necákejte vodu v kuchyni a v sále.

Neprašte zde, neskákejte po prašné podlaze. Vidíte tu vrstvu prachu na mé náprsní tašce? A to jsem měl tašku jen chvilku venku z kapsy!

Zabalte si jídlo, nenechte je otevřené.

Až přestane sněžit, půjdeme na dříví, menší hoši též na uhlí. Ale ne v teniskách. Obujte si křusky!

Oldo a Simbo, kupte v Ledči svíčky, brambory a dva bochany chleba.

Ukliďte si stoly!

Rozchod!

5. úsek dlouhodobé hry — rozstříhaný dopis

Úsek byl vyhlášen při nástupu. Oč jde? Budu občas nenápadně odhazovat a na různá místa odkládat malé ústřižky, různobarevné značené.

Každá hlídka má svou barvu, ale smí sbírat i ústřižky hlídek ostatních a pak je s nimi vyměňovat.

Ústřižky jsou vlastně velkou zprávou, rozstříhanou asi na třicet kousků. Čím dříve se hlídce podaří ze svých — a snad i z cizích — ústřižků sestavit přesný text zprávy, tím více bodíků dostane!

Nastává vzrušený boj o každý ústřižek, někteří hošani mne sledují krok za krokem, ale to víte, holoubci, to tak zrovna budu ústřižky rozhazovat!

Někdy leží ústřižek kdesi v koutě třeba hodinu, než jej někdo zahlédne a skočí po něm. Jindy je lístek spatřen ještě v letu, jak jsem ho vyhodil z kapsy. To pak to za mými zády zabouří jako výbuch, jsou mi podraženy nohy, několik hošanů se válí po zemi a jeden z nich vítězně třímá ústřižek a volá na svou hlídku: „Mám! Mám! Hurá!"

První dva lístky našli Simba z hlídky „Dášek" a Olaf z hlídky „Tony".

A pořád sněží!

Nemůžeme jít ani na dříví, tím méně na hřiště před domečky, či dokonce někam dál k řece. A Simba s Oldou nemohou jet, či vlastně jít do Ledče. Tak pojďme aspoň něco

hrát! A co? Vašek, nebo který z „mrňousů" to byl, má velkou skleněnou kuličku a pořád s ní kutálí po pěkné rovné podlaze sálu. Tak zkusíme strefování do krabičky od sirek.

Kdosi dává návrh, aby těch krabiček bylo víc a tak rozestavených jako kuželky. Dobrá. A už se jede. A bude to, hošani, hnedka taky Nakupovací závod k dnešnímu 5. úseku dlouhodobé hry. Je to novinka, zvláštnost — poprvé děláme Nakupovací závod dřív, než je úsek vůbec skončen.

I při této zajímavé koulendě, které se hoši nemohou nabažit, se občas někde mihne nějaký ten ústřižek. Přitom by byl Jenda málem — a to už podruhé — přišel o vyčnívající ozdobu svého ušlechtilého obličeje: shýbl se totiž pro náhle se objevivší nový ústřižek — ale v témže okamžiku se po lístečku vrhl také Arne — a kolenem praštil Jendu do nosu. Musela to být děsná rána,

Jenda je chvíli úplně vedle, čemuž se ovšem nelze divit. A přitom na zlost ještě lístek samozřejmě sebral Arne!

Výstava krabiček od zápalek

A sněží a sněží o sto šedesát devět, vlastně chci říct ostošest! Nakupovací závod už jsme dokouleli, a když hochům vracím zápalky, napadá mě, abychom udělali výstavu krabiček, které zde kdo vůbec má. Je tu celkem 20 různých druhů. Slibujeme si, že doma, v klubovně, založíme sbírku štítků ze sirkových krabiček.

Bláznivá štafeta

Ještě si zahrajeme Bláznivou štafetu. Sedáme do kruhu a já dávám do oběhu jeden drobný předmět za druhým, některé na opačnou stranu — pozor, kdo to zvorá, tak je krab všech krabů — abych to tak byl propánakrále nakonec já! Ale kdepak! Každou chvilku je někde v kruhu zácpa, na zem letí některá věc, Dugu, jak to podáváš, pomóóc, už je z toho blázinec!

Přestalo sněžit!

Konečně! Simbo a Oldo, rychle do města. Ostatní na dříví a pro uhlí. Je 10 hodin a 10 minut dopoledne.

Nálezy ústřižků se množí, protože jsem v domečcích sám a mohu lístečky klidně ukládat na různá nenápadná místa ve větším množství. Kdo přijde s dřívím, procourá kuchyní, sálem, ale já ho ovšem ženu hned zase ven, ale přesto vždy nějaký ústřižek objeví.

Ďáskově hlídce za nepřítomného Simbu dáme pak dva ústřižky jako náhradu, že nemůže hledat, když tu není.

Veliké štěstí v nalézání ústřižků mají hlavně chlapci z Tonyho hlídky. Zejména štírek Olaf, který se mně lepí přímo na paty a oči má jako trnky. Tony zde není, přijede až s druhou partou dnes v noci — a Inža vede hlídku v jeho zastoupení. Inžovi jde samozřejmě nejen o body do hry, která je teď alfou i omegou všeho dychtění družin, ale i o prestiž. Musí tu zprávu prostě složit první za každou cenu!

Ale Jendovci jsou na tom taky dobře, mají hodně ústřižků a zdá se, že budou mít zprávu hotovou dřív než Tonyovci.

Vzrušení dostupuje vrcholu. Modří ani neobědvají, nechávají vystydnout polévku, všechno je jim fuk, hlavně jen tu zprávu! Tu zprávu tak složit! Ve skládání pomáhá Jendovi hodně Štefka, ten bystrý, snaživý člobrdík. Líbí se mi jeho neutuchající zájem o všechno.

A konečně také Jendovci vítězí, odevzdávají zprávu jako první. Většina hlídek nemá ještě téměř nic. Inžovci jsou z toho skoro nemocní.

To už se Olda a Simba z Ledče dávno vrátili, v plném proudu je opékání buřtů, brambor, ba i sýra v krbu.

Zneuctění Sluneční zátoky

Po obědě se vydáváme na první vycházku. Jdeme podél řeky proti proudu, přecházíme po lávce na druhý břeh a zuříme. Kdosi si postavil na protějším břehu, přímo naproti louce pana

Jeřábka, bílou mastňáckou omítnutou protivnou ničemnou chajdu jako stodola velkou! Tady prosím! Ve Sluneční zátoce!! V místě pro mne tak posvátném.

Skoro třicet let sem jezdím, sám po tomto místě toužím, ale nikdy jsem si je nedovolil znesvětit nějakou stavbou, i třeba sebemenší chaty. A najednou sem přijde kdosi neznámý, který k tomu místu nemá nejmenší vztah, a usadí se tady jako pecka s ohyzdnou boudou — a je po třicetileté idyle místa, je po Sluneční zátoce. Jsem nadobro otráven, je mně bídně, že to ani vypovědět nemohu.

O kus dál se už kolíkuje další chata! No pánové, to je konec, letos jsem tu naposledy!

Přecházíme koleje dráhy a stoupáme do lesní stráně. Já pak odcházím do mlýna pozdravit staré přátele a hoši pod Jendovým vedením šplhají ještě výše.

Soud nad Inžou a Šípem

Co přesně se stalo v mé nepřítomnosti, nemohu zatím vylíčit, to snad napíše jednou někam sem dozadu někdo z přítomných. Jisté je, že Inža a Šíp nějak zlobili, legračili — a že byli odsouzeni po velké honičce ke spuštění do studně, která se začíná kopat v blízkosti chaty.

Byl prý to celý dobrodružný příběh, ale jak říkám, mnoho o tom nevím, a tak nemohu nic napsat. Kdo to napíše za mne?

Když se vracím ze mlýna po druhém břehu, nalézám v trávě Inžovy poznámky k rozstříhané zprávě, všechno, co zatím z ústřižků s celou hlídkou vydumal. Ten asi bude v domečcích zoufalý, protože neví, kde to ztratil! — Když mu však v sále po svém příchodu nález odevzdávám, neprojevuje celkem žádnou radost. Či se mi to jen zdá?

Arne nemocný

Už při obědě byl podivně zamlklý, což jsem si ještě vykládal tím, že se jeho hlídce nedaří skládání zprávy. Pak ale

dotazem zjišťuju pravý stav věci. Arne má zvýšenou teplotu, bolí ho v krku, je malátný. Zřejmě těžce nastydl, když ráno běžel v ledové zimě a sněhu jen v tričku mýt se k řece. Protože v sále je chladno a Arne si stále stěžuje na zimu, posazuji ho do kuchyně ke kamnům, kde se pak cítí trochu lépe. Lituji Arneho i zase se zlobím, protože jsem přesvědčen, že onemocnění si přivodil svou neopatrností ráno. Tady v tom nepohodlí — a beze všech potřeb — se bude těžko stonat! To bude také po náladě a mně nadto přibude těžká starost. Rozhoduji se, že když se mu do zítřka neuleví, musím ho poslat napřed domů, aby se jeho stav ještě víc nezhoršil.

Hra Otvírání kójí

Hrajeme ji dvakrát, vždy s velkým nadšením. Je to dobrodružná hra, která mne napadla již v roce 1952, když jsme zde byli. Hlídky střeží všech deset dveří, vedoucích ke kójím, to jest k pokojíčkům domečků — a útok má využívat jejich nepozornosti, či vůbec jakéhokoli nedostatku obrany, vynořit se náhle z houštin i z jiných úkrytů a dveře otevřít.

Je citelně chladno, skoro ledově, ale mužstvo je tak rozehřáté hrou, že chladno prostě necítí.

A zase vaříme!

Po skončení hry se vracíme do sálu a do kuchyně, která znovu ožívá velkým vařením. Na kamnech je plno šálků, mužstvo loupá brambory, vaří se polévky, ohřívají konzervy.

Máme dost dříví a udržujeme oheň i v krbu, aby i v sále bylo teplo. Pořád dumám, čím a jak přepažit na noc sál tak, aby nám neutíkalo teplo z krbu, u kterého ležíme, do celého ohromného sálu.

Jendu napadlo, abychom sem přestěhovali lehké, ale objemné police ze všech deseti místností druhého dílu domečků a z těch postavili jakousi zeď. Dynda ještě s kýmsi jde vše vyměřit a za chvíli sem už police stěhujeme — a sál je

útulně přepažený.

Druhý večer

Večer je zase u krbu pěkná zpívanda. Záda nám kryje přehrada z polic, z ohně vychází žár, všichni jsme červeně ozáření. Nálada je báječná, já se jen užírám starostmi o nemocného Arneho. Od podvečera leží v kuchyni v teple u kamen a spí.

Šíp pořád opakuje vtipy, většinou však bohužel známé a skoro vždy odposlouchané ze silvestrovského rozhlasu. Hrozíme se toho, zuříme, ale Šíp je neoblomný a vypráví pořád dál.

Když pak už ležíme, ujímá se vyprávění Jenda, který si vymýšlí legrační povídání o zvířátkách. A kachnička prej si to ťape v blátě tlach, tlach, husička zaskuhrala ...

Mužstvo se chechtá — a já jsem rád, že mám uspořenu jednu vyprávěndu.

Ležíme dnes napříč sálem, kolem krbu, a někteří jednotlivci zalezli i do tunelu vzniklého z polic, jež nemají přední a zadní stěny (ale jen stěny boční).

Hlídky jsou zase rozděleny. Vybrali jsme také mezi lidem čaj a na kamnech v kuchyni (v nichž dnes hlídky také celou noc topí) jsou připraveny šálky s vodou na čaj pro naši druhou partu, která přijede v noci. Šíp si zamlouvá hlídku od půl jedné do půl druhé, aby mohl druhou partu osobně přivítat a uvařit jí čaj. Bude mít hlídku se Švíckem. Tak zatím dobrou noc.

Šípovi to nevyšlo, naše druhá výprava přijela dřív, snad už před dvanáctou — a čaj se nevařil.

Vzniká trochu ruchu, vítáme se poněkud rozespale s Danem, Unkasem, Tonym, Tomem, Ledňákem, Mirkem, Glenem, Johnym.

Příchozí uléhají v kuchyni, Unkas — to se ví — si musel lehnout k nám do sálu mezi honoraci, pak se tady furt chechtal, vrtěl se, chtěl pít, tak jsem mu musel dát čaj, eště že nechtěl, aby se mu zpívala ukolíbavka! (A ráno ke všemu docela vážně prohlásil, že tak mizerně jako tady prý se nevyspal ještě nikdy na žádné naší vícedenní výpravě!)

3. den výpravy

Ráno je od svítání opět neklid, tentokrát se šíří hlavně z kuchyně od naší druhé výpravy. Hošani nemohou zimou dospat, a tak se baví, Šíp už je taky vzhůru a snaží se uplatnit své vtipy ze silvestrovského programu.

Ale i jiní hošani z „pátečníků" jsou už vzhůru, šeptají si, potichu se hihňají, a to je konec. Jak s tím začne jeden jediný takytáborník, pak už klid trvale nedocílíme, ani kdybych dával tisíce mínusů. Proto také vždycky tak tvrdě okřikuju ty první rušitele klidu, neboť u nich počíná všechno předbudíčkové zlo!

Glen kurýruje Arneho

Glen sehnal prášek pro pocení, přestěhoval Arneho z kuchyně od kamen do sálu ke krbu a začíná ho kurýrovat.

Arne leží u roztopeného sálajícího krbu, přikrytý množstvím dek, a potí se. Jeho nálada se lepší, moje zatím ještě ne.

Necháváme stát stěnu z polic a sál je tak i přes den rozdělen na dvě části. V jedné — té velké — jsou stoly chlapců, v druhé leží teď Arne u krbu a v rohu u okna směrem k řece je stůl s mými věcmi.

Olda se Simbou dělají z hřebíku zavíradlo ke dveřím kanclíku, aby je bylo možno zavírat (jinak se nedovírají).

Předčítáme legrační povídání z Dikobrazu.

Ledňák jde s plechovkou dobrovolně dolovat uhlí z mouru pod kuchyní.

Boj o ústřižky vrcholí

Inža z Tonyho hlídky je už klidný, dokončil sestavování zprávy ještě večer a je tedy druhý, když už se mu nepovedlo zvítězit.

Ale další čtyři hlídky pořád ještě tápou, vyměňují si ústřižky, vrhají se na nové — v úkrytech na zemi náhle se objevujících — jako dravci na kořist a všude je plno luštění, dohadování... Mezi tím se procházejí lidi z Jendovy a Tonyho hlídky, klidní a šťastní, že už mají nejlepší místa v kapse.

Nástup je ve čtvrt na devět. Ustanovujeme, že se půjde opět na dříví a pro uhlí.

A zase už sněží...

Zatím jen drobně, později více. Rozhovory se točí kolem toho, zda půjdeme odpoledne na Rejžák, nebo snad dokonce na Melechov?

V sále přibývá jeden další stůl, pro Ledňáka, dále dlouhý stůl kuchyňský. Vždyť je nás tu od noci o osm víc!

Během dopoledne skončily zbývající čtyři hlídky skládání zprávy. Pořadí:

1. Jenda, 2. Tony (už včera), 3. Dášek, 4. Tom, 5. Unkas, 6. Arne.

Arne na úsek doplatil svým onemocněním, které mu zabránilo příslušně zapracovat. Stěžoval si také trochu na Duga, který projevoval při pátrání po ústřižcích i při domýšlení zprávy celkem nezájem.

Pozoroval jsem to u Duga také. Stýká se zde na výpravě jen s novým hošanem, Vláďou II., kterého přivedl a který není zatím uznán ani jako nováček. Mrzí mne na Duga, že je tak ke všemu apatický, zejména ke každé práci. Neviděl jsem ho ještě nikdy, aby se k nějaké práci přihlásil dobrovolně.

Hurá na Rejžák!

Po obědě vyrážíme na Rejžák. Nechceme riskovat pády do

řeky z neschůdné pobřežní stezky, a tak jdeme přes naše proslulé rozcestí horem a lesem.

První a druhá paseka z dávných let už zmizely, zarostly. Několika jednotlivcům, kteří kráčejí se mnou, vyprávím o různých našich příhodách, které se udály v těchto místech. Většina mužstva to však neslyší, protože je zaujata velkou šiškovou bitvou a honičkou, která pokračuje celou cestu.

Na Matlaškách vidíme velký nádherný strom, zlomený větrem. Ukazuji hochům Zlatonosný potok. Kde jsou ti chlapci, kteří jeho údolím chodili každý den na Táboře věrných a na Táboře Alvareza?

Na loukách k Rejžáku už zmizely kládové ohrady pro dobytek, které jsme vždy nazývali Koraly.

Zastavujeme se na ostrůvku u Rejžáku — odtud je to už jen skok na kameny.

Hledáme trochu pracně dvě ploché nízké žulové desky, zvané Státní písárna, kde jsem psával za okupačních táborů kroniku. Rejžák se změnil, je zarostlý vysokými keři, ba skoro už stromky, které vyrážejí z mezer mezi kameny. Také trochu nízký stav vody či snad naplavená země tu a tam mění vzhled, zejména u Státní písárny.

Ukazuji hochům skálu, odkud Alvarez házel klíč při vzrušujícím závěrečném úseku táborové hry v roce 1942.

A jen pořád lituju, že není slunce — a že příroda není ještě plně probuzená, aby obraz krásy Rejžáku byl úplný.

Chlapci cestují po kamenech, Dášek ovšem zase až moc odvážně, pak nemůže zpátky a je tam jako robinzon. Jen zázrakem se nikdo nevykoupal!

Viki objevuje vodní vír, jakési propadliště vod. Hodíš tam šišku, točí se, točí, až najednou zmizí a vyplave o kus dál zpod kamenů.

Čas k návratu, začíná být zima a také sníh znovu metelí. Na Danův návrh se vracíme údolím Zlatonosného potoka, abychom mohli hošanům ukázat, ve kterých staveních jsme

byli ubytováni za okupace, když K. H. Frank zakázal české mládeži tábořit.

V údolí Zlatonosného potoka rýžují někteří hoši „zlato", to jest lupínky blyštivé slídy.

Jsou tu také čerstvě poražené a oloupané klády, šikmo položené přes údolí. Odvážlivci si po nich udělají Přechod klády do soutěže tělesné obratnosti. Odvážlivci jsou proto, že klády se vznášejí vysoko nad zemí.

Ledňák ve vodě!

„Co srdce póójí, móóře nerozdvójí!" Co se nestalo na Rejžáku, to se stalo tady. Ledňák — v teplákách — se nudil na našem břehu potoka, a než mu v tom mohl někdo zabránit, vrhl se mocným plavným skokem Horymírova Šemíka na břeh druhý, mnohem níže položený, aby se tu nudil dál. Rozdíl mezi historickým Šemíkem a naším milým Ledňákem byl nejen v tom, že Šemík byl kůň a Ledňák ne, ale také — a to hlavně — v tom, že Šemík do vody nespadl a Ledňák jo!

„Žbuch, plác, clc clc clc" to udělalo, a podivně se tvářící, zmatený Ledňák se hrabe coby vodník ze studené vody.

Arne, dopoledne vykurýrovaný, svléká obětavě tepláky, které má navlečené na pumpkách, a dává je Ledňákovi. Myslím, že mu kdosi půjčil ještě teplákovou bundu. Ledňák se svléká do košile, ždímá trenky i tepláky a pak prchá zpět do říčního údolí, aby nejkratší cestou rychlostí tajfunu (to je takovej děsnej vítr) dorazil do domečků k roztopenému krbu dřív, než zápal plic podkopá jeho vetché zdraví, beztak již narušené různými barbuchami.

Kde byl Tábor věrných?

Dorazili jsme do Velké. Je ledová zima a vítr. Ukazuji hochům stavení, kde byl v roce 1941 Tábor věrných. Přes támhleten plot jsme ráno lezli dolů k potoku na mytí a cvičení.

Jdu na chvíli dovnitř, pozdravit rodinu pana Křivohlavého,

a musím chtě nechtě vypít hrnek kafe se škraloupama. Hochům je venku zima a já jsem tu jako na trní. Lidičky, mějte rozum, nemohu nechat chlapce stát tak dlouho venku! Až se mi dělá nervově špatně.

Mužstvo se zatím baví na návsi, jak to jde. Tančí různé tanečky, legrací, a když jeden domorodec jde s putýnkou k pumpě a pak — už s putnou plnou — zakopne a všechnu vodu rozleje, kritická situace vrcholí.

Tyto neobyčejně rozchechtané tvory pozoruje skupinka větší i menší mládeže z Velké. Mezi ní byl objeven „Baziliš se spuštěným hledím". Byl to asi šesti či sedmiletý čipera, který měl svou zimní čepici (kulicha) staženou až skoro k nosu a díval se úsporně jen jedním okem na ten boží svět a hlavně na naše křepčící jinochy. Přitom ovšem vždy musel pohodit hlavou trochu dozadu, aby jediné vyhlédající oko spatřilo vůbec něco jiného než půlmetrový okruh kolem vlastních botek.

Postavička „Baziliše se spuštěným hledím" byla pak napodobována ještě v domečcích a vešla vůbec do dějin této pohnuté Velikonoční výpravy — už samým slovem „Baziliš".

Kde byl tábor Alvareza ?

Od Křivohlavých jdeme ještě na Kocandu, kde se odbýval roku 1942 Tábor Alvareza. Starobylá brána, chráněná památkovým úřadem, která zde byla ještě roku 1952, už tu není. Zřejmě spadla.

Dovnitř nejdu.

Arne pospíchá pořád napřed, už mu zase není dobře a já lituju, že jsem ho pustil s námi na Rejžák. Drží si pořád šátek před ústy, aby nedýchal studený vzduch — a to dělá jeho vzhled ještě znepokojivějším. Proč aspoň nešel napřed od Křivohlavých k domečkům s několika lidmi, kteří se tam od nás odpoutali, když já byl na tom nešťastném kafi?

Cestou vznikají různé legrační výroky, „mrňous" Viki,

zdánlivě tichý a zaražený chlapeček, se projevuje coby šprýmař a vtipálek. To on razil výrok, že „pelikán zacvrlikal" — a Švícko ho pak doplnil „a kapr mu zpívá v zobáku druhej hlas".

Odpojuji se pak a jdu k Jeřábkům (moji známí, kteří našim táborům vždy pomáhali, patří jim louka ve Sluneční zátoce).

Třetí večer

Když přicházím do domečků, vaření večeře je už v plném proudu. Samozřejmě že je po jídle obvyklá zpívanda u krbu. Arnemu se udělalo v teple mnohem lépe. Nebo to snad přede mnou jen předstírá?

Dnes spíme už všichni v přehrazené části sálu u krbu. Hlídky a noční topení v krbu na sebe vzali hoši z druhé party, kteří přijeli v sobotu.

Kopie Rozstříhané zprávy

„Vězte vy všichni, kteří dnes se mnou kráčíte, že jdete do kraje pro nás nad jiné významného, do kraje Sluneční zátoky.

Je to kraj vzpomínkami posvěcený, kde stovky hochů před vámi prožily nejnádhernější chvíle svého chlapeckého života.

Není tam jediné místo, které by nepřipomínalo nějakou událost. Zažili jsme zde mnoho! A já zde zanechal svá mladá léta — a když sem znovu přicházím, zdá se mi, že jsem zase tak mladý jako tenkrát, v těch dávných slastných dobách.

Je krásné být aspoň nakrátko ve Sluneční zátoce. Ale být tam a být přitom ještě chlapcem, to považuji za vrchol blaha. Kdo z vás to vůbec dovede ocenit? Jak vám závidím, jak rád bych chtěl být dnes jedním z vás!"

4. den výpravy

Mužstvo spí, utaháno, až do půl sedmé, tentokrát není žádný předbudíčkový neklid.

Venku je překvapivě teplo, takže se někteří z nás jdou mýt dokonce k řece. A občas i trochu svítí slunce. Proč nebylo

aspoň takhle po všechny ty dny!

Dnes už nejdeme na dříví, máme ho nataháno dost.

Panuje určitá nervozita, protože 16 lidí dnes ve tři hodiny odjíždí domů. Jsou to především lidé zaměstnaní a pak také ti, kteří se mají doma ještě učit do školy.

Po snídani při nástupu prosím Glena, který není bodován, aby zvedl v rohu přepažené místnosti ze země mou čepici. Leží tam tak už od včerejška, nějaký lotřík ji snad shodil nebo spadla sama z hřebíku, když někdo strčil z druhé strany do police. Glen jde čepici zvednout a mužstvo trochu nechápavě hledí, proč se má čepice zvedat právě teď, při nástupu — a proč ji má zvednout zrovna Glen.

Vysvětlení přichází, Glen objevuje pod čepicí tento lístek:

Kdo zvedne a pověsí
tuto čepici, obdrží
do bodování dva body.
Jestřáb

Kdekdo hořekuje, že přišel o dva body — a bije se do hlavy (ovšem ne moc, aby to nebolelo a aby ještě více neoslabil svou nedostatečnou duševní výkonnost!).

Jó, milí páni, takhle já vás budu níčko učit pořádku. Já zvednu každou věc, kterou vidím někde v sále ležet pod stolem či u židle. Vy jste tady viděli mou čepici už od včerejška, stokrát jste každý šel kolem ní — a nenapadlo vás nikoho ji zvednout.

Znovu hra Otvírání kójí

Začínáme ji hrát brzo po nástupu, ale já s Danem se hry neúčastníme. Jdeme připravit další úsek dlouhodobé hry Výstavba nového zemědílu. Je to úsek svým pořadím již šestý — a zde na výpravě druhý! To už je taková tradice, že na Velikonoční robinzonádě jsou vždy dva úseky.

Vracíme se s Danem asi za hodinu. Hra Otvírání kójí se hraje podruhé, s výměnou mužstev. Jak ze hry odsávám jednotlivé hlídky, aby nastoupily k úseku ve čtvrthodinových intervalech, hra pozvolna dohasíná.

6. úsek — Úkoly proti proudu řeky

Hlídka startuje u mého stolku v sálu, dostala tam hrstku rozstříhaných kartónků. Když je složila, přečetla z nich zprávu, která ji vybízela k cestě na pobřežní stezku. Dal jsem zprávu opsat pro kroniku — a Simbův opis je teď zde:

„Jděte po našem břehu k lávce. Cestou prohlížejte skalky ve stráni nad řekou. Na některé z nich objevíte zprávu. Řekne vám, co na lávce dělat."

Zpráva tam visela na těžko přístupné skalnaté stráni, zatížená kamenem. A třebaže byla psána na červeném papíru, dala leckteré hlídce fušku. Zpráva obsahovala výzvu:

„Běžte na lávku, sešplhejte po jejích kůlech na maličký kamenitý ostrůvek uprostřed řeky a jeden z vás nechť vyhodí na lávku kámen, ale tak, aby zůstal na lávce, aniž by jej někdo chytal."

I tohle byl dost těžký úkol, zaostřený ještě Danovým pokynem, aby hoši spočetli děsné množství malých příčných latěk, z nichž byla lávka sroubena. (Bylo jich 240!)

Pak hledání dalšího dopisu v lávce, další zprávy na zadní stěně čekárničky, v zábradlí na konci zastávky, v tabuli dřevěného návěstí vedle trati, tunýlkem pod tratí proběhnout k řece a přehodit na druhou stranu řeky 13 kamenů, zde velmi vzácných. A pak už jen rychle k domečkům!

Výsledky úseku byly vlastně velmi těsné, když uvážíme, že závod trval skoro půl hodiny. Rozdíly jednominutové! Přitom snad skoro každá hlídka někde na něčem ztratila spoustu času, a vždy na něčem jiném, než hlídky ostatní.

První útoky

Po úseku je Nákup materiálu, a pak začínají útoky jednotlivých hlídek: házení papírovým míčkem ze třinácti metrů na jednoho z členů napadené hlídky, který stojí zády ke střelci a nesmí se pohybovat.

Už včera jsme tyto útoky zahájili po 5. úseku, což jsem však zapomněl napsat.

Historické záznamy těchto prvních úseků sem vlepuji. Prvním útočníkem vůbec byla Arneho hlídka, která pátým míčkem zasáhla terč hlídky Tonyho a získala tak od ní základnu č. 108.

Útočení je velkým nervákem a odehrávají se při něm srdceryvné scény. To blaho — a jak se vzájemně objímají členové hlídky, která vyvázla z útoku jiné hlídky bez ztráty základny! Nebo to rozechvění hlídky útočící, která má v sázce tři drahocenná letadla — a už čtyři střely z pěti povolených jsou vypáleny, aniž by zasáhly cíl — a teď se jen čeká, co udělá a jak poletí ta potvora pátá střela.

Terč napadené hlídky — obyčejně ten nejmenší „mrňous" — se krčí do sebe, aby poskytoval co nejmenší možnost zásahu, jeho hlídka na něj řve: „Přimáčkni víc ty lokty, zastrč ty uši, no jo, von musí mít uši jako plácačky, to jsme si vybrali toho pravýho — a tepláky sis měl dát dolů ...!" Chvílemi zase celá hlídka pokleká a lomí rukama k nebesům - a jen aby už ta pátá střela letěla, samozřejmě mimo!!!

Nakupovací závod k tomuto úseku dělal Glen. Bylo to skákání přes kozy a snad ještě něco k tomu, bohužel jsem při závodě nebyl.

Udílení stupňů

Po skončených útocích nastává v sále udílení stupňů. Dan sem zapíše, kdo byl dnes povýšen:

Do III. stupně: Tom, Šíp, Brčko.

Do II. stupně: Aleš, Dug, Orko, Váša, Arne, Vláďa, Jiskra.

Do I. stupně: Sidi, Olaf.

Odjezd „pondělníků"

A pak už jen rychle rychle balení, loučení v nástupu — a za malou chvíli více jak polovina našich hošanů, vedená Danem, odjíždí domů. Jsou to: Dan, Unkas, Tony, Dášek, Glen, Mirek, Ledňák, Johny, Jiskra, Olda, Jarka, Jenda, Simba, Švícko, Arne.

Kromě mne zde zůstávají: Dynda, Orko, Inža, Štefka, Vláďa II., Dug, Vašek, Šíp, Olaf, Viki.

Jdeme odcházející tradičně doprovodit na konec louky, ba dokonce i kus po pobřežní pěšince. Dál už nechci, ač hoši by běželi až na zastávku. Ale já připravuji nástup k vlaku, o němž se dál dozvíte víc. A proto zde zbylé chlapce potřebuju.

Zatímco odcházející jsou už na zastávce a čekají na vlak, my sbíráme smůlu ze stromů na večerní pochodňový průvod.

Pak také mužstvo hledá kůru na loďky. Večer lodičky poplují se zapálenou smůlou po řece.

Nástup k vlaku

Mezi sběrem smůly děláme dvakrát nácvik nástupu k vlaku. To znamená: až na druhé straně pojede vlak s našimi odjíždějícími lidmi, postavíme se do krásné řady, a když vlak zajede za násep a bude za ním asi půl minuty projíždět, přeběhneme bleskurychle na druhý konec louky a pozdravíme novým nástupem vlak z druhé strany. Vždycky jsme to tak dělávali, když jsme zde mívali své tábory. Byla to pokaždé velká senzace pro cestující ve vlaku a pro nás zkouška pohotovosti.

A už je vlak na zastávce — tak teď to přijde! Pozor, připravte se!

Podařilo se to pěkně — a naši pak později v Praze říkali, jak nástup pěkně vypadal a že i lidé ve vlaku jím byli překvapeni.

Poslední večer

Skoro už za tmy vypouštíme na vodu loďky z kůry s hořící smůlou. Nejdřív je bombardujeme ze břehu kamením, ale protože naše střelba je velmi přesná, je vždy hned po loďce. Potom tedy necháváme loďky plout dál a pozorujeme „zuřící požáry na palubách".

Ve tmě to vypadá divukrásně. Jedna loďka se vzdálila až ke druhému břehu a ne a ne uhasnout, dohořet. A myji ne a ne trefit. Už jsem měl strach, že tak popluje až do Ledče.

Po loďkách následuje další zábava. Hoši mají fagule, jsou to plechovky od konzerv, přibité na klacek. V plechovkách je plno hořící smůly. Děláme na verandě před kójemi slavnostní pochodňový průvod.

Když smůla vytéká z plechovky, dopadá podivně rychle k zemi a přitom vydává zvláštní zvuk, jako když letí tryskové letadlo.

Večer končíme samozřejmě u krbu. Šíp dal návrh, aby každý dokola vyprávěl nějaký vtip, nebo vůbec něco, protože chtěl mermomocí uplatnit ještě všech devatenáct silvestrovských vtipů, které se mu až dosud nepodařilo vyprávět pro živelný odpor mužstva.

Taky povídáme různé frky, jak pravil Vláďa II., a někdy to jsou věci dobré, někdy už méněro. Jen Dug pořád říkal: „Já nic nevím, já nic nemám." Ačkoli šlo vyprávění asi třikrát dokola a každý něco splichtil, Dug se nezmohl ani na jeden žertík. To Šípa jsme nemohli ani zastavit!

Naložili jsme pak ještě hodně do krbu a ulehli k němu bez hlídek, které by celou noc přikládaly. Se zlou jsme se však potázali, v noci byla zima, takže jsem už před pátou vstával a začal topit.

5. a poslední den výpravy

Počasím nejhorší den, sněží, sněží, sněží!!!

Začíná to už ráno. Z malého sněžení se znenáhla stává hustá vánice a ta nepřestává. Za chvíli je vše úplně bílé. Ještě nikdy nikdo z nás neviděl Sluneční zátoku takhle pod sněhem. Kdyby to nebylo tak tísnivé, mohli bychom se radovat, že jsme účastni té historické chvíle.

Povídáme si o nočním stěhování Šípa z jeho noclehu „v tunelu", tvořeném policemi. Sám už nevím, proč jsme ho museli stěhovat, snad tam nebyl východ nebo co, ale Šíp se celkem ani neprobudil a jen zahuhlal: „Co to, kluci, himbajs děláte?" A hned zase spal dál.

Máme společnou snídani u dlouhého stolu, v sále. Pozoruji, jak Štefka po sobě uklízí ze stolu drobečky a připravuje židli k desce. Jen málokdo je tak pořádný. Štefka je ochotný také ke každé práci a jeho ruce jsou hbité a dovedné.

Též Viki se tak jeví. Tady pořád vyřezává jakýsi klacík. U nového chlapce Vládi II. zatím ještě podobné znaky nepozoruji. Drží se stále ve společnosti Duga, který ho přivedl.

Chlapci říkají, jak Viki hezky kreslí. Tak mu dávám papír, aby něco namaloval na zkoušku. A co prej mám namalovat? Tak namaluj, jak sedí hoši u ohníčku.

Viki chvíli maluje, pak říká, že postavy mu moc nejdou, ale že je machr na letadla.

No tak namaluj letadlo. Do kroniky sice ještě delší dobu letadla nebudeme potřebovat, stačí nám elektrika a autobusy, ale to je fuk.

Viki maluje a já potom jeho kresbu uschovám a nalepím do kroniky.

Zametáme pořádně celou kuchyň i sál, rozebíráme hradbu utvořenou z polic, dáváme vše do jednoho konce sálu ke stěně, zároveň se stoly a židlemi. Důkladně uléváme žhavý popel v krbu.

Pak u dvou stolů hrajeme Kamerun. Sníh se pořád sype a my uvažujeme, jak se dostaneme po pobřežní stezce, tak kluzké a neschůdné, na zastávku za řekou. Vybízím Dyndu a

Inžu, aby šli stezku obhlédnout. Olaf jde s nimi.

Výsledek: stezka je dobrá, skoro suchá, sníh nemůže pod větve stromů. Tak tedy nemusíme na lávku hroznou oklikou přes paseky a stráň, jak jsme původně mysleli.

Závěrečný nástup je stručný. Rozhlédněte se ještě jednou a naposledy zde po těchto místech, kde jsme strávili pět dnů kamarádského života — a kam se už sotva kdy podíváme.

Máte všechny své věci? Nezapomněli jste nic? Nuže — toť vše!

Pozor, rozchod, odchod!

Odcházíme. Už jsme venku z domečků. Poslední pohledy vrháme do kójí, kolem nichž kráčíme, i na hřiště.

Pobřežní stezka je skutečně překvapivě suchá, troška sněhu tu není. Zato na lávce je ho dost a lávka, s jedním zábradlím, je pořádně kluzká.

Na zastávce je dost času a Viki škemrá, že by se rád vrátil přes lávku do lesa pro větvičky nebo pro šišky, na památku na Sluneční zátoku. Nemohu mu to odepřít. Jdi, ale vrať se brzo, vlastně hned! Viki si to už hasí.

Na telegrafních drátech šikmo položených jezdí kapičky roztálého sněhu, je to jako lanovka s vozíčky. Některá kapka jede pomalu, jiná ji dohání a splyne s ní, na každém drátu se něco děje.

Motorák je tu! Obstojně obsazený, žádný nával. Dostali jsme se všichni pohodlně k sobě.

Dávejte pozor, abychom nepropásli pohled na Sluneční zátoku. Už je tady, koukejte!

V Ledči hodně lidí vystoupilo. Cesta pěkně ubíhá, ale já mám trochu pokaženou náladu. Nedostali jsme slevu! Že prý průvodčí ve vlaku není oprávněn slevu poskytnout. Musíme platit plnou jízdu, což je asi o 4 Kč na osobu více. V Praze se budu informovat, průvodčí se zřejmě mýlí.

Šíp během jízdy do Čerčan hraje s menšími hochy různé hry, což se mi velmi líbí a musím za to Šípa pochválit.

Máme trochu zpoždění — a obávám se, že nechytíme pražský vlak v Čerčanech. Ale dopadlo to dobře, čekal na nás — a tak jen zdolat nával a dostat se do něj.

I to se nám daří — jsme všichni společně v jednom novém rychlíkovém vagónu, třebaže je tu skutečně hodně lidí.

Šíp spustil stavidla své výmluvnosti a baví celý vagón. Vypráví o všem možném, hlavně o jatkách a věcech s nimi spojených, což je teď alfa a omega veškerého Šípová myšlení, od té doby, co místo na konzervatoř byl přijat na řeznickou školu. Lidi jsou dychtiví na každé slovo, průvodčí by nejraději neštípala lístky v jiných vozech a byla pořád jen tady — a strojvůdce si vymínil, že mu na každé stanici musí přijít referovat, jak Šípovo vyprávění pokračuje.

A už tady máme Strašnice — to jsme doma, vystupujeme, pojedeme do Prahy dál tramvají. Všude je mokro, chlad, bláto.

Jdeme ke čtyřce, někteří hoši nasedají na desítku — a je definitivní konec Velikonoční robinzonády.

16.-20. dubna 1954

Arne jde spát, čili ryc ryc ...

„Pojď sem blíž ke krbu," šeptám ještě Arnemu, když jsme si lehli.

Ale Arne pohodil sebevědomě hlavou na jakousi tkaninu, nápadně připomínající pytel na brambory, a pravil trochu uraženě:

„Já mám přece spacák!"

Tak jsme si tedy lehli. Já znovu usnul, ale pořád vám při tom dřímání slyším takové trhavé zvuky ryc, ryc, jako když se párá stará peřina nebo něco takového. Posadím se — a vidím Arneho, zkormouceně sedícího v otevřené almaře.

„Mně je zima!" drkotá zuby.

„Tak pojď sem blíž k ohni!"

Arne jde. Prohlížím ten jeho spacák, sahám na něj — a kde se látky dotknu, tam se udělá trhlina a vždycky se přitom ozve hned to ryc, ryc, ryc!

„Pozor!" úpí Arne, „ono je to už kapku starší!" Ucukne přede mnou spacákem, a jak s ním trhne, zase už ryc, ryc, ryc.

Chechtám se potichu, Arne leze do spacáku ryc, ryc, ryc, stoupl si v něm a ryc, ryc, ryc, utrhl kus spodku, sedl si a praskla celá horní polovina — ryc, ryc. Natáhl v něm nohy a ryc, ryc — nohy jsou dole celé venku, skrčil kolena — ryc, ryc, kolena jsou venku — já už myslel, že mě raní mrtvice — ryc, ryc, — co to? Jó, to vono to taky prasklo ještě na zádech ryc, ryc — každý už je vzhůru, Jíra myslel, že je zemětřesení, všechno to prej tady ňák praská — ryc, ryc — no bylo to něco hrozného. Do rána zbyly ze spacáku jen asi tři nitě, to všechno ostatní byly samé díry. Každý větší klůcek udělal v noci ryc, ryc.

31. března 1956

JARNÍ VÝPRAVY

Naše neděle

A zas taková jarní nálada jako posledně. Záplava slunce, modré nebe a bílé mraky. Jdeme pěšky, s mapami, družinově do Petrovického údolí. Závody družin ve stavbě stanů a v signalizaci. A hrajeme házenou. Přichází u nás letos do módy. Pořádáme běh na sto metrů, skok vysoký a daleký. Při běhu se najednou zastavily Mackovy stopky.

Po cestě domů pak ještě na kraji lesa hrajeme Na praporky. Po celý den nás kromě chladného větru otravoval ještě takový děsně legrační foxteriér, vyhublý až na kost. Neměl známku, za každým běhal a nežral chleba. To byly jeho typické vlastnosti. Samson, známý milovník zvěře pernaté (viz cestu z tábora s havranem ve škatuli), si psa vzal na provázek a za chechtotu celého mančaftu pospíchal se psem domů. Je to družinový pes, s nikým nemluví než se skauty. Sam ho vodí všude s sebou — no co vám mám zkrátka povídat!

13. března 1938

Svatodušní robinzonáda

Zájezdovým autokarem odjíždí nás jedenatřicet gambusinů v sobotu odpoledne do Buše, kde je nocleh. V předvečer jdeme ještě za Buš na vycházku, hrajeme s míčem a absolvujeme jednu prima šiškovou bitvu s útoky na prachárnu atd. Večer zpíváme v prázdném sálu, a pak jdeme na nocleh do nevlídné stodoly. Noc by ještě ušla, ale asi ve dvě hodiny k ránu si vzpomněl nahoře na hradě kohout a začal vesele kokrhat, jako

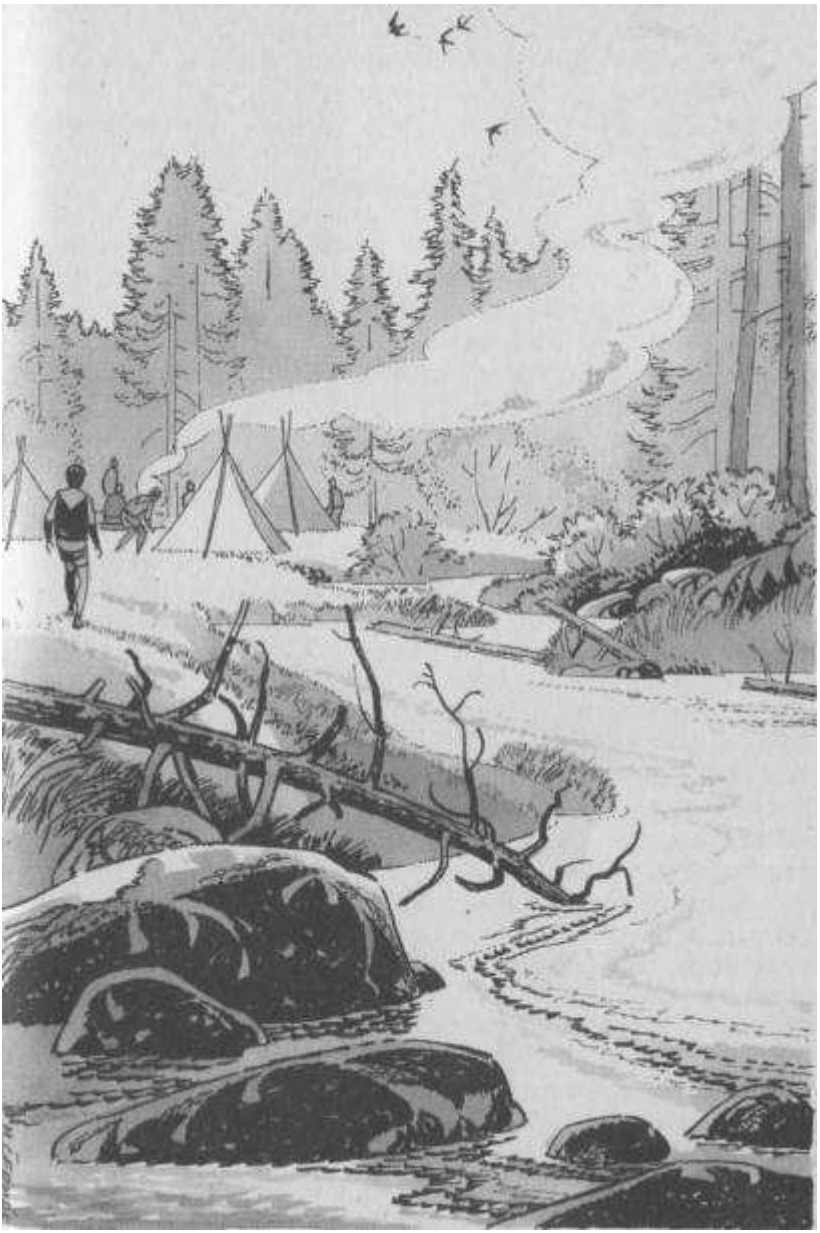
kdyby už bylo ráno. Pak si to rozmyslel a byl chvilku ticho, ale asi za půl hodiny začal znovu, probudil všechny slepice, a teď jste to měli slyšet. „Píípíí, puti puti, píípíí, puti puti," a tak to šlo dokola, jako když se stekaj opice. Pak do toho začala na dvoře brečet kočka, vedle se k tomu připletlo prase a v chlívě se rozbučely krávy. Ze spaní už ovšem nebylo nic. Libé zvuky z prasečího chlívka, kde se zrovna podávala snídaně, připomněly naši táborovou jídelnu při obědě, a už jsme si začali povídat o táboře.

Ráno za námi přijeli Akela a Jaromír, den předtím ještě večer Jenda St. na kole, a tak nás bylo celkem 34. Za krásného letního dne jsme pochodovali na Drtinovu rozhlednu. Rozkvetlé louky nás vítaly, kraj zpíval píseň širých lánů.

Přes kopce, pláně i rokle a lesy se blížíme k Vltavě. Zde je dlouhá zastávka před poledním sluncem. Koupání. To se ví, že kluci chtějí hned do prudké rozvodněné Vltavy. Ani nápad. Koupejte se ve velkých ohraničených nádržích.

Začaly naše obligátní stříkandy, každý byl zlitý, jak zákon hry káže. Kdybych se koupal dvě hodiny, nemohl bych být mokřejší než z těchto vodních válek, které jsou u nás v takové oblibě a řadí se důstojně k našim jiným národním oddílovým zvyklostem.

Sluníčko se už chýlí k západu, no vlastně ani tak moc k západu ještě ne, ale jsou už čtyři hodiny a my máme ještě dalekou cestu. Sedlat! Po napínavém převozu přes Vltavu zapadáme do divokého údolí potoka Mastníku, kde hoši slibují Akelovi krutou pomstu. Neboť pěšina jde cestou necestou, přes kopce a skály, vodu a lávky. Jenda St. s kolem nás těžce dohání, často musí bicykl nést. Také Zubovi se nejde příliš dobře. A zase přicházíme do kvetoucích luk, bílých, žlutých, červených a modrých. Fantastické, nemožné jsou ty barvy. Kdo má oči a srdce, dívá se a rozumí.

Jsme u cíle. Psané skály. Ještě nakonec, jako na osvěžení, výstup na skalisko nad řekou, přechod přes potok, a teď konečně tornu z opálených zad a ramen dolů! Stavíme stany. Pak pěkný táboráček. Zbynda, Jenda St. a Danny odcházejí spát do mlýna. Noc klidná, vlahá.

Poslední den výpravy: krásně slunečno. Hoši vaří na zkoušku, dělají nosítka, signalizují. Nápor na druhotřídku. Před druhou hodinou skládáme, padáme z rozbité lávky do potoka a tradá do Sedlčan na vlak. Trnitá pouť nacpaným vlakem domů. Amen.

4.-6. června 1938

Další tábořiště pojmenováno!

Máme již řadu míst, která nesou jméno podle různých událostí, okolností a také podle toho, která družina je objevila. Tak máme Sluneční zátoku, Dračí louku, Tygří džungle, Vlčí skály, Míčový důl — a teď k tomu přichází název další, Větrné údolí. Je to místo za Záběhlicemi, objevené již loni, ale svoje jméno dostalo až letos při první jarní výpravě. Jak loni, tak letos panoval v údolí děsný vichr — od něj to jméno.

Škoda, že jsme přišli o rejdiště nazvané družinou Vlků Země Maplewhiteova.

31. března 1939

První jarní den

Včera byla několikahodinová sněhová metelice, spojená s kroupami a deštěm. Ale dnes je od rána krásně a slavnostně, tak jak se sluší na první jarní den.

Sluníčko svítí na modrém nebi.

Na Vltavě plují od včerejška bílé kusy ledu. A sta racků se nad nimi vznášejí.

U smíchovské věže se kupí kry. Bláto ze včerejší metelice svítí v ulicích. Slunce už prohřívá zimník. Vzduch konečně voní jarem!

Nemohu za to, že v tento čas radosti a vzruchu, v čas návratu jara zálétám ve vzpomínkách častěji než kdy jindy do jar minulých a že v duchu znovu prožívám všechny ty slavnostní dny, dávno zmizelé.

Jdu tam, kde mé vzpomínky jsou nejsilnější, tak jako Jiří Dražan chodíval do Přístavní čtvrti. Jdu do vršovických ulic, kde jsem kdysi našel Láďu Velebila. A tady zas v duchu slyším a vidím celý ten příběh jednoho kouzelného jarního dne, příběh, který přispěl k naší tradici hřivnou převelikou. Jdu i do domu, kde Láďa bydlel, pak hledám domy, ve kterých žili Ruda Machart, Špálík, Fanda Just...

Po ulici běhají a křičí malí i větší chlapci a netuší, jaké vzrušení a jaká radost vládly tady mezi jejich předchůdci před více jak deseti roky, když cestička štěstí je zavedla ze šedivé, střízlivé ulice do barevné pohádky.

Vracím se domů až k večeru. Slunce už zašlo.

A jak opouštím ta místa, abych sem přišel snad zase až příští jaro, je mně tak, jako kdybych dočetl krásnou knihu, jejíž hrdinové nakonec umřeli. Ještě štěstí, že tam, kam jdu, je rozečtena kniha nová.

21. března 1942

Opičí stromy

Dne 13. dubna 1927 se vynořilo z křovin u Opicích stromů několik postaviček a udiveně se rozhlížely po paloučku vybíhajícím z rovného plácku do kopečka s borovicemi. Ty postavičky, to byli vaši předchůdci sdružení v nováčkovské

družině, vedení Erikem Kafkou, který přešel ze Staré Doby do Nové Doby našeho oddílu. Byli právě na cvičné vycházce.

A tak jsme objevili Opičí stromy (tak bylo toto místo pojmenováno až mnohem později).

Zde u Opicích stromů byly všechny generace našeho sdružení. Ten kousek země je námi přímo prosáklý. Odtud utíkali hoši od táboráčku na zkoušku odvahy, odtud se hnali Tonda Ort, Olda Pětník, Strejda, Pepík Poslední a jiní sekáči k strážnímu domku pod skálou a zpět, zde jsme prožívali hořké i radostné chvilky.

Dnes po patnácti letech vidí to místo posvátné, že jsme ještě, nezahynuli.

19. dubna 1942

Po skončeném uzlování hrajeme Hru s čísly. Jedna skupina jde od Opicích stromů na Staré tábořiště, druhá od Starého tábořiště sem k nám, k Opičím stromům. Každý hráč má na prsou přišpendlené číslo a všichni plní stejný úkol: mají přečíst co nejvíc čísel soupeřům a své číslo uchránit od přečtení.

Hra se podařila, ale při konečném počítání došlo k ošklivé debatě namířené proti Jiřímu. Slovo dalo slovo a začalo se vytahovat „špinavé prádlo" i z dob dávno minulých. Nezúčastnění chlapci se při projednávání, debatování a smiřování otravují, zúčastnění jsou rozhněvaní, ale my dva, Jumbo a já, nepociťujeme nudu ani hněv, ale smutek nad tím, že už by měl zase být konec přátelské pohody. Proč si jí hoši tak málo váží? Proč za cenu vítězství v debatě nebo při usvědčování soupeře z omylu a chyby jsou ochotni rozbít všechno, co máme? Proč raději nemlčí, proč si neřeknou, že každý z nás je jen člověk, chybující, s vadami?

Po dlouhé tahanici končíme debatu bez nějakého přesvědčivého výsledku pro tu nebo onu stranu. Protože pořád ještě nejsme tak dokonalí, abychom dokázali vzájemně si vše odpustit, volíme menší zlo a ustanovujeme: Příště, až bude mít

někdo proti druhému nějakou námitku, přihlásí se s ní hned, ne až po delší době. To proto, aby se dala lépe vyřídit, a také aby se dotyčný gambusin tajně ve svém nitru zbytečně neužíral.

19. dubna 1942

Je jaro!

Kde a jak je tráví hoši našich jar minulých?

Už je nevzruší jarní slunce nad rozmoklou loukou se zbytky sněhu? Už je nerozechvěje bublání jarně rozvodněného potoka? Zestárli tak, že je neuchvátí touha po společné toulce do neznámého kraje, plného jarní vůně a jiskřícího slunce?

Vy, kteří jste z těchto pocitů dosud nevyrostli, važte si jich! Až z vás vymizí, budete chudší o něco, co bylo krásné a co už se nikdy nemůže vrátit.

26. dubna 1942

Všichni jsme výpravou tak nějak rozradostnění, nadšení, že to nelze snad slovy dost dobře vylíčit. Loučení je docela jiné než kdykoli jindy. Něco takového asi jako tehdy, když končila Velikonoční robinzonáda. Radost z úžasné, úspěšné a krásné výpravy hledí každému z očí.

A nejen z té výpravy. Ze všeho, co děláme a jak to máme u nás zavedené.

Cestou se my, koláři, setkáváme ještě asi dvakrát s pěšáky. Poprvé je doháníme pod Maškovým mlýnem, pak nás předcházejí, když jdeme na drink (sodovku) v Radotíně do restaurace. Při tom drinku znovu vděčně oceňujeme způsob našeho života. V hostinci se tísní hlava na hlavě, mažou karty, vzduch je k zalknutí, prosycený kouřem, oči pálí. A ti lidé tady ani snad nevědí, že tam venku je slunce, modré nebe, žluté petrklíče, že zpívá kos, bublá potůček a je kouzelně krásný jarní den.

Jak je náš život i s jeho zábavami krásnější než ten jejich!

Když jsme tábořili za Maškovým mlýnem, hráli jsme tam Boj o míč. Drobek našel krásný petrklíč, ohrožený naší hrou. Postavil kolem květinky ohrádku z kamení a tím ji zachránil. Překvapil mě svým citem i tím, že je kytičkář. Ale zdá se, že úctá ke květinám se k nám zase vrací. Už nikdo netrhá kvítky jen tak, jako v září minulého roku v Modřanech.

2.—3. května 1942

Našemu mužstvu za rámeček

V noclehárně v Červeném Újezdě bylo k dispozici jedno kanape a dva slamníky. Nás bylo ale šestnáct. Při nástupu jsem se zeptal, kdo se „dobrovolně" hlásí, že bych chtěl spát na kanapi či na slamnících. Druzí, kteří se tam nevejdou, budou muset ležet na holé podlaze. Čekal jsem dychtivě, co se bude dít. Chtěl jsem vyzkoušet povahu našich gambusinů. A ejhle — nikdo nechtěl spát na měkkém, zatím co by kamarádi spali na tvrdém.

Pak se ozval z řad starších návrh, aby na měkkém byli nejmenší. Ale ani ti nechtěli o té výhodě slyšet. Měl jsem z toho sebezapření radost. Odměnou za to pak přišla zpráva, že na měkkém budeme ležet všichni! Do sálu totiž doneseme několik otepí slámy.

25. května 1942

Ukončovačka na Milíčově

Tak jako při zahájení nového období (vždycky v září) máme Zahajovací schůzi, tak zase při jeho ukončení máme schůzku Ukončovací.

To už je takový náš slavnostní zvyk, dlouhou řadu let

pěstovaný. Nezříkáme se ho ani teď, když už dva roky nemáme klubovnu. Děláme své Zahajovačky a Ukončovačky zkrátka na výpravách pod širým nebem.

Hlavní důvod, pro který se dříve Ukončovačka dělávala, bylo uspořádání všech drobných i velkých záležitostí před dvouměsíčním rozchodem. Odevzdávaly se knihy, platily dlužné příspěvky, vraceli jsme inventář.

Zhodnocuji při nástupu vykonanou práci v právě skončeném období a vybízím hochy, aby v příštím období — od září — nejen vydrželi, ale dokázali ještě víc.

5. července 1942

Kronika na výpravě

To už holt je naše rarita a vyznačují se jí všechny začátky našich výprav. Jakmile přijdeme na tábořiště a skončí zahajovací nástup, nevybalíme z toren jako první jídlo, ale všelijaké písemnosti, družinové časopejsky, deníky, knížky a hlavně kroniky.

Na každé výpravě je vždycky aspoň jeden kronikový sešit a v něm domalováno nebo dopsáno něco nového, co tam ještě minule nebylo.

V předcházejícím období, kdy jsme začali nosit kroniku na výpravy, bývaly s námi dokonce i nejstarší sešity, jedničkou počínaje, tisíckrát už prolistované a pročtené. Řekli jsme si s Prófou, že to teď trochu změníme, aby se staré sešity neomrzely a zůstaly nám vzácné. Jakmile sešit dopíšeme, domalujeme a nalepíme do něj fotografie, přijde z oběhu a uvidíme ho zase až při nějaké zvláštní příležitosti.

Přál bych si jen, abychom na výpravách zase do kroniky psali a kreslili tak, jako to bylo na začátku minulého období.

Tiché údolí

Brzo nastupujeme ke hře, kterou jsme zde hráli již loni — Pronášení kamene mezi stromy, u kterých stojí střelci pálící na nosiče papírovými kulemi. Loni jsme při této hře papírové koule použili vůbec poprvé! Co her jsme s nimi od té doby nahráli!

Družiny dostávají jednohodinové volno k přípravě na Boj družin. Zelená tu nemá Míšu, a tak na jeho místo ochotně zaskakuje bezdružinový Odym. Za chvíli ho už vidím, jak se hrne se Zelenými na vysokou skálu za potokem, kde vykládá orientaci v krajině. Na protější skále jsou Červení, Žlutí někam zmizeli a dole u jarní vody cvičí Modří šití záplat a umělé dýchání.

Jumbo nechává kolovat obrazy, které chlapci zaslali do malířské soutěže.

Je už skoro čtvrt na šest a my se ještě pouštíme do velké hry, podobné té, kterou jsme tu hráli minulý rok. Po obou stranách potoka jsou rozházeny lístky s čísly a dvě party mají tato čísla vzájemně zjišťovat. Dochází zase k bojům na žhavém pomezí, jako to napsal Prófa do textu o Zaječí rokli, jsou zakládány kombinované útoky, drcené bdělou obranou, napínavé okamžiky, křik, smích, skákání přes vodu, to vše se střídá jako na běžícím pásu.

Už je skoro půl sedmé, když pískám závěrečný nástup. Jumbo oznamuje, že připravují s Odymem na příští neděli velkou hru Bitva tří císařů — a pak už je kvapný odchod. Tiché údolí se stalo skutečně tichým.

28. března 1943

Bitva tří císařů

Dnes hrajeme velkou Jumbovu a Odymovu hru. Hlavní

úlohu v ní mají tři státy, Lydský, Pontský a Frigijský. Každý z nich disponuje třetinou bojovníků, kteří mají objevit hlavní města dvou nepřátelských států, „rozbořit je smolnými zápalnými věnci", vyzvědět na cizím území dvanáct různých předem určených údajů a přitom zneškodňovat cizí válečníky zásahy papírovými míčky.

Využil jsem toho, že před hrou jsou srazy na různých místech a chlapci mají od Jumba a Odyma přesné pokyny. Proto jsem přijel na kole do Zeleného údolí až v půl jedné. Na silnici vidím první malý výsek ze hry: Vlasta a Venda pátrají po jakési přehrádce na potoku, kde je pro ně jeden z dvanácti předem daných úkolů. Oči mají navrch hlavy, protože zaprvé tu přehrádku vůbec nemohou objevit, zadruhé jim pořád hrozí přestřelka papírovými kulemi.

Jumbo mě vede do hlavního sídla Lydského státu, které je v břidličnatém kosořském údolí, v ohromném trychtýři mezi kamenitými stěnami.

Jdeme pak s Jumbem a Odymem do Zeleného údolí, na místo našich obvyklých výprav, kde se všichni sejdeme po skončení hry. Kdy to bude? To není přesně určeno, záleží na spádu hry, na vykonaných úkolech i na zájmu hochů. A ten je značný! Až sem doléhá válečná vřava, každou chvíli kolem nás přeběhnou bojovníci některého ze tří států, označení barevnými stužkami, u mlýna mezi stromy dochází pořád k nějakému „kydlání" — zkrátka hra je v plném proudu.

Asi ve čtyři hodiny jde Jumbo pověsit na strážní strom viditelný široko daleko bílý prapor, vkusně sešitý ze tří vypůjčených ručníků.

Chlapci odpočívají, mají za sebou mnoho kilometrů chůze i běhání. A za chvíli jdeme na náhorní planinu vydávat dolary na dílce dlouhodobé hry Zlaté údolí. Dnes je to míření na plechovku postavenou na kupě kamení. Nejvíce zásahů má Milan. Nikdo ho netipoval. Ale byl v Pardubicích — a podle Pardubičáka Zdeňka Nováka všichni kluci z Pardubic prý

dovedou házet a mířit. Však také když se někdo strefil na první ránu a plechovku shodil, Zdeněk vždycky hned podezíravě křičel: „Hele, že jsi byl v Pardubicích? Viď že jsi tam byl?" — A když dotazovaný úspěšný střelec zavrtěl hlavou, Zdeněk se nedal a dorážel na něho: „No tak jsi jel aspoň okolo! Určitější musel jet okolo! To jinak néni možný!!!"

Slunce barví horní okraj skal a kopců do oranžova. Ještě závěrečný nástup.

„Hipidipihiphurej!" ozývá se majestátně a rachotivě Zeleným údolím.

Díváme se na západní nebe plné pastelových barev. Sbohem, neděle!

4. dubna 1943

Boj družin

Dnes dojde k senzační události, o které se mluví už řadu týdnů. Po dva dny se bude konat v Zeleném, údolí Boj družin.

Ráno na 1. máje svítí slunce, aleje děsná zima. Družiny zatím využívají volna k poslednímu tréninku. Na každé planince vidíte hlídky, jak si opakují ranní cviky, uzly atd.

Pískám nástup a zahajuji dnešní podnik kratičkým nástinem historie Boje družin a žádostí o dvojkařský způsob soutěžení. Družiny potom hlásí sestavy svých hlídek a Jumbo losuje pořadová čísla. Brzy nato se začíná. Nejdříve ranní cvičení, zákony a uzly. Pak je chvíli přestávka, která se pozvolna mění v přehlídku výstroje. Vedení se ujímají 1., 4. a 5. hlídka (Žlutí a Modří).

Odpoledne je na pořadu vaření. Vidíme různé typy ohnišť, uplatňují se všelijaké znalosti a vynálezy.

Napětí stoupá, a po skončení každého jednotlivého závodu se gambusini tlačí nad mou kartičkou výsledků a přetřásají situaci. Prófova hlídka se statečně bije s hlídkami Žlutých,

chvíli vede ta, chvíli ona. Je to rozhořčený boj rovnocenných soupeřů o každou půlku bodu. Líbí se mi, že Boj družin letos probíhá celkem v klidném duchu, ač zápasy jsou urputné. Jaký je to rozdíl proti Boji předloňskému, kdy tehdejší Hnědá družina dokonale pokazila celý podnik!

Chladný večer se snáší do Zeleného údolí. Na programu máme právě stopovačku, a už je skoro tma.

Noc na podlaze hostinského sálu proběhla klidně. A ráno slyším zprávu, která na takových výpravách vždycky zkruší naše srdce:

„Jestřábe, leje jako z konve!"

A taky jo. Ale brzo se déšť mírní. Využíváme psího počasí k tomu, abychom zde v sále provedli další část Boje družin — testy. Mezitím úplně přestalo pršet. Po desáté hodině opouštíme přístřeší a jdeme na obvyklé místo do Zeleného údolí.

Odym zkouší první pomoc a dokončujeme stopovačku. Pak je vyhlášen závod v panoramatizaci a šití záplaty.

Napětí se stupňuje. Ani značný počet disciplín nerozdělil tři nejlepší hlídky, mají skoro stejný počet bodů.

Teprve pozdě odpoledne začíná dlouhá, únavná cesta podle mapy, další součást Boje.

Při panoramatizaci vylezl Vláďa nahoře v Rokli hradů na skalní římsu a nemohl pak zpátky. Museli ho zachraňovat pomocí lana. Bylo to děsně napínavé, také ten provaz byl hodně napnutý!

Sluníčko už dávno zmizelo z louky v Zeleném údolí. Boj končí. Vítězí Žlutí (Balů) se 123,03 bodu. Na druhém místě jsou opět Žlutí (Flik) 120,84 bodu. Třetí Modří (Prófa) 120,55 bodu. Čtvrtí Modří (Šmudla) 111,86. Pátí Zelení 110,26.

Výsledky jsou velmi těsné a pořadí prvních tří hlídek vlastně nepřesvědčivé. Dělí je od sebe jen několik málo bodů, mezi druhou a třetí hlídkou je odstup dokonce jen 29 setin bodu. A přece to rozhoduje o hrdém titulu vítěz Boje družin,

ten nepatrný rozdíl odsunuje jednu z hlídek až na třetí místo. Přitom víme, že tyto tři hlídky byly zcela rovnocenné. Cítím, že ztrátu těch 29 setin nebo i 2,48 bodu (což je diference mezi prvním a třetím místem) nezavinila Prófova hlídka, která byla třetí. Spíš to je následek neodstranitelné nepřesnosti ve výkonu nás rozhodčích. A je mi tak divně, jako kdybych ty Modré úmyslně poškodil.

Cestou domů si s Jumbem umlouváme, že příště, až zase bude Boj družin, nesmíme brát v úvahu při konečném počítání dílčích výsledků rozdíl do tří bodů mezi jednotlivými hlídkami.

1. a 2. května 1943

Osvěžte si některé nepsané zákony Dvojky

„Ve Dvojce se neloudí." Týká se to zejména různých pochoutek. Od jiných si ovšem můžete vypůjčit chleba nebo cukr s tím, že je později vrátíte.

„Netrháme zbytečně květiny." Ba i při chůzi v trávě se jim vyhýbáme, abychom je nepošlapali.

„Na technické věci se nesahá." To znamená — cizí kolo, fotoaparát, hodinky, kompas a jiné cenné věci podobného druhu neberte do ruky, nehrajte si s nimi.

„Hry s nožem jsou zakázány." Nůž používáme jen ke krájení jídla a účelnému řezání. Sekání nožem do země, do živých kmenů není dovoleno.

„Ležet zticha až do signálu: budíček!"

30. dubna 1943

Kdo má trpaslíka?

Když jsme noclehovali v Radotíně, našli jsme na smetišti sádrovou sošku, otlučeného trpaslíka. (Dobrejch pět kilo váhy!)

A když jsme ráno balili, trpaslík tajně cestoval skoro po všech tornách. Vždycky ho některému gambusinovi zabalili pěkně do ruksáčku, a teď se každý potichu chechtal, jak ten dotyčný v Zeleném údolí tornu rozbalí a trpaslík z ní na něho vybafne.

Venda byl první obětí, nacpali mu trpaslíka do pojízdného kufříku. Ale přišel na to ještě v sále, když si šel do kufru pro péro. Byl děsně špatně naložený, ale nálada mu podstatně stoupla, když pak nacpali trpaslíka do torny Prófovi. Bohužel i ten na to brzo přišel... A nakonec jsem, prosím, milého trpajzlíka vezl vzadu na kole na dekách já — a vůbec jsem o tom nevěděl. Přes celý Radotín! A já pořád, proč se za mnou každý otáčí! Ale nešť — Jumbo si zato vezl nevědomky do Prahy sádrovou opičku!

Jo — a toho trpaslíka jsme potom v Zeleném údolí přivázali na strom a každý se musel před ním poklonit a pronést nějaký pozdrav, jako například salám alejkum, om mani padme hum, poklona apod.

31. května 1943

Vypisujeme soutěž tělesné zdatnosti a obratnosti

Dovedete udělat krásný dřep se vzpaženýma rukama a nepadnout přitom dozadu? Nebo předklon s rukama až k zemi, zatím co nohy zůstávají napnuty jako strunky? Tělo se zdánlivě láme, praská, ale nezláme se, nebojte, to něco vydrží! A co přeskočit stůl s opřením jedné ruky? Dokážete to? A jak běháte a skáčete? Dovedete plavat? Jezdit na kole? Umíte stojku, přemet a skákat přes švihadlo jako chlapec Vilemín z Přístavní čtvrti?

Která družina má hochy tělesně nejzdatnější? Která vítězí pružností, obratností, rychlostí?

Nuže, přesvědčíme se, přesvědčíme!

Vypisujeme Soutěž tělesné zdatnosti a obratnosti, do které

vyšle každá družina všechny své silné nebo aspoň vůbec zdravé a normálně rostlé chlapce. A protože takoví jsou u nás všichni, nebude ani jeden, kdo by se nezúčastnil.

Soutěž provedeme na několika nedělních podnicích.

Co všechno bude obsahovat, jak budou výkony oceňovány a do jakých kategorií budou hoši rozděleni podle těchto výkonů, to všechno je vypsáno v malé knížečce, kterou dostal každý Dvojkař. Má to být záznamník výkonů podaných v soutěži.

Některé disciplíny jsou pro všechny stejné, jiné jsou rozděleny podle věku (12—14 let, 14—16 let, 16-18 let).

Obsah knížečky:

Závod tělesné zdatnosti hochů z Dvojky.

„Chlapče, v květu života lidského žijící, rci, jaké je tělo tvoje? Jsi takový, jací bývali tělesně zdatní hoši indiánského plemene a starověkého Řecka? Nebo jsi jenom stínem hocha, pomalý, nemotorný, bez dovednosti, ztuhlý jako houžev?

Přesvědč se o tom!

Začínáme závod, ve kterém dokážeš, jaký jsi po této stránce. Nejzdatnější chlapec může v něm dosáhnout až 37 bodů. To je nejvyšší meta.

Snaž se ji dobýt!

Vzhůru do toho!"

Měřítko:

1 —15 bodů: chabý výkon

16—25 bodů: průměrný výkon

26—32 body: nadprůměrný výkon

33—37 bodů: tělesná zdatnost jen vzácně se vyskytující. Bodování:

Skoky přes švihadlo (3), most z lehu (1), most ze stoje (2), předklon (1), dřepy (2), stojka (2), přechod přes kameny (1), přemet (3,5), přemet na kládě (1), přeskok přes stůl (2), bobřík síly (2), jízda na kole (2), hod míčkem (2), skok vysoký (2),

skok daleký (2), běh (2), plavání (2), kameny (2), prolézání (2,5).

Získal jsem bodů: ...

Závodu se zúčastnilo celkem ... hochů.

Prvních pět nejzdatnějších:

Můj výkon podle měřítka:

Vynasnažím se slabé výkony zlepšit, dobré si udržet. Nebudu kouřit ani pít alkoholické nápoje. (Body vpisuje do knížečky rozhodčí, číslice značí nejvyšší počet bodů, kterých lze dosáhnout.)

31. května 1943

V lese začínáme novou hru. Jsou tam rozházeny lístky s písmeny, které po složení dají dvakrát stejný nápis: „Sluneční zátoka nás čeká."

Les s lístky hlídá devět strážců. Kartiček se mají zmocnit dvě skupiny, stejně silné. Každá jich má ukořistit tolik, aby z nich mohla sestavit nápis. Přebytečná písmena si může měnit s druhou skupinou. Strážci ovšem také nechytají zadarmo. Za každého polapeného útočníka dostanou jedno písmenko, ale jiné, pro jinou a mnohem delší zprávu, kterou mají sestavit.

Po dlouhotrvajících napínavých bojích vítězí strážci, neboť útočníci už nemají žádná písmenka, kterými by se vykoupili, když jsou chyceni.

6. června 1943

Svatoduchy u Tří lávek

Největší oblibě se pořád těší Kocába se svým dravým proudem. Hoši běží daleko proti toku, tam skočí do vody a nechají se unášet za halasného pokřikování dolů k lávce.

My u lávky je nevidíme, jen slyšíme jejich řev ze zarostlých zátočin říčky, která mi pořád připomíná dravé

potoky v tropech. Někde nahoře zuří boj dvou tlup, jedna se přiblížila k druhé zarostlým náhonem.

„ ... najednou prej se rozhrnulo zelený křoví a z něj se vynořila tlupa takovejch urkanů s kyji..." Tak to líčila zpráva jednoho z přepadených.

A boje pořád pokračují, veselé, plné cákání a řevu. Pak se ozve mezi diváky na lávce pokřik:

„Už plavou!"

Ze zátočiny se majestátně vynoří několik hlav „vodních selat", to je parta Prófa a spol., podnikající daleké jízdy po Kocábe. Vyhlížíme je jako Primátorské osmiveslice. „Nepřátelé" obsadili lávku, a když selata podplouvají těsně pod ní, potápějí je nohama. Selata ovšem odpovídají mohutnými údery kyjů do hladiny, na lávce je všechno zlito — a někoho dokonce stáhli do vody!

Vodní selata mě zlákala, abych s nimi jel po proudu řeky Zambezi dolů, kamsi do neznáma, a já poslechl.

„Byla to plavba do pekel horoucích a nikdo nevěděl, jak skončí," abych se vyjádřil výňatkem z Alvarezova deníku.

Jen jsme si u brodu sedli do vody, proud nás vyzvedl a tradá, už s námi strkal, houpal, mlátil pořád pryč od ležení, do tajemného vnitrozemí, z něhož nevidíme nic než zelené stěny tropicky vyhlížejícího vysokého porostu po obou březích potoka, všelijak se klikatícího. Někde je i obloha zakryta stromy, které se nad vodou spojují, a tak máme dojem, že plujeme vodním tunelem.

Pohybujeme se rychle, nohama napřed, na zádech, a rukama se jen občas odstrčíme ode dna, dosáhneme-li ho.

Někdy začnou selata plující vpředu varovně křičet:

„Pozóór, hlejbka!"

To znamená, že se musíte honem honem převrátit na prsa a dělat tempa, jinak náhle zapadnete pod hladinu jako kufr s kamením.

Nebo zase přijde zepředu výstraha:

„Pozóór, tady to hází..."

To je v zatáčkách, kde proud jde k jedné straně a vrhá vás prudce mezi kořeny a kameny, točí s vámi jako s papírkem a vy máte co dělat, abyste zachránili sebe i plavky a dostali se z toho pekla do trochu klidnějšího úseku.

Výstrahy a nebezpečí jsou pak ještě jiného druhu. (Moc hezkej byl například ten kousek, jak visel strom těsně nad hladinou a utřel vám svými mokrými větvemi nos a ještě vás píchl do ucha. A vy jste chtěli ty větve odhrnout, ale vtom přišla ještě ke všemu „hlejbka" a už jste polykali andělíčky.)

Nebudu čtenáře unavovat dalším povídáním o této plavbě, připadám si jako venkovan, který jel poprvé elektrikou a teď o tom vypráví na návsi. Mohu říct jen tolik, že to byl podnik pro muže, zocelil nervy i ruce, a že se jej měli zúčastnit všichni gambusini.

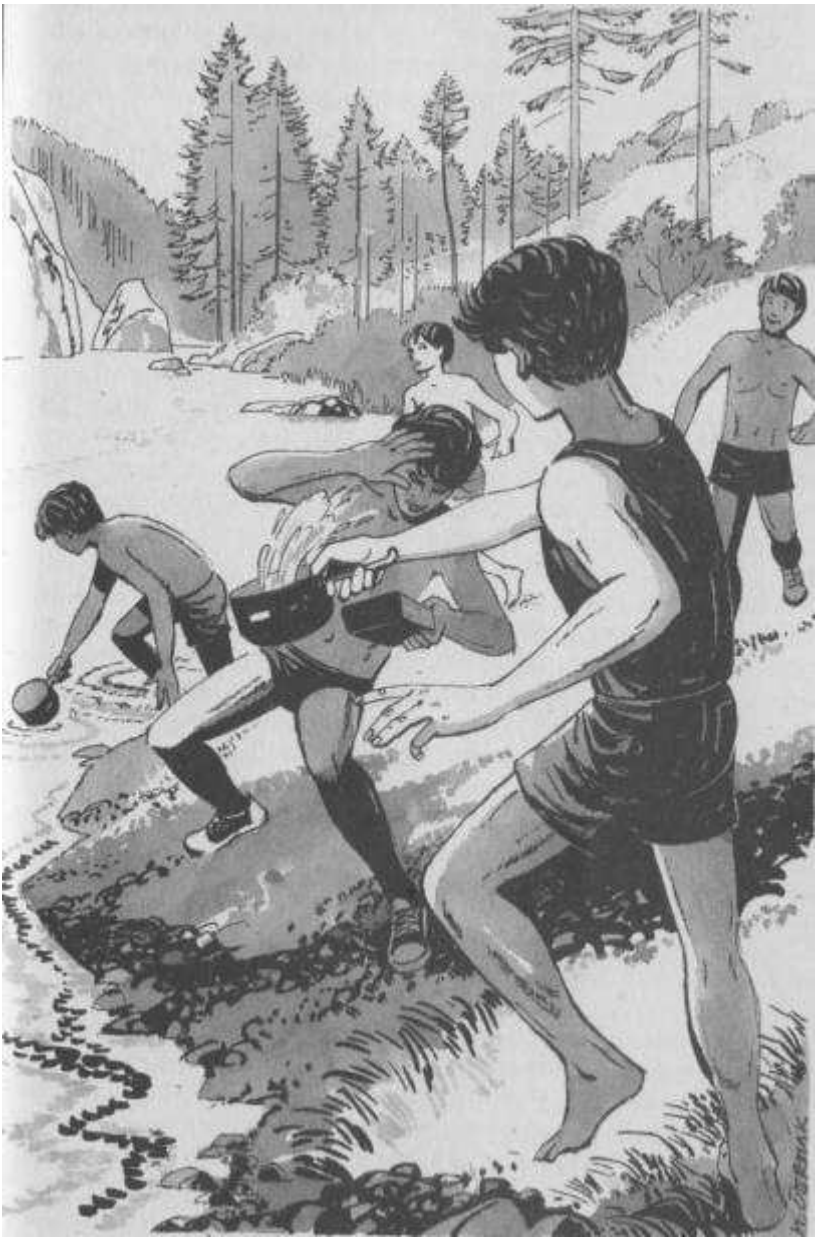
Jak nám připadali dětinští a nezkušení ti, které jsme při slavném pěším návratu našli v ležení u brodu, kde se cákali!

12.—14. června 1943

Zelené údolí

Začínáme hned ostře s pokračováním Soutěže tělesné zdatnosti. Družiny jedna po druhé procházejí ohněm závodů. Mnoho hochů také skládá hodně věcí i do Přehledů, a tak je plno potvrzování a zkoušení.

Odym pak připravuje závod na body, pěknou a napínavou Smíšenou štafetu. Než o ní budu mluvit, musím se zmínit ještě o tréninku stojek, které dělají gambusinům strašné potíže, takže většina odvážných pokusů končí na rozplácnutém nose, hluboko do země zavrtaném. Ale cvičíme dál, každý bod je dobrý a touha po tělesné dokonalosti veliká.

Smíšená štafeta: Závodník č. 1 stojí na druhé straně tůně, drží se tam stromu a nesmí být osmělený, tj. opláchnutý vodou. Na daný start se vrhne do tůně, přeplave, vyškrábe se na kluzký vysoký břeh a běží ke křovíčku na loučce, kde klečí závodník číslo 2 u lístečků ze hry Business, které má srovnat podle abecedy.

Třetí závodník (když druhý lístky srovnal) utíká s kamenem přes vratké balvany na druhou stranu potoka, dál pak po sypké oblázkové pěšině nad korytem asi patnáct metrů, tam předává štafetu čtvrtému závodníkovi, který se škrábe do příkré kamenité stráně za hukotu sypajícího se drobného štěrku. A tam nahoře je závodník pátý, který má v ruce tenisák a hází jej dolů přes potok na louku k obrovskému balvanu. U toho stojí závodník číslo 6. Ten musí míček chytit a běžet s ním ke křovíčku. Když nechytí, čeká deset vteřin u balvanu, než smí vyběhnout.

U křovíčka je cíl, konec pekla.

A potom přicházejí stříkandy! Každej na každýho! je dnešní heslo. Žádné strany proti sobě, žádné aliance, ani smilování. Kdo je suchej, musí bejt mokrej a bašta!

Lidi, to vám byla čína! Proudy vod se na nás lijí, a znenadání jsou všechny jídelní misky a hliníkové krabice na jídlo zaměstnány!

Máte právě hezky nabráno, těšíte se, jak zlejete támhle třeba Milana — a prsk, najednou nevidíte a neslyšíte, jste na trávě, a přece se topíte! To několik mameluků na vás přišlo zezadu a pozdravili vás společným hektolitříčkem ...

Jdete podruhé, vyplazujete jazyk rozčilením a napětím, jak polejete Rina, a najednou vám někdo zezadu či zboku vyrazí vaši krabici i s vodou do obličeje (do vašeho!). V takových chvílích zoufalství pak nezná mezí, člověk by nejraději brečel vzteky, ale ve zmáčeném obličeji by se to tak jako tak nepoznalo, a tak jste radši ticho a běžíte pro vodu potřetí, v nejhorším se vám podaří zlejt aspoň Ivu nebo Manga — taky

do Prófy se pěkně strefuje!

Slunce svítí, je teplo, ale voda pěkná studeňoučká, ostrá. V trávě jsou už louže, dělá to čvach čvach, každý je jako hastrman, a tak pískám konec. Ani při potopě světa snad ta loučka nebyla tak zlitá jako dnes!

20. června 1943

V Zaječí rokli

Hrajeme Hledání dvou táborů. Jeden tábor je žlutý, druhý zelený. Také jejich mužstva jsou těmito barvami označena. Tábor je šestimetrový kruh se štafetovým kolíkem zapíchnutým uprostřed. Jeden tábor leží v blízkosti našeho obvyklého tábořiště, druhý až na konci Zaječí rokle. A úkol: vypátrat cizí tábor za pomoci zvědů a válečníků.

Válečníci dostali kromě pásek své barvy ještě také pásky bílé, zvědové mají životy, zkrátka hra je dosti složitá a bylo až škoda práce s její přípravou. Skončila příliš rychle, nerozvinul se při ní děj, chlapci nedokázali využít terén. Každé mužstvo šlo k cizímu táboru hromadně a tak nekrytě jako stádečko nováčků, kteří hrají něco takového poprvé v životě. Skončili jsme asi za čtvrt hodiny — a myslím, že si nikdo pořádně nezahrál.

Poučení: Nedělejte nikdy tak zvané společné útoky — a při hrách, kde má být plížení, opatrné přibližování k protivníkově straně, nikdy nechoďte pohromadě, ale každý zvlášť.

2. dubna 1944

Zásobování obleženého města

Tak se jmenuje nová hra, kterou začínáme v Tygřích džunglích. Nahoře, asi čtyři sta metrů od nás, ve stráni na

obzoru, je třímetrový kruh, který představuje město. Tento kruh je obklopen ještě osmimetrovým kruhem, označujícím ochranné území města. Ve městě (tj. v třímetrovém kruhu) sedí Rin, zastupující „obyvatelstvo". Drží v ruce hodinky a každých pět minut mu sem má dopadnout aspoň jedna potravinová zásilka (kterou symbolizuje papírový míček), shozená letadlem. Celé město i s osmimetrovým kruhem je totiž obleženo nepřátelským vojskem. Každé letadlo (tj. jeden hráč) dostane na své základně, kde je v bezpečí, papírový míček — jednu potravinovou dávku. Pak se s ní snaží proniknout k městu nepřátelským obležením a obranou. Zásilku může do malého kruhu hodit, pokud ji hráč nepředá z ruky do ruky obleženému Rinovi.

Jestliže se zásilka potravin nedostane obleženým po celých pět minut, jedna městská čtvrť umírá hlady.

Zásobování je čím dál obtížnější. Když obléhatelé sestřelí některé letadlo (dají hráči babu), vezmou mu papírový míček, a tato potravinová zásilka se automaticky v té chvíli mění v střelu, kterou pak mohou být další letadla sestřelována na dálku. Dokud nemá obléhatel v ruce míček, může letadla zastavovat jedině osobním dotykem, což je mnohem těžší.

Do rukou obléhatelů se dostává stále více střel z potravinových zásilek, takže nakonec je opravdu zázrak, když se letec se zásobami dostane do města nebo jen do ochranného kruhu, kde je v bezpečí a kam za ním obléhatelé nemohou. Letec si tam odpočine, a teprve pak se vydá na zpáteční cestu ke své základně. Pokud je letadlo sestřeleno při návratu z úspěšného letu a nemůže už zaplatit zásilkou, musí zůstat stát na místě padesát vteřin, a tak je skoro celou minutu vyřazeno ze záchranné zásobovací akce.

„Pomozte, pomozte, ještě tři čtvrtě minuty, a vymře zase jedna čtvrť!" křičí dramaticky Rin ve městě a ždímá v ruce hodinky a papír. Už už se zdá, že bude město na dalších pět minut zachráněno. Letí k němu několik strojů, dobře

rozmístěných, a obléhatelé je nestačí zadržet. Ale už ne, už je konec tam s tím letadlem nahoře! To je Lyke. Zasažen klouže po křídle — jedna potravinová zásilka je ztracena!

A dole zrovna tak! Obléhatelé se vynořili odkudsi za obzorem, kde byli schováni za kameny. Jedno letadlo po druhém je sestřelováno nebo dotykem ruky vyřazováno z boje.

„Ještě půl minuty, honem, honem, ještě čtvrt minuty ...," ječí zoufale siréna-Rin z města. A teď se něco děje. V zápasu o každou vteřinu sem letí Valda. Kličkuje svým známým nedostižným způsobem, tři obléhatelé se k němu řítí, dva z nich po něm střílejí papírovým míčem, ale dřív než smrtonosná střela zasáhne toto spásonosné letadlo, vyhazuje Valda ohromným obloukem svou potravinovou zásilku směrem k městu. Dopadla sice do ochranného pásma, ale Rin se pro ni smí natáhnout, když jeho nohy neopustí třímetrový kruh vnitřního města. Ohrožená čtvrť je zachráněna v poslední vteřině na dalších pět minut.

Hra se skvěle daří, hoši ji hrají tentokrát velmi pěkně, nekazí ji různými technikami, které by jim usnadnily vítězství, ale připravily by je o zábavu. Také terén je pro tuto hru jako stvořený. A tak jaký div, že ji opakujeme a vydržíme u ní dvě hodiny.

21. května 1944

Lístky díků

Jumbo je navrhl už před dlouhým časem, ale pro technické potíže jsme je zavedli teprve na Svatodušní výpravě.

Co jsou to Lístky díků? K čemu slouží?

Když někdo prokáže jinému nějakou kamarádskou službu (například mu nese tornu, věnuje poslední doušek pitné vody atp.) a tento čin zpozoruje a ocení některý jiný hoch, dá ten třetí, to jest nezúčastněný svědek, tomu chlapci nepozorovaně

Lístek díků. Je na něm psáno:

„Viděl jsem tvoji službu, líbilo se mi to, dělej i nadále takové dobré činy."

Kdo tento lístek najde někde ve svých věcech, neví ovšem, od koho jej dostal. Lístky nejsou podepsané! Mají jen čísla. Každý hoch bude mít své číslo, které zná jen on sám.

Každý měsíc rozdáme všem po čtyřech lístcích. Dávejte je jen svým kamarádům z oddílu, tedy nikoli vedoucím.

Vyrobili je Prófa a Mang.

1. června 1944

Pozorujete přírodu?

Když jsme venku na výpravě, nevšímám si jen přírody samé, ale pozoruju vás, jak se k ní chováte, jak reagujete na její krásy. Všimli jste si ohromné, neobvyklé úrody rozrazilu? (To jsou modré drobné kvítečky s bílým okrajem.) A velmi předčasného rozkvětu mateřídoušky? (Zpozoroval ji v Zeleném údolí Jiřík.)

Vnímejte přírodní krásy, pozorujte hru světel, tvary oblaků, barvy nebe, stromů, květin, vůně, nálady.

20. června 1944

Kytičkářství se šíří

Už plno hochů si dělá herbář či lépe řečeno kytičkový památník. Na výpravách si všímáte květinek, vítáte každý nový druh, ptáte se na jejich jména, pokoušíte se je co nejlépe vylisovat, zkrátka zájem je probuzen tak, jak to nedokázaly všechny dřívější výzvy v Čigoligu ani vývěsky v klubovně dohromady.

U leckoho ten zájem jistě opadne 28. dubna, až se to už

nebude bodovat, ale kdyby tato akce herbáříková probudila jen u několika z vás trvalý zájem, už se vyplatila. Kromě toho aspoň trochu poučí i ty druhé, jejichž pozornost opět ochabne — a přinejmenším jim zůstane památka na Dvojku: knížečka se šestnácti kytičkami, která jednou po letech probudí mnohou pěknou vzpomínku.

16. dubna 1945

Objevili jsme nové tábořiště — Dýmové jeskyně

Dnes nejdeme z místa srazu přes trať po silnici a pak obvyklou cestou. I to to! Míříme pořád kolmo od kolejí do kopců a skal, s křovisky a borovými lesíky, a dostáváme se na pravou stranu Prokopského údolí.

Jsme nadšeni stále novými a novými místy, která jsou pro naše účely jako stvořená. Tu malé paloučky, tam zase pískové dolíky, nízké borové lesíky, kde se bude krásně hrát na plíženou, skály — zkrátka místa k nezaplacení, zvláště v dnešní době, kdy ze starých tábořišť ztrácíme jedno za druhým.

Je zde také plno květin a hoši si některé trhají pro herbáříky.

Sluníčko, které krásně svítilo ještě ráno na srazu, se schovává a začíná fičet studený, rvavý vichr.

Hledáme krytější místo a nacházíme je v ideální kotlince, kde jsou také dvě jeskyně. Na skále u jedné z nich stojí psáno: Dýmové jeskyně.

Hned nadšeně rozbalujeme torny a vrháme se statečně do jeskyní. Naši radost kalí jen vědomí dnešní malé účasti, hned ráno byl malý letecký poplach, což je teď, před koncem druhé světové války, každý den několikrát, a tak někteří hoši nemohou přijít na sraz, starostlivé maminky je prostě nepustí. Malá účast je tím nepříjemnější, že dnes měla být poslední možnost k tréninku na Boj družin, který bude příští neděli. Ale

neklesáme na mysli a družiny nacvičují i s neúplnými hlídkami. Těžce je postižena zejména Žlutá, které chybí Šušík. Vidím zkoušení morseovky, semaforu, první pomoci, ranního cvičení.

Z úžlabiny, kterou se vchází do kotlinky, slyšíme najednou děsný křik, rámus, nářek, rány. Mysleli jsme, že tady začíná válečné pásmo nebo co ... a my starší se tam jdeme po špičkách podívat. Ale nic to není — to jenom Teddy učí svou Zelenou družinu ranní cvičení.

Chvílemi silně poprchává, ba dokonce i dští. Gambusinstvo zapaluje v obou jeskyních ohníčky, čmoudí se vesele, každý je cítit jako uzenáč. A jak je trochu volno nebo přerušíme některou hru, šup — a už jsou zase v jeskyních.

Nejdříve hrajeme plíženou s čísly, o které Honzík po skončení řekl, že se mu to nelíbilo. Ale řekl to tak hezky a upřímně a mile, že jsem byl úplně odzbrojen. Druhým se hra zase náramně líbila, a tak to bylo v pořádku.

Pak jsme hráli asi s trojím přerušením vzájemné kořistění tří praporků (dvě mužstva proti sobě). To přerušování způsobily hrozivé přívaly ledových krup a lijáku, které přišly po chvilkovém slunečním jasu.

22. dubna 1945

Na okraj dnešních dnů

Minulý týden měl velmi dramatický spád. Letiště kolem Prahy byla bombardována Spojenci, také některá města jsou v dělostřelecké palbě, do mnohých míst už nejde pošta, lidé stěhují lůžka do sklepů — očekávají to nejhorší.

Všechny naše dvojkařské zájmy a plány se scvrkávají před těmito obavami zdánlivě na směšně nepatrné malichernosti. Ohrožené konání Boje družin, pošpatnělá docházka na posledních výpravách, strach o kroniky — jak je to všechno

málo důležité proti starostem příštích dnů!

A přece není ani trochu zbytečné, když neochvějně pokračujeme v naší dvojkařské činnosti, jako kdyby se nic nedělo. Neboť tato činnost vám aspoň trochu odvádí myšlenky od očekávaných neradostných událostí, na kterých stejně nemůžeme nic změnit. A také vás na tyto události připravuje!

Přijdou-li ty horké dny v rozsahu, v jakém jsou očekávány, převedete pak do tvrdé praxe to, co jste u nás dělali.

Převezmete doma klidně vaření na polním ohništi, které postavíte někde na dvoře či u okénka ve sklepě, nerozpláčete se při bombardování, ale naopak utišíte své okolí vlastním klidem. Nebudete fňukat, přinutí-li vás palba děl spát několik nocí ve studeném sklepě.

Kdo prožíval s Dvojkou poctivě její výpravy a tábory, na kterých bylo nutno robinzonsky se uskrovňovat, ukázňovat i pracovat, kdo s námi prodělal tvrdé noclehy na holých podlahách, kdo s námi tábořil, vařil si v přírodě, kdo vzdoroval na našich výpravách dešťům, sněhům i mrazům a dovedl si poradit s tisíci drobných nesnází, ten všechno to, co má v závěru války přijít, přečká lehčeji a mužněji než hoši chovaní pořád jako v bavlnce, chránění před každým závanem nepohody, nepohodlí a nebezpečí.

23. dubna 1945

Co bych si přál

Za dlouhá léta jsem si zvykl všímat si na výpravách všeho, co mne obklopuje — a samozřejmě nejvíc přírodních úkazů a jevů. Co jen se toho dá vidět za takovou jednu jedinou cestu na tábořiště!

Tak například v neděli cestou do Ještěrčích jam jsem viděl pod některými stromy spousty loňských žaludů, různé rašící keře, čerstvé krtiny (předchozí neděli krtci ještě spali), slyšel

jsem zpívat skřivana a pozoroval jsem západ slunce.

Většina z vás jistě tohle všechno viděla a slyšela také, ale neuvědomovali jste si ty drobné úkazy, nic vám neříkaly, řeč přírody vás ponechávala chladné. Viděl jsem, jak jste přicházeli lesem na tábořiště, bavili jste se hlučně o civilních všedních věcech, zatímco slavnostní sváteční jarní řeč přírody se k vašim očím a sluchu nedostala.

A já bych si tak velmi, velmi přál mít ve Dvojce trochu zálesácky cítící hochy! Proč aspoň v takový krásný jarní den, jaký byl v neděli, se v lese nepřestanete bavit o automatických pistolích, o UNRŘE a o nových válečných filmech?

13. března 1946

Květinkář

Je to sešit, který obstaral Dušan a do něhož píšeme všechno, co zajímavého jsme v přírodě viděli, ať již na soukromé, nebo oddílové výpravě nebo doma v nejbližším okolí.

Pište, pište! Ať je tam aspoň od každého z vás nejméně jeden hodnotný zápis!

14. května 1946

Neděle večer, asi čtvrt na osm. Sluníčko svítí a já sedím v jeho záři na kraji otevřeného stanu. Krajina tone v měkkém kouzelném světle. Máme krásný výhled do daleka, na prosvícené svět-lezelené lučiny a vzadu na lesy a kopce. Pro tohle jsem tedy chtěl dnes tábořit přes noc pod stany, místo abychom šli do školy nebo do hostince na nocleh, jak to bylo původně v plánu.

Nevím, proč toužili po noclehu ve stanu Bobřík, Skafandr, Dušan, Kamzík, Bořek a Oušek, kteří se za to tak přimlouvali. Mně ale učaroval ten výhled a večerní slunce, že jsem tu chtěl

zůstat.

Někteří hoši řádili s větvemi, byly hlučné legrační přestřelky — ale já bych byl hrozně rád, kdyby chlapci měli smysl také pro večerní nálady, pro barvy, pro světla, pro všechno to krásné, co nám příroda dává.

Vzpomínám na Skukůma a na Láďu Velebila, jak jsme se před mnoha lety chodili dívat při západu slunce na barevné mraky. A v noci, když vyšel úplněk, vypravili jsme se na rozhlednu a obdivovali kraj zalitý měsícem.

Cikády cvrčí, sluníčko ještě svítí, mušky sluncem prozářené poletují vzduchem, ptáci zpívají. Nevidím, že by si toho někdo všímal.

Kdy se zase narodí nový Skukům a Láďa?

9. června 1946

Modřany

Právě začínáme hrát podruhé Hnízdo loupežníků. Hnízdo hájí Red, Frantina, Boy, Bonny. Všechno by bylo hezké, každý z nás má s sebou buchty, fašírku, salám, ale jedna věc nás mrzí. Je nás tu jen čtrnáct!

Dáváme na pořad druhou dávku cviků do Soutěže tělesné zdatnosti. Jsou to: roznožka, skrčka, kotoul nazad, kotoul nazad do stoje, skákání přes laso, švihadlo (3 druhy přeskoků).

Boj o míč. Báječná událost se přihodila Bořkovi. Někdo ho složil tak jedinečně, že sebou sekl do potůčku u studánky (v košili a trenkách). Byl jako blátivý bubák. Musel se svléknout do plavek a prádýlko si vyprat.

Na stráni za plotem pobíhá asi sedm tisíc zajíců. Je to tu dnes skoro jako tenkrát v Zaječí rokli, když jsme ji objevili.

4. dubna 1948

Louky proti Roztokům

Už asi dva roky nepršelo (no vlastně čtrnáct dní), a když jednou jdeme ven, tak to vypadá na déšť. Od rána je zachmuřeno a zima. Účast byla velká, nálada dobrá, a tak jsme z Podbaby statečně vyrazili. (Dnes zase v útvaru.) Na přívozu jsme našli psa, se kterým jsme si loni hráli (eště byl živej!). Obvyklá hra Pronášení míče se dnes nepovedla, hošanstvo hodilo míč do vody. A vinou „obratného" házení kamením k míči do vody se podařilo merunu vylovit až u tábořiště.

Asi v 11 hodin začíná drobně krápat. Podle všech předpokladů by pršet nemělo, protože je citelné chladno. Ale příroda je nevyzpytatelná — a tak krápat nepřestává.

Hrajeme Tabu, pak vybíjenou a pořád čekáme, kdy přestane pršet. Dali jsme si lhůtu do 12 hodin. Trošinku přestalo. Prodloužili jsme lhůtu o půl hodiny. A pak zase znovu do jedné. Hlasujeme. Většina chce zůstat — ale v jednu hodinu je situace beznadějná, a tak jdeme domů.

Domů — to znamená do klubovny. Asi polovina hochů se šla převléct. Všichni se vrátili, jen čtyři byli zlákáni kanapem a už nepřišli. V klubovně hrajeme Na králíka, Ťukes, Kdo promluvil — a pak dlouho zpíváme. Přeskakujeme stůl — patří to k Soutěži tělesné zdatnosti. Malý Pim nás udivil svou pružností.

Z nováčků dnes byli přítomni Tomek, Vašek a Milan Hulec. Získali si nás, zdají se být podle našich představ. Snad nezklamou.

V klubovně jsme dnešní neděli zakončili asi ve čtvrt na osm. Ač byly program i nálada vcelku pěkné, našla se ve známkování jedna trojka.

11. dubna 1948

Tygří džungle

Je tři čtvrtě na dvě. Krásný jarní den pluje našimi Tygřími džunglemi. Mladé listí břízek a kvetoucí křoví prosvícené sluncem, to vše zvyšuje slavnostnost dne. Nebe je modré, jako umí být jenom na jaře. A po něm plují bílé mráčky. Chvílemi se zvedá chladný vítr. Využívám klidu, který nastal odchodem gambusinstva na půldruhé hodiny, družinového volna, a usedám na svůj starý kámen k psaní kroniky. Nepíše se mně dobře, řádky jsou kostrbaté, sluníčko žhne na bílou plochu papíru a oslňuje oči — ale nevadí. Píšu dál.

Kromě Milana a Šolima, kteří přistoupili před týdnem, zde dnes máme s sebou nováčky, které jsme přijali včera. Jsou to Venda Jech a Zděnda Kopecký — oba z Malešic! — a Jirka Jouja ze Zlíchova. Stáváme se pomalu oddílem přespolním. Jsem zvědav, kdy k nám do Dvojky bude někdo dojíždět z Nymburka nebo z Nového Strašecí a podobně.

Sestava Dvojky se v posledních měsících změnila. Přišlo hodně nováčků. Mnozí z nich vidí Tygří džungle poprvé. Vzpomínám, jak zde byl kdysi s námi poprvé Skag. Také na jaře. Tygří džungle kvetly záplavami žlutého kvítí a Skag řekl:

„Tady se mně úžasně líbí, to je nejkrásnější tábořiště Dvojky."

Skag už je velký, dospělý, již dva roky k nám nechodí. Ale Tygří džungle na kráse neztratily a Dvojce zůstaly.

Dnes po příchodu jsme hráli hodinu Obležené město. Obyvatelem byl Míťa. Dvě čtvrti ze dvanácti vymřely hladem, ale celkem se do města dostalo šestnáct zásilek. Obléhatelů bylo deset, letadel osmnáct.

Pak jsme hráli Ztékání hradu (dobývání stráně střelami). Opakováno třikrát. Rackové postavili stan ze čtyř pláten, Tygři dvouplátňák.

Mužstvo nastoupilo k tréninku na Boj družin. Vidím zrovna Loba, jak se snaží vpravit do hlavy včerejším nováčkům

Vendovi a Zdeňkovi základy semaforu.

Dan a Sill zmizeli a připravili značkovací dráhu.

Slyším, jak si hoši libují, když se vracejí ze závodu: „Jo — tomuhle se říká stopovačka! Přes takový skály se člověk musí škrábat, aby viděl na vizírku ... a vůbec to bylo moc bašta!" Je to závod na body.

Zatím co jedna družina za druhou startuje na tuto dráhu, hrajeme za cestičkou s míčem. Vlastně s míči, protože kromě oddílového je tu ještě Pimův kopací. Známí bohdalečtí surovci Frantina, Red a jiní ihned opouštějí jemnou hru Pinkání na rekord a jdou čutat, trénovat na branku.

Pak začíná štafeta napříč údolím — družiny dopravují během i házením míček ze skály na druhou stranu až na obzor. U startu je Dan, u cíle Sill.

Nebývalého lesku dodala dnešní výpravě přítomnost Sévy, který je s námi v tomto období asi poprvé. Má spoustu učení.

K večeru se mračí a na obzoru jsou dešťové mraky. Rychle balíme a odcházíme domů.

25. dubna 1948

Louky proti Roztokům

Při jedné z četných výprav ke studánce rozbil Kid moji termosku, památku po Lubošovi ještě z okupačních dob (Luboš ji tenkrát opatřil). Moje nálada poklesla na minus deset stupňů „Jaromíra" a vůbec do mne nic není. Ke všemu jsem musel vydat tolik dolarů, u přívozu bylo sedům utopenejch krys, chleba mi vokoral, řízek mně nikdo nedal, upad sem, posmívali se mi, Frantina na mne vyplázl jazyk (takzvanou lopatu) — a tak jsem šel domů jako z pohřbu! Jinak to ale byla docela hezká neděle a příště jdeme zase!

23. května 1948

Hrajeme novou hru — Honbu na trestance.

Pět chlapců s čísly přišpendlenými na zádech mizí v houštinách a skalách. Mají střely. Ostatní je pronásledují a přečtením jejich čísel je zneškodňují. Trestanci se brání střelami. Zasažený dozorce musí jít do tábora pro nové výkupné, aby směl pokračovat ve hře. Nemá-li trestanec už žádné střely, smí se spasit útěkem. Neboť k jeho definitivnímu vyřazení je zapotřebí, aby dostal babu. Přečtením čísla je jen „zraněn na ruce", tj. nesmí používat střel.

24. dubna 1949

Závěr dne byl okořeněn touto příhodou: Při jedné ze stálých přestřelek šiškami mne Míťa vyzval na souboj. Vyhraju-li prý, smím vyslovit jakékoliv přání a on je musí splnit. A naopak. Pořádně ve mně hrklo, protože jsem zaslechl, jak Mífa komusi prozrazuje, že v případě vítězství bude mne žádat, abych šel ve své legrační bubácké kapuci až do Dobříše na nádraží. Ale šel jsem do boje statečně — a vyhrál jsem! Zprvu jsem uvažoval o tom, že budu po Míťovi chtít, aby si nekoupil malý motocykl, na který si střádá a na nějž se vášnivě těší. Pak se mně ale Míti zželelo, a tak jsem vyslovil jen to přání, které mělo původně postihnout mne: Míťa půjde přes Dobříš až na nádraží s mou kapuci!

Míťa se bije do hlavy, že si souboj se mnou začal. Hroutí se k zemi a pak zase honem vstává a jde se podívat na mapu, jak je Dobříš veliká. Když zjišťuje, že je to město sestávající vlastně ze tří měst dohromady - (Stará Huť, Nová Huť, Dobříš), hroutí se znovu a jen po očku pošilhává, jak ruče vybaluju z dek tu skvělou kapuci.

A už jdeme na dráhu. Je zase děsný ledový vichr a Míťa si konečně kapuci nasazuje. I libuje si, jak ho prý hřeje. Chechtáme se mu, lidi na Míťu pokukují s nelíčeným úžasem.

Před nádražím Míťu slavnostně fotografuju, a on si pak jde v kapuci koupit zlevněnou jízdenku.

10. dubna 1950

Hrajeme hru Dva tábory. V každém je umístěna tabulka s podivným cizím slovem, ta se vždy za půl hodiny vyměňuje za novou. Úkolem každého tábora je, aby uchránil svá slova od přečtení a cizímu táboru jich přečetl co nejvíce. Jeden z táborů byl umístěn až na loučce za potůčkem, což bylo trochu daleko a proti mým představám.

20. dubna 1952

Modřany

Pěkný slunný den, chvílemi trochu studený vítr, voda natolik chladná, že se v ní odbývá jen jeden úsek dlouhodobé hry, který ale stojí za to.

Změny na našem tábořišti: Dvě ze čtyř historických bříz, na které jsme šplhali, škrábali se atd. atd. po celá desetiletí, jsou vykáceny, uschly. Už loni jsme to viděli, že s nimi bude konec — a taky jo. U jedné z poražených bříz lesáci ponechali vysoký pařízek, takže slouží za sedátko. Více než třicet let jsme tady s těmi břízami kamarádili — a teď jsou už dvě pryč!

Děláme drobné hříčky spojené s velkou hrou Zaváté stopy, pak je na programu Vynášení čísel — a když přicházím za mužstvem asi o hodinu později, je v proudu naše starodávná hra Na urkany, která vznikla před několika desetiletími právě zde. Mužstvo pěkně haleká, jak se patří na urkany a na unášené „děti", také ale i na zoufalé „otce", kteří přišli právě z restaurace (!) — nechci říct z hospody — a vidí, že jim dítě zmizelo do buše, odvlečeno odpornými urkany.

Konáme táborovou poradu, zase je to vzrušené dohadování, kdo bude ve kterém stanu — a s kým — a jaké číslo emálu dostane. Porada jde kupředu velmi hbitě, služební kola byla vyřízena už na minulé oddílovce, tak to netrvá moc dlouho.

Česlav kreslí plánky k obsáhlému úseku, který připravili Říša a Luďa, a pak jim ještě pomáhá s rozmístěním praporků s texty, které nutno ve vodě hledat, lovit a sestavovat. Při úseku dlouhodobé hry měříme rozlohu rybníka — koupaliště.

Nelíbí se mi dnes úklid toren, je zde pěkný „binec", a to bohužel i u Modré, která jindy tak hezky soutěží o čestný odznak „za vzorný úklid".

Chlapci odevzdávají několik třináctek Zavátých stop, některé hlídky jsou dost daleko při sestavování textu na Zavátých stopách.

10. června 1973

Besedy v klubovně

Naše klubovny

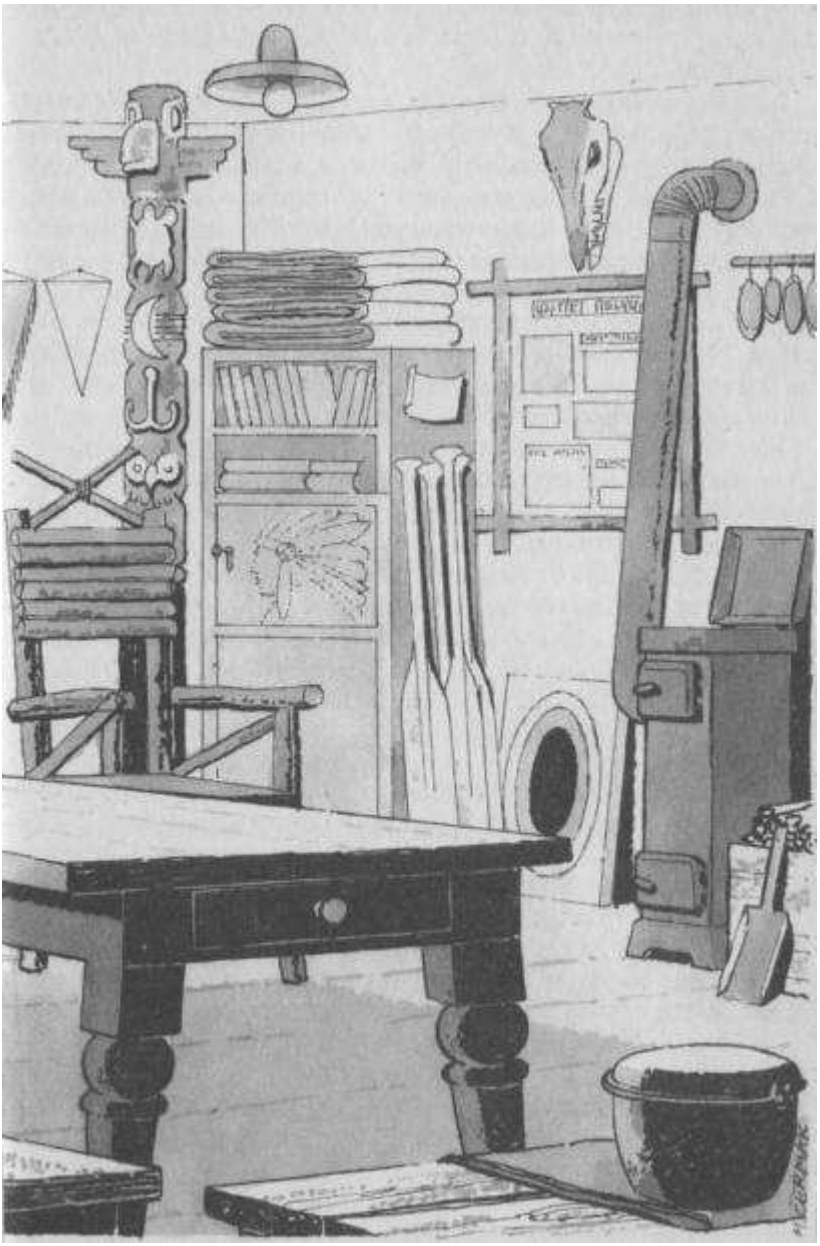
V srpnu roku 1929 rozejeli se naši chlapci po táboře ještě na celý měsíc ke svým strýčkům a tetičkám, jen pisatel těchto kostrbatých řádků musel už zase do Prahy, do „ouřadu", protože naneštěstí jeho klukovská léta i s prázdninami a podobnými příjemnostmi dávno skončila.

Ale přál jsem to našim hochům a jejich nepřítomnosti jsem využil k tomu, abych vyhledal pro oddíl novou klubovnu.

Měli jsme sice už několik let svou klubovnu ve sklepě na Letné, zařízenou jak v pohádce, ale byla velmi malá a nezdravá, jak jen uhelný sklep může být.

Žádné štěstí nám v ní nikdy nevykvetlo. Naopak, oddíl v ní umíral, přes moje největší úsilí se mi rozpadával takřka pod rukama. Katastrofální nedostatek hochů nás pronásledoval již několik posledních let. Na začátku minulého období je sice vyjmenováno 20 členů, ale činnost většiny z nich byla taková, že nestála ani za zmínku. A ti nečinní hoši vlévali nedostatek zájmu i do jiných, přičinili se o rozvrat oddílu, a když jsme skautský rok končili, zbylo v oddílu jen několik chlapců.

S malým počtem se toho moc dělat nedá. Jakákoli větší hra je tím znemožněna. Nelze zavést družinový systém, kterým skautský oddíl přece žije. Všechno vázne. Pro slabou činnost ztrácí zájem i těch několik věrných — a tak je to začarovaný kruh, z něhož nelze uniknout. Tu a tam přistoupí jeden nebo dva nováčci, ale to již zase někdo ze starších odchází. A vše tak zůstává při starém.

Na Táboře u Bobří řeky jsme si řekli se staršími hochy, že s tím skoncujeme. Opatříme oddílu nějakou velkou, krásnou klubovnu, neboť je v našich řadách všeobecně známý úkaz, že pěkná klubovna přitahuje chlapce.

Mnoho večerů jsme si o tom na táboře povídali v zásobovacím stanu a těšili jsme se, co všechno budeme s oddílem dělat, až nás bude dvacet až třicet.

Patnáctý oddíl se právě spojil s dvacátým prvním a rušil svou ohromnou klubovnu v Jirchářích. Na táboře jsme plánovali, že si klubovnu po Patnátce pronajmeme. Ale pak naše naděje pohasla. Jejich klubovna byla sice proti naší dosavadní podstatně větší, ale sklep zůstává sklepem, i se svým vlhkem, uhelným prachem, zatuchlým vzduchem a umělým světlem. Tak bychom získali jen prostor, nic víc. A to nestačilo.

A tak jsem celý srpen prolajdal po pražských dvorech, zahrádkách a škemral na pánech domácích nějakou kůlnu, kam by aspoň trochu svítilo sluníčko, nebo kousek pozemku, kde bychom mohli vystavět přístřeší pro náš oddíl.

Téměř dvě stě domů jsem za ten prožluklý srpen navštívil, svou žádost co nejdiplomatičtěji upravenou jsem uměl nazpaměť. Někde mne vyhodil pan domácí, jinde na to stačil domovník. Nenašel jsem nic.

Pak jsem vyslídil smetiště na dětském hřišti na Kampě. Byly tam staré rozbité hrnce, popel, křoví a jiné nemožnosti. To místo by se nám skvěle hodilo po důkladném vyčištění ke stavbě malého klubovního srubu.

V městském odboru pro udržování hřišť nesdíleli ani dost málo mé nadšení z vlastivědného objevu a nechtěli o nějaké stavbě ani slyšet.

Několikrát jsem upomínal úřad o vyřízení své žádosti o povolení stavby, několikrát jsem byl předvolán, abych ledaco k žádosti blíže vysvětlil. Pak mě požádali, abych vypracoval

přesný plánek, jak bude klubovna veliká, upravená atp.

Na základě tohoto plánku še potom vypravila na místo úřední komise, která žádost zamítla.

Ve stejné době jsem podal žádost na magistrát, zda by pro nás nebylo nějaké přístřeší v obecních budovách. A obrátil jsem se na sadový odbor, aby nám propůjčil znečištěný altán v letenském parku.

Oboje bylo zamítnuto. To smetiště na dětském hřišti na Kampě je dosud a zasviněný altán v parku na Letné taky. Vše pro mládež!

Hurá — vy pupkáči od zelených stolů!

Klubovnu novou, se zdravým vzduchem a trošičkou slunce jsme neměli zase. A tak jsem hleděl s těžkou myslí vstříc novému období 1929—1930.

Později jsme našli útočiště ve skautských domečcích na Petrském nábřeží. Ale tam dostaly v roce 1933 všechny oddíly výpověď. Dlouho jsme znovu sháněli klubovny po městě, většinou marně, a tak kdosi přišel s nápadem, abychom koupili velký starý parník a upravili v něm místnosti na klubovny. Dělaly se velkolepé plány, všichni se na to těšili, ale když se začalo mluvit o finanční stránce tohoto podniku, zjistili jsme, že na to nestačí ani všechny oddílové pokladny dohromady, a jednotlivci byli až příliš opatrní, neměli chuť své peníze půjčit. Tak z koupě lodi sešlo. Škoda, děsná škoda (zejména pro mne), že z toho nesešlo definitivně.

Na jaře roku 1934 přišla výpověď z kluboven na Petráku znovu a tentokrát soudní, proti které nebylo odvolání. A klubovny nikde. Pokud se někde nějaká našla, byla to vždycky malá nevhodná místnost nejméně za dva tisíce korun ročního nájmu, což nás nesmírně polekalo, protože do této doby jsme platili za poměrně velké pěkné místnosti pět set až šest set

korun, a ještě se nám to zdálo hodně ...

Tak se znovu vynořila ta nešťastná myšlenka s vyřazenou lodí. Když byla nouze nejvyšší a pomoc nikde, vzal jsem do ruky tužku, chvíli jsem ji kousal a nakonec jsem se rozhodl, že koupím loď sám a přestěhuju tam všechny oddíly vypovězené z kluboven na Petráku. Výdaje spojené s koupí a přestavbou parníku mi budou oddíly splácet tak, jako kdyby platily nájemné. Až bude celá loď zaplacená, připadne skautským oddílům, respektive místnímu sdružení, a oddíly tam budou pobývat zadarmo. Představoval jsem si, že to bude tak za sedm osm let.

Každému se tahle moje nabídka líbila, každý měl plno řečí, jak je to ode mne hezký, vobětavý, že mi oddíly budou do smrti vděčné — až jsem nakonec doopravdy měl dojem, že to bude krásná a lehká práce, v níž mi všichni pomohou, zejména ty oddíly, které se s námi na loď postěhují.

V srpnu 1934 jsem tedy jel se Zubem a Vytrvalcem do Děčína, abych si prohlédl nabízený parník. V mrtvé zátočině Labe, ve vodě plné oleje, páchnoucí po slanečcích, jsme našli hřbitov vyřazených lodí. Parník Orlice, který nám ukázali, kotvil hned na kraji. Tehdy jsem se poprvé octl tváří v tvář tomu, co mi pak po dva roky užíralo zdraví, co mě naplňovalo každodenní trpkostí, zlobou, rozčilením a nejrůznějšími obavami a starostmi. To všechno jsem ovšem nevěděl, když jsme si v Děčíně toho krásného srpnového dne prohlíželi ten vykuchaný parník, s velikými prostorami v podpalubí, kapitánskými kajutami, přístavky a spoustou harampádí na palubě. Měřili jsme, kombinovali, kolik místností by se z nich dalo udělat, jak zařídit příchody do podpalubí, jak tam zasadit okna atd. Loď byla dlouhá 63 metry, široká 8 metrů, v nákolnicích až 12 metrů.

Pustil jsem se do toho hned po příjezdu domů. Nechal jsem si vypracovat nabídky na nejrůznější akce spojené s přestavbou lodi, psal jsem žádosti na slavné ouřady o povolení k trvalému

zakotvení lodi v Praze (což nebylo tak jednoduché, jak by se snad zdálo, vzhledem k fantastickým rozměrům plavidla a k našemu drzému přání mít loď akorát před poslaneckou sněmovnou), hledal jsem zájemce o zbylé prázdné klubovny, které měly přestavbou vzniknout (celkem 10 místností po 35 m^2), no zkrátka bylo toho tolik, až mi drnčela hlava.

Pak úřady kotvení povolily. Ale magistrát nám vyměřil asi 600 Kč ročního nájmu za to, že z lodi budeme mít o nábřeží opřen můstek. Ten můstek neležel na pobřeží ani jedním čtverečným metrem, o nějakém překážení nemohlo být řeči, ale každý rok jsme měli klopit magistrátu šest set kaček, místo aby nám slavný magistrát sám přispěl několika tisícovkami k práci pro dobro pražské mládeže. Co to dalo za práci a shánění protekcí, psaní žádostí, prošení, běhání, než byl tento výnos zrušen a můstek povolen jen za malý uznávací poplatek!

To byl ovšem jen začátek! Pak přišly překážky, bolesti a zklamání z toho směru, kde jsem je čekal nejméně. Z našich řad. Od našeho oddílu i oddílů ostatních. Když naši loď přivlekli, čekala nás spousta práce, kterou jsme nezadali řemeslníkům, neboť nebyly peníze. Tuto práci jsme mohli vykonat sami, vlastními silami, i když nebyla lehká. Museli jsme udělat v podpalubí podlahy ze starých prken, jež dříve kryly světlíky, museli jsme cpát do spár v palubě vypadanou cupaninu. Rok se chýlil ke konci a často byla zima, i mráz.

Pustili jsme se do díla s našimi hochy, zatím jsme ještě nevolali do práce ostatní oddíly. Někteří Dvojkaři brzo projevili velkou nechuť, jejich nadšení, které projevovali na Petráku, když jsme se na loď těšili, brzo vyprchalo. Vystupovali tak, jako kdyby pracovali pro mne. Jeden z nich dokonce řekl, že chlapce dřu, místo abych zavolal dělníky. Kde bych měl na ty dělníky vzít, to mi ten chytrák ovšem neporadil.

I když se rozladění a všechny trapné následky s ním spojené daly očekávat, přece to zhoubně působilo na mou náladu, již dříve zkalenou různými boji a zdoláváním překážek

v jiných směrech. Pak někteří hoši přestali chodit vůbec. Několik maminek se vyjádřilo, že na loď své syny nepustí, dokud nebude všechno hotovo. Kdo to měl ale dokončit, to mně ovšem neřekly. Když jednou odpoledne vzal Sopka Tygří družinu na jakousi přednášku, ačkoli jsem je čekal k práci na lodi, byl jsem s trpělivostí u konce. Některé chlapce jsem musel takřka prosit a oni mi odpovídali posupným mlčením.

A přece jsem nemohl couvnout, vzít svou nabídku zpátky. Kostky už byly vrženy. Loď jsem pro oddíly koupil, práce na ní zahájil. Musel jsem se zatvrdit, obrnit se proti tomu všemu, co by sotva kdo za podobných okolností spolkl. V těch zoufalých dobách byli mou spolehlivou oporou Zub a Sopka, kterému jsem rád odpustil to zameškané odpoledne. I Pepin Hůrku a někteří další hoši se činili ze všech sil. Ti mi dodávali nadšení.

Ani oddíly, které měly mít na lodi klubovnu, mne moc nepotěšily. Ještě dnes si s trpkostí vzpomínám, jak kterýsi oddíl v obavě, aby nepřišel o tříleté nájemné, které musel složit předem, dal si ode mne podepisovat všelijaké záruky, kdo že mu ty peníze vrátí, kdybych třeba umřel, loď shořela nebo podobně. Nikdo nechtěl nic riskovat, ani peníze oddílové, ani soukromé. A já měl riskovat své vlastní prostředky, které více jak desateronásobně převyšovaly tříletou splátku jednoho oddílu — a měl jsem to riziko podstupovat ne tři roky, ale sedm či osm let!

Začalo různé smlouvání, oddíly se bouřily, když byl roční nájem zvýšen o padesát korun, než bylo původně stanoveno (850 místo 800). Když už mluvím o oddílech, největší patálie, mrzutosti a zlobení jsem měl s Dvaadvacítkou, která mě často opravdu přivedla na pokraj zoufalství svými ustavičnými stížnostmi, nekamarádským jednáním a vůbec. Nejlépe jsem vycházel s Jedničkou a dívčí Dvojkou, které byly opravdu trpělivé a měly pro celou věc porozumění. Dívčí Devítka mě občas pozlobila, ani ne tak postupem své vůdkyně, ale

chováním skautek, které byly někdy děsně uštěpačné a nepokrytě dávaly najevo svou radost z každé nehody, která loď postihla.

Pak přišlo další trápení. Trápení s domovníky, hlídači, kteří byli většinou takoví, že právě je jsem musel nejvíc hlídat. S jedním jsme se dokonce soudili kvůli vykradené klubovně. Musel jsem po nocích tajně pobývat na palubě, abych usvědčil jednoho z hlídačů, že přechovává ve své kajutě zloděje. Pak zase přišly ledy, velká voda, hrozilo nebezpečí, že se loď utrhne, palubou teklo do kluboven, stížnosti se snášely na moji hlavu jedna za druhou, jako kdybych za to všechno mohl...

Velké peníze jsme vyhodili za nátěr akralt, kterým jsme chtěli (marně) zabránit katastrofálnímu zatékání do místností při dešti. Ale to nebylo ještě všechno, ta pravá hrůza nastala, když do podpalubí začalo zatékat spodem. Loď se potápěla a nikdo si s tím nevěděl rady, ani tesařští mistři z loděnic. Ti znali jediný recept, který by podle jejich mírného odhadu stál deset tisíc korun. Odtáhnout loď do Libně, vytáhnout ji tam a spravit některé části dna.

Voda začala do nitra pronikat, když jsme byli na táboře. Oznámil nám to hlídač, kterému jsme vůbec nevěřili, že to s námi myslí dobře. Zařídil jsem pumpování, ale hlavní dřina nastala v srpnu. Pumpovali jsme každý den do pozdního večera ze dna vodu, měřili její hladinu, ucpávali domnělé škvíry mezi ohromnými fošnami, z nichž bylo dno zhotovené, lezli jsme ve zrezavělé mastné vodě v podpalubí po kolenou a hledali se svíčkami, kde by to mohlo téct... A když jsme po celoodpoledním pumpování přišli druhý den s mírou v ruce, bylo v lodi vody ještě víc než včera. Však ono je o tom v kronice už dost napsáno! Pokoušelo se o mne šílenství, celé noci se mi zdálo o potápějící se lodi a o rozbitých pumpách. Z jiných oddílů bylo v srpnu doma již dost chlapců, věděli o naší hrozné situaci, ale kromě výpomoci od Trojky jsme se nedočkali pomoci od nikoho.

Pak to přestalo. Docela samo to přestalo, tak jako to samo začalo. Zkrátka a dobře — neteklo! S jistou nedůvěrou jsme položili podlahová prkna zpátky na trámy ve dnu lodi — a neteklo! Tím více vzrostlo naše podezření. Hlídač lodi se už jednou kdesi nechal slyšet, když měl zlost, že nám loď navrtá a tak se nám pomstí. Když pak viděl, že ho při pumpování nezaměstnáváme a neplatíme mu za to, navrtanou díru opět sám ucpal. Různé náznaky naše podezření podporovaly.

Ale druhý rok byl na lodi nový hlídač a loď zase začala téct. Bylo to právě v době, kdy byl jubilejní skautský sjezd na Trojském ostrově. Pak nám řekli, že to je na lodích obvyklý úkaz, jednou nebo dvakrát do roka, když „se mění voda", loď teče a sama prý se pak zase zatáhne. Ať už bylo vysvětlení jakékoli, sama skutečnost, že loď občas tekla, znamenala pro mne stálou hrozbu.

Když jsme měli druhý případ za sebou, posedla mne jediná myšlenka: zbavit se lodi za každou cenu! Podnikli jsme ještě několik pokusů, aby nám bylo povoleno umístit loď někde na pražském podbřeží, ale v tom jsme neuspěli vzhledem k obrovským rozměrům našeho plavidla. Začal jsem tedy jednat o prodeji lodi.

Kdybych popsal celou kroniku, nebyl bych hotov s líčením běd a utrpení, které nás provázely. Pamatujete se ještě, jak to vypadalo v klubovně po dešti? Pamatujete se na ty nádrže zachycené dešťové vody pod okenními světlíky v olejovém papíru?

Náplastí na všechny tyto trampoty byly některé nepopiratelně světlé stránky, které klubovní loď měla. Romantické plavby na záchranném člunu do Přístavní čtvrti, dobrodružné výpravy na Čertovku, dobré koupání a v zimě bruslení na zamrzlé Vltavě pod okénky oddílové klubovny.

Pak prodej lodi, která byla stále v horším stavu, dostal konkrétní podobu, třebaže se jednání vleklo hrozně dlouho. Konečně jsem mohl jednoho dne říct: Loď je prodána! Trvalo

to však ještě delší dobu, než jsme se z ní odstěhovali do klubovny na pevné zemi, ale od té doby jsem jako znovuzrozený.

Venku fičí vítr a já se nebojím, že se naše loď pod parlamentem utrhne od kruhů a rozbije mosty. Jdou ledy a já se netřesu, že nám odnesou loď. V noci spím poměrně klidně, protože nemusím hlídat žádného hlídače, ani se obávat, co se zatím děje na rozsáhlé lodi... Leje jako z konve a nehrozím se, že bude v klubovnách všechno plavat a vůdcové budou na mne čekat, aby mě výhružně vedli „se na to podívat, jak jim teče stropem rovnou na stůl a na židle a vůbec všude ..."

Nakonec byla ještě poslední patálie s jedním oddílem (opět Dvaadvacítkou), který mě chtěl žalovat pro porušení smlouvy. Ale to už je zahrané, to už je všechno pryč.

Žádné nářky, žádné strachy, žádné nehody s lodí. Zmizela z nábřeží, zmizela ze světa vůbec. Ztratil jsem hodně, ale nabyl jsem alespoň trochu klidu a ten za tu ztrátu stojí.

Nekupujte klubovní loď.

Nestavte nic na vodě.

A dobře se vám povede na zemi.

Určitě! Určitě! Můžete mi to věřit.

Amen.

31. srpna 1937

Druhá beseda v KČT

Celá Praha byla na Matějské pouti, ale náš oddíl se sešel v Klubu turistů. Ano — celý! Měli jsme 100%, a to je vzhledem k pouti úspěch dvojnásobný. Nikdo nás nezradil. Nikdo nešel raději k Matěji než k nám!

Začínáme brzo, už před třetí hodinou, protože sraz byl v půl třetí. Besedu sleduje se zájmem nějaký pán z KČT, hraje s námi i některé hry.

Debatujeme o soutěži v uzlování. Bude provedena na Velikonoční robinzonádě nebo — v případě malé účasti — některou neděli po Velikonocích. Žlutá družina pak navrhuje také soutěž ve zpěvu a recitaci. Přijímáme, uskutečníme!

Jumbo sestavuje zpravodajskou štafetu, abychom mohli rychle oznámit všem našim gambusinům naléhavou zprávu, třeba když bude na poslední chvíli náhle odřeknuta vycházka.

Prófa přinesl krásně vyzdobený 5. sešit kroniky. Mám z Prófy, ilustrátora kroniky, čím dál větší radost. Jeho kresby jsou originální, působivé a mají vtip. A ty barvičky!

Hrajeme Skákačku po papírech, ale s tou obměnou, že místo papírů po zemi rozházených používáme židle, o které jsou sváděny boje, když harmonika dozní... Připojím-li ještě, že to na xylolitové podlaze děsně klouzalo, představíte si snadno, jak to bruslení kolem židlí asi vypadalo.

Pinkponkovým míčkem se strefujeme do tužek, postavených na užších okrajích dvou dlouhých stolů, k sobě přiražených.

Na program přichází opět hra Na vraha, ale na Jumbův návrh ji předčasně ukončujeme, protože při ní není dostatečné ticho, zejména při vyšetřování případu, a tím celá hra trpí a ztrácí své hrůzné kouzlo.

Pak se všichni otáčíme zády k předsíňce, kde Jumbo vyluzuje různé zvuky. Závod na body předepisuje uhodnout, čím Jumbo zvuky dělá, respektive při jaké činnosti vznikly. (Tak například sklapl knížku, zakopl o práh a podobně.)

V přestávce prohlížíme originály ilustrátora Bimby, vyřizujeme drobné rozhovory a záležitosti.

Schovávání píšťalky v kruhu hráčů bylo naší další zábavou. Na Jiřího návrh hrajeme bez jediného slova. Kdo jen pípne, musí jít „ven". Píplo nás několik.

A potom vypukla Smíšená štafeta. Měla pět úseků: 1. Strefit se míčkem přes dva stoly do stojící tužky. 2. Vynásobit početní příklad. 3. Rozdělit na stole na tři hromádky papírky tří

různých tvarů. 4. Pětkrát oběhnout dva dlouhé spojené stoly. 5. Utíkat k pódiu a sesbírat tam po jednom asi dvacet knoflíků.

V šest hodin vyklízíme sál, končíme besedu. Tato první březnová neděle se povedla. Doufejme, že i ostatní budou tak pěkné. A jaro už je za dveřmi. Jděte himbajs někdo votevřít, aby sem už mohlo!

1. března 1942

Sobota, náš klubovní den

Protože máme mezi sebou pořád víc a víc ouřadování a agenda se rozrůstá úměrně tomu, jak přibývá nových gambusinů, využili jsme té možnosti a zamluvili si v domě KČT jedno odpoledne v týdnu.

Abyste tomu rozuměli — v domě Klubu českých turistů je dole krásná místnost, zvaná poradna, a ta je nám milostivě propůjčena vždycky na sobotní odpoledne. Od čtyř hodin do půl šesté v ní mají schůzku Červení a od půl šesté tam budou chodit dobrovolníci, aby vyřídili všelijaké věci i na kus řeči.

Dnes jsme tam byli tak sobotnědobrovolněklubovnicky poprvé. Přišlo tolik chlapců, že mě to až překvapilo. Hlavním bodem programu bylo třídění táborových fotek, které jsou konečně hotovy. Je jich děsná síla, 101 druh a celkem 1500 kusů. Rozdělujeme je nejdříve na stejné druhy a pak ukládáme do obálek jednotlivců, tak jak si je kdo objednal.

Jumbo zkouší spousty hošanů do Přehledů, což je naše oddílová skautská stezka. Prohlížíme kroniky, každý tady má nějaký kšeft, kterým se obírá. A co chvíli se otevřou dveře a přichází někdo další.

Dnes jsem přinesl také velký karikaturní obraz od pana Stárky. Je na něm mistrně zachycen výjev z naší hry, kterou jsme zde hráli minulou neděli.

První klubovní sobota byla hezká a ostatní budou jistě taky!

24. října 1942

Koncem minulého období si udělala Žlutá družina kovové lakované odznáčky. Podle jejich vzoru si v tomto období Modří vyřezávali z kovu racky a zdobili je modrobílou stužkou. Červení nechtěli zůstat pozadu, a tak se nám kteréhosi dne představili s krásnými tygříky, našívanými na tričkách. A teď si vyřezává z kovu nová (Zelená) družina vlaštovičky!

Jumbo, starý muzikus, dal dohromady velký hudební kroužek, který cvičí vždy ve středu na mnoha nástrojích. Sám nevím, kdo všechno do kroužku chodí, ale doufám, že po svém prvním veřejném vystoupení pořídí Jumbo do kroniky patřičný zápis o jeho členstvu a vůbec o celé činnosti, aby to zůstalo zachováno na věčné časy nám i budoucím.

Jumbo s Odymem připravují velikou celodenní hru po Praze. Bude to epes ráres!

Robin má doma ohromné loutkové divadlo, k němuž sám vyřezával loutky. Zelená družina, která se u Robina scházívá, pracuje na tomto divadélku a snad se dočkáme i nějakého představení.

Úkoly, které dává Prófa své Modré partě v akci Tři sta dní Modrého života, se rozšiřují. Jeden z nich přikazuje: zhotovit si pěknou knížečku a vypsat v ní svůj vstup do našeho oddílu.

Odym, právě tak jako Balů, vede přehled her, které vymýšlíme a hrajeme.

Vlci vydali svůj nový zápisník, na kterém pracoval i jejich bývalý člen Míša, který nyní vede Zelenou družinu.

24. října 1942

Přetahovanda

Když jsme se přistěhovali v srpnu 1930 do klubovny na Petrském nábřeží, byla její podlaha rozdělená na dvě stejné

poloviny hlubokou rýhou. Někdy dříve asi do ní zasazovali pohyblivou stěnu.

Dlouho mně ta rýha pila krev, hyzdila vzhled podlahy, při zametání do ní padalo smetí — no vůbec! Co vám mám povídat!

Pořád jsem přemýšlel, jak tu rýhu využít, co z toho vytlouct. Až jsem vymyslel Přetahovandu. Všichni ji znáte, hráli jste ji už kolikrát. Vypisuju zde jen stručně její podobu pro nezasvěcence — a pro úplnost kronikářského zápisu.

Tak to si — pěkně prosím — stoupnou proti sobě dvě řady gambusinů a mezi ně se narýsuje čára.

A teď se jedna řada snaží přetáhnout přes čáru k sobě co nejvíc soupeřů z druhé strany. Vzájemně se chytají za ruce, pak i za nohy (to zejména tehdy, když se pokoušejí svého přetahovaného spoluhráče zachránit).

Kdo přešlápne čáru, musí jít pomáhat na druhou stranu. Stává se z něho protivník. Jinak je všechno dovoleno, smíte klamat nepřítele, pokřikovat na něj, prskat, vyhrožovat mu a tak dále.

Inu zaplať pámbu za tu rejhu na Petráku!

24. října 1942

Podzimní neděle v Praze

Copak v létě! To se tak nepozná! V nedělní ráno jdeš z domova s tornou na zádech, v krátkých kalhotách a nikdo si tě ani nevšimne, protože skoro každý, kdo tě potká, je oblečený téměř stejně jako ty. Ale teď na podzim je to všechno docela jiné!

Jdu do naší náhražkové klubovny ve Školské ulici a nesu v ruce nacpanou aktovku. Mám v ní papíry, kroniky, věci k různým hrám atd. Myšlenkami jsem už tam dole, v KČT, přemýšlím, co s kým projednám, než začne schůzka, na nic

jiného zkrátka nemám hlavu.

A teď jdu kolem kaváren, kde vidím lelkující, klábosící a zívající lidičky, nafintěné, duchaplně se tvářící — vidím je i na ulicích, udiveně zírají na mou nacvaknutou aktovku (nechápou, že může někdo v neděli potřebovat aktovku!) a mně jsou všichni k smíchu, jak měšťácky, neužitečně tráví neděli v zábavách bez vzruchu, bez drobných starůstek, které přináší například taková moje neděle.

A potom vidím hloučky chlapců, jak pomalu plynou z vinohradských ulic dolů do Prahy. Jejich cílem jsou odpolední představení v biografech. Běhají od jednoho ke druhému, shánějí lístky a zuří, když je vyprodáno. Myslím, že snad devadesát procent všech pražských chlapců tráví podzimní nedělní odpoledne v biografu. A to je pro ně tak málo! Ti dospělí lidé jsou mi k smíchu. Ti hoši ne! Těch je mně líto.

15. listopadu 1942

Zájem o minulost našeho sdružení

Bádání o minulosti oddílu není věcí tak úplně novou. Už před mnoha lety, na Táboře Svazu třinácti (1927) a na Táboře Zelené příšery (1928) i u Bobří řeky (1929) jsme četli večer při svíčce nahlas kroniku mladé historie Nové Dvojky. To byl ovšem kronikový kult ještě v plenkách, četlo se spíš kvůli legračním zápisům.

Pak to ustalo, a někdy v roce 1935—1936 počínali chápat někteří jednotlivci (například Sopka, Ráček), že v nedopsaných kronikách a balících starého materiálu jsou pohřbeny krásné události nenávratně minulých dob a že by měly být všem zpřístupněny.

Ale většinou zůstalo jen při celkem amatérských pokusech proniknout za clonu záhad.

Teprve teď, v psaneckých dobách, nadšení pro historii

našeho chlapeckého sdružení se stupňuje ve spontánní uvědomění a projevuje se úpornou snahou po obnovování a zachovávání všech starých zapomenutých zvyklostí. Pídíme se po kdejakém detailu, po kdejaké drobné události minulých let.

V tomto období je — myslím — vlna zájmu nejvyšší. Staré kroniky jdou z ruky do ruky.

Balů a Flik si z nich ustavičně něco vypisují, mámí na mně, kde co mohou, a chtějí ze svých výzkumů sestavit stručný průběh minulých nezapsaných dob.

Jumbo s Odymem pracují na sešitě Zkrácené kroniky, kde mají být ve statistické úpravě zachycena všechna období našeho sdružení.

S Jiřím píše Jumbo tzv. Letopisy, které se obírají humorně historizující formou výseky naší minulosti.

Legendární postavu Ládi Velebila a jeho podivuhodný příběh zná u nás kdekdo. Podnikavý Prófa dokonce získal jeho fotografii z Tábora smůly (1930).

Jiří objevil, že jeho Červená družina už slaví 13 let od svého založení, a ví o těch třinácti letech své družiny skoro víc než já.

Jdu za Mísou a jeho nováčky (z Tygřích džunglí) a slyším, jak jim Míša krásně a se zanícením vypráví naše staré zvyklosti.

Kim, nováček od Žlutých, přichází ke mně asi za 14 dní po svém vstupu do našeho oddílu a hlásí se ke zkoušce z Historie Třináctky do Pera tradice a k výkladu o písni My pluli dál a dál... A hned hbitě spustí jako starý Dvojkař: „Jo — tak to byli v roce 1927 až 1928 v oddíle gambusini Olda Pětník, Tonda Ort, Jára Fiala a Strejda ..."

Každý toho chce vědět co nejvíc, každý chce jít ve svých výzkumech co nejhlouběji, a když se někdy zmíním, že ty staré balíky s materiálem otevřu, abych je roztřídil, hned je tu spousta ochotných pomocníků. A mně jen nedostatek času brání, abych tu pomoc přijal a dal se do osvětlování starých

událostí.

Myslím, že nadšení pro minulost našeho sdružení už nepohasne nikdy, ještě se utuží a zesílí, až ústní podání starých zkazek bude podepřeno dopsanými kronikami.

15. listopadu 1942

Balů a Flik

Balů a Flik jsou dva staří nerozluční přátelé, kteří spolu pracují již několik let ve Žluté družině. Jsou vždy ve všem zajedno, ještě jsem je nikdy neviděl v nějaké rozepři. Doplňují se vzájemně a nejvíc jim leží na srdci dobro jejich družiny i celého oddílu.

Oba mají velmi pevnou vůli. Flik silou své vůle přemohl a přemáhá zhoubný vliv chlapského prostředí v továrně, kde pracuje, silou své vůle se zdárně přibližuje těm, kteří mají to štěstí, že nemusí od svého patnáctého roku jezdit ráno za tmy s kastrůlkem a bandaskou do fabriky vyrábějící věci pro válku. Jsem přesvědčen, že v celé Avii, v několikatisícové armádě dělníků a učňů, nenajdete člověka, který by se mohl v chování rovnat Flikovi.

Balů silou vůle krotí svůj temperament, touhu vítězit za každou cenu (dříve to vyvolávalo mnoho zlé krve) a dovede se ovládat i v případech, kdy jiný ztrácí klid. Vzpomínám si, jak letos v létě při jedné rozčilené debatě o bodování klidně přijal několik urážek, které mu vmetli do tváře, a neurazil se a nevrátil je. Byly to ještě dozvuky doby, kdy si Flik a Balů vytvořili zvláštní styl při hrách i vůbec při jednání, ve kterém šlo o to, kdo s koho, a někdy se pohyboval velmi těsně na hranici pravidel. Diktovala jej až nezdravá ctižádost zvítězit. Vynalézali různé techniky, taktiky a teorie, které jim měly zabezpečit výhru i za tu cenu, že se hra nerozvinula a zkazilo nám to náladu. To jim neslušelo, však je to také nenávratně

pryč. Zmiňuji se zde o tom jen proto, abych zaznamenal vývoj obou gambusinů.

V posledním roce si dobře uvědomili, co u nás žádáme od starších kamarádů, a vytkli si oba nejlepší a nejkrásnější cíl: vychovávat ve své družině nové dobré chlapce.

„Nejdřív jsme dostávali my, teď se zase snažíme dávat!"

To řekl nedávno Flik mé mamince při rozhovoru, když na mne u nás čekal. A mně zase jindy při výkladu svých plánů s jistou hrou řekl:

„Jsme vlastně všichni odchovanci tvých knih, Jestřábe. A ty věci z nich rozvádíme a uplatňujeme u našich chlapců."

Iva, vypiplaný z takřka beznadějných začátků nováčkovských, ze kterého měly tehdy všechny družiny strach, dnes dobrý, věrný a schopný člen našeho sdružení, je ukázkou úspěšné a záslužné práce Flika i Balůa.

Jedním z dalších zamilovaných oborů Flika a Balůa je bádání v šeré, bohaté a zajímavé historii našeho oddílu. Pečlivě zapisují kdejaký údaj, který se jim podaří vylovit z bezedných tůní krásných zapomenutých událostí, a co víc — učí lásce k minulosti i všechny chlapce ze Žluté družiny.

Na jaře oslaví Flik desetileté členství ve Dvojce, Balů teď v prosinci pětileté.

28. listopadu 1942

K třináctiletí Tygrů

Před několika dny mi připomněl Jiří N., že Tygří družina, kterou vede, oslaví v nejbližší době třináct let od svého založení. Nechtěl jsem tomu ani věřit, ale potom — pomocí svého školního počitadla — jsem si Jiřího tvrzení ověřil a zjistil jsem, že je to skutečně tak!

V naší historii jsme o Tygrech poprvé slyšeli 1. dubna 1927, kdy tato družina vznikla. Tehdy se však neudržela. Život

Tygrů byl jediným řetězem bouří, výkyvů, nesnází a mnoha neúspěchů. Byli několikrát rozpuštěni a jejich členstvo zařazeno do družin jiných, ale zase znovu ustaveni. Konečně 25. dubna 1928 byla tato družina definitivně zrušena, po marných a často zoufalých pokusech o její udržení.

Jméno Tygři se znovu ozvalo na jaře v roce 1930. V kouzelném jaru, které bylo i novým jarem našeho oddílu, tak těžce zkoušeného. Ze staré chlapecké generace už zde nezůstal nikdo, ta vymřela! Byl to Láďa Velebil, kdo položil základy nové Tygří družiny. Od těch dob už nezahynula nikdy. Se střídavým štěstím, ale bez přerušení vydržela až do dnešních dní.

Srovnávám jednotlivé doby Tygrů, vidím ty začátečnické pokusy, prohlížím tvrdě a lidově psaný deník, vedený pracně Oldou Pětníkem, a přirovnávám ho k ročence dnešních Tygrů. Je to obrat o plných 180 stupňů!

V poslední době se tvoří u Tygrů konstelace členstva ne právě příznivá dalšímu zdárnému vývoji. Hrozí tam nebezpečí izolace (dnes ještě téměř nepozorovatelné), zaviněné tím, že si vybírají jen chlapce jistého druhu a odmítají ty, kteří jejich představám nevyhovují.

Tak se družina počíná vymykat rámci našeho sdružení, musíme na ni brát ohledy při zařazování nováčků, nemůžeme s ní v tomto směru počítat. A hrozí tu nebezpečí, že tato družina zahyne stářím, nebude-li doplňována novou krví, stoprocentně chlapeckou.

15. ledna 1943

Disharmonie se představuje

Už skoro celý rok cvičí Jumbo, kterého zná hudební veřejnost pod jménem J. M. Burghauser, několik našich gambusinů jako dvojkařský orchestr. A v sobotu 29. května

měli pro celou Dvojku první vystoupení.

Hráli: Jumbo na klarinet C, Odym, Robin a Jiří N. na kytary, Prófa housle, Cyklon flétnu. Venda a Šušík účinkovali jako zpěváci. Bylo to jedinečné a „déšť měďáků, který se snesl po produkci na hlavy umělců, byl jim milou odměnou ..."

Těšíme se na jejich další koncert!

O bodovacích lístcích

Starý dvojkařský vynález, praktikovaný už někdy od roku 1930

— dávat každému gambusinovi na konci měsíce potvrzení o tom, jak to koulel v bodování. Původně byly lístky tištěné na kartóncích. Teď je válka, nouze o kartón i o tisk. A tak máme lístky jen rozmnožované, na tenkém papíru.

Ale od jedné věci jsme se neodchýlili: lístky jsou různobarevné a každá barva má svůj význam. Chlapci, kteří se umístili na prvních pěti místech, dostanou lístek žlutý, pro 6.—10. místo jsou oranžové, pro 11.—15. místo růžové, pro 16.—20. místo modré, pro 21.—25. místo zelené a od 26. místa dostávají všichni lístek šedivý.

Pýchou každého Dvojkaře jsou lístečky žluté či oranžové, nejvýše tak ještě růžové ... To je vždycky strachu při předávání těchto diplomku, když vzácné barvy mizí a vy pořád ještě neslyšíte svoje jméno!

13. červen 1943

Zpěváčky turnaj

Zachmuřené nedělní odpoledne, chvílemi drobně prší. V klubovně je už plno, ač ještě není půl třetí. Schází jedině Modřín. Na židlích posedávají nervózně a vyplašeně vypadající

gambusini, kteří se honem ještě učí texty přihlášených písní k dnešnímu turnaji. Když se potom dozvídají, že mohou zpívat z listu, nezná jejich radost mezí.

Brzy po zahájení přistupujeme k losování přihlášených družin. Ve sborovém zpěvu si odnášejí vítězství Modří, na druhém místě je Zelená družina, na třetím Červená. Rozhodčí přihlíželi k nástupu, čistotě zpěvu, sezpívanosti, přednesu, výběru písně, vícehlasému zpěvu a dalším různostem.

Podobná kritéria platila i při zpěvu jednotlivců. Soudcovali: Jumbo, Odym, Jestřáb. Každý sám, neodvisle od druhých, výsledky se pak sčítaly.

Překvapila mne poměrně velká účast přihlášených i jejich dobré výkony. U jednotlivců nebojácné vystoupení, svědčící vlastně o domácím prostředí.

Turnaj skončil, Jumbo vypočítává umístění, a než budou známy výsledky, oslavujeme Rolfovy narozeniny, třináctiny. Chudinka musí proběhnout třikrát „uličkou". Když ho pak vidím, jak po této oslavě vypadá, je mně ho až líto a říkám si, že by jedna ulička stačila.

21. listopadu 1943

Psaníčka o podzimu

Odym vypsal v rámci zálesácké činnosti ve Dvojce soutěž: „Pozorujte podzim a napište o svém pozorování dopis".

Bylo na to několik týdnů a teď, na začátku prosince, jsme psaníčka od chlapců vybrali a vyhodnotili — soutěž byla dobrovolná.

Skutečných postřehů v nich bylo jen málo, spíš se zápisy podobaly slohovému cvičení O podzimu. Ale i tak jsme našli v dopisech mnoho pěkných myšlenek.

5. prosince 1943

Vánoční nadílka

Neděle odpoledne. Venku je mlhavo, vlhko, ba skoro deštivo. Ale tady v klubovně máme útulno. V amerických kamnech červeně svítí a hřeje oheň, ozdobený stromek vydechuje kouzelnou vůni a slavnostní nálada se chvěje v každém slovu, v každém pohybu.

Hoši přicházejí, každý jde nejdříve s tajemnou tváří ke stromku, vedle něhož je sklad dárků, kam vysype obsah svého pytle, ba co dím — dnes povětšině kufrů! A pak hned se převléknout!

Převléknout? Jak to? Ano, ano, milý gambusine, Dvojkaři dnes obnovují svůj starý zvyk — mají být na Vánoční nadílce oblečeni do letního úboru. A tak dolů s kabáty! Pod nimi je tep-láková bunda. Dolů s pumpkami a dlouhými kalhotami — pod nimi jsou kraťounké manšestráky a nahá kolena. Džin a jiní frajírkové si dokonce shrnují podkolenky až ke střevícům, nahé nohy jsou ještě opálené od letního sluníčka.

A na levé straně prsou se každému Dvojkaři dnes poprvé skví pruh tmavé látky, na kterém jsou přišity či přilepeny odznaky — stupně, pera, služební léta a tábory. To je nějakého prohlížení a obdivování!

A proč vlastně ještě nezačínáme? Už je skoro půl čtvrté a pořád se nic neděje! Jó — když musíme čekat na Jumba a na Valdu! Zatím podpisujeme gratulační dopisy Trojce, Čtyřce, Šestce a Osmičce. Přání vyzdobil ve velké rychlosti Prófa dnes odpoledne.

Pod oznamovatelem je stolek a na něm hoši linkují do kroniky rubriku, do které se slavnostně podepíšeme a kam přijde i seznam dárků.

Jumbo konečně přichází. Zahajujeme Vánoční nadílku.

Nejdřív ouřední věci! Příští neděli budeme v klubovně pouštět mašinky (elektrické vláčky). Pevně sjednáváme Zimní třídenní výpravu na 1.—3. ledna. Bude pravděpodobně zase na

Kocábe jako minulou zimu. Informační schůzka účastníků je v klubovně ve středu 29. 12. v šest hodin večer.

Také jednáme o hokejovém mužstvu Dvojky a jeho tréninku. Šestka, Čtyřka a Osmička jsou připraveny změřit s námi své síly.

O vánočních prázdninách nebodujeme a nejsou družinovky, protože dost hošanů odjede k příbuzným na venkov.

Zatím co k velké „radosti" nedočkavých gambusinů uměle protahuju jednaní, Jumbo počítá prosincové bodování. Konečně ohlašuje výsledky. Vyhrává Červená družina, v jednotlivcích je první Rolf.

A potom už rozsvěcujeme vánoční stromek. Svíčiček je velká spousta, přes ohromnou válečnou nouzi o všechno. Hoši je ochotně a obětavě přinesli. Zhasínáme elektrické světlo a ztichlou, zešeřelou klubovnou se linou tklivé tóny. Naše stará vánoční píseň, kterou hrajeme už od Vánoční nadílky 1930

v klubovně na Petrském nábřeží, se vemlouvá do našich myslí, tak jako loni a předloni a všechna léta předcházející. Je hluboké ticho, jen ta podivná píseň vstupuje do našich srdcí, přivolává staré stíny, osvětluje mihotavým plamínkem vzpomínky — a čím víckrát kdo tuto píseň slyšel, tím více vzpomínek se mu teď vrací.

A když se tichem dochvěje poslední tón, ještě nerozsvěcíme. Ještě pronáším několik slov o přátelství, o Dvojce, o všem „našem".

Pak přicházejí na řadu koledy a dvojkařské písničky vážnějšího ladění.

Také udělujeme další hodnostní stupně. Jumbo předčítá slibovou listinu a dva hoši ji podepisují památným brkovým perem.

Mang vyvolává dárky. Na každé Vánoční nadílce je

vždycky hrozný zájem o funkci vyvolavače a roznašeče dárků. A tak tomu bylo i dnes. Zdeněk to už měl dokonce od loňské nadílky prý zamluvený, a tak jsme ho určili jako prvního roznašeče a vůbec „vytahovatele a připravovatele" dárků zpod stromku. K zapisování a vyvolávání ustanovujeme Manga, který má hlásek coby konipásek (ale ten předpotopní, jehož rozevřený zobáček měřil metr osmdesát!). Mang se své úlohy zhostil dokonale, jeho výkon mu mohly závidět spojené sbory trubačské z Jericha.

Zdeňka za chvíli začaly bolet ruce, nohy a hlavně záda, a tak předal listonošskou funkci asi po dvou stech dárcích dalšímu ochotníkovi.

Podlaha se začala plnit papíry, provázky a krabicemi. Na počátku je každý způsobně ukládal pod svou židli, ale později postupně zaplavovaly celou klubovnu. A to jsme ještě vydali heslo, že „vtipné" dárky v padesáti obalech nejsou přípustné a že si každý musí své papíry odnést domů!

A teď — jaké byly dárky? Sešlo se jich obrovské množství — 773! Přestože se v krámech dnes, v pátém roce války, nedá už nic sehnat, byly dárky většinou velmi pěkné a cenné. Některé vynikaly vtipem, jiné měly symbolický význam (jako například Honzíkovy dvojčičky, o kterých se zmíním dále), sem tam se ovšem objevily dárky otřepané, jako třeba vrácené vypůjčené knihy.

Honzíkovy dvojky. Nováček Honzík dostal pěkný nápad. Ulil doma z olova masivní dvojky. Bylo to něco podobného jako dominové kostky, které loni rozdával Robin s připomenutím, že se s nimi dá hrát jen tehdy, když jsou všechny pohromadě, což bylo podobenství o naší dvojkařské soudržnosti.

Honzík chtěl dát dvojky všem, ale měl málo olova, vystačilo mu jen na 25 kusů. Další prý však dodělá, chlapci slíbili, že mu přinesou olovo.

Milan, který se mi zdál dnes víc než jindy nemluvný a

skoro až smutný, posílá přepychové notesy.

Kdosi neznámý pracně vyrobil krásné miniaturní kytary i se strunami z nití. Musela to být nadlidská práce!

Džin rozdával žáby.

„Kvak — kvak," ozvalo se najednou klubovnou. Věděl jsem hned, co to je. Někdo dostal malou plechovou žabičku s pérem. Jo — ale to jsem netušil, že těch žabiček je tady plno a jen čekají na vybalení! A tak bylo toho kvákání pořád víc, až nakonec kvákala celá klubovna jediným silným a mocným kvákotem. Pověstná paní domácí jistě nebyla doma — protože myšlená „špehýrka" na stropě se neotevřela, to jest, paní domácí nás nepřišla napomenout.

Duch zvaný Zelený přízrak se mile vyznamenal — nadělil nám krabici čokoládových bonbónů. Věnoval na to jistě dva měsíční válečné příděly. Jo — pane, to už je u mě duch! Děkujeme neznámým dárcům.

Taky jsem dostal jeden los na milión, ale propadlý.

Odym mi věnoval železný kalíšek vlastní výroby, naplněný smůlou ze Sluneční zátoky. Jeho přání, abych smůlu zapálil a při jejím svitu a vůni vyprávěl nějaký příběh ze starých dob, jsem však nemohl splnit. Kalíšek se smůlou mi byl doručen až uprostřed největšího ruchu a veselí při rozdávání dárků — a to už k vyprávění nebyla příležitost.

Výhry Zlatého údolí — jeho dílce spolu s diplomkem za účast v této velké hře minulého období a tábora — jsou dnes konečně rozdány v oranžově balených dárcích. Na každém diplomku je výřez nějaké fotografie Tábora Zlatého údolí — a tak se vzpomínky chvíli rojí... ale už zase jedou další dárky ... a tak budeme dál prohlížet až doma, až doma!

O klubovně U grošáka slovem i obrazem vypráví Prófa ve zvláštním kronikovém sešitě, který dnes — skoro dokončený — poslal Dvojce jako dárek.

Klubovna U grošáka, nevymazatelná vzpomínka na naše nejhorší, psanecké období na jaře v roce 1941, vzpomínka

ošklivá i světlá.

Jednou bude sešit o klubovně U grošáka svázán s druhými sešity a pak z toho vznikne kronika jedné z nejpohnutějších dob naší Dvojky.

Nová kronika. Jako už při dvou nadílkách minulých, i tentokrát jsme dostali novou kroniku. Vlastně nová tak úplně není, jsou to sešity z minulého období svázané v hnědočerveném plátně. A tak máme zase o jednu kompletní kroniku víc. Teď ještě do ní dopsat sem tam nějakou tu „rezervu" — a už ji budeme moci půjčovat domů.

Pokaždé, když přibude nová kronika, s lítostí si vzpomenu na kroniku z let 1927—1929, nenávratně ztracenou ... a na kroniky z těch minulých let, které vůbec nebyly napsány.

Konec nadílky. Hoši odcházejí domů, rozradostnění, rozdychtění. Klubovna se vylidňuje. U kamen zůstala hromada nespáleného uhlí.

Kulička dostal oddílový vánoční stromek a táhne ho domů. Ještě se vrátí pro ozdoby, bydlí nedaleko.

Zhasínáme a nás několik posledních vychází do tmy na ulici. Odkudsi slyšíme kvákot žabičky. To se Kulička vrací pro věci.

Je asi půl desáté. V Ječné ulici se loučíme u stanice elektriky.

„Příjemné svátky — nápodobně — a na shledanou!"

19. prosince 1943

Mašinky

Poslední nedělní podnik ve starém roce! Pouštíme v klubovně elektrické vláčky po spletité síti kolejnic. Je podmračené, mokré nedělní odpoledne, ven stejně nemůžeme — a na mašinky se těšíme jako malé děti, však jsme je nepouštěli už snad dva roky!

Robin přinesl svou americkou soupravu. Lokomotiva váží přes kilo. Já zde mám svou osvědčenou norskou, takzvaný kafemlejnek. Bob přinesl ohromnou černou lokotku, která jezdí šílenou rychlostí. Brouk se přištrachal s dvěma natahovacími strojky na kolečkách, troskami pérových lokomotiv. Co tyhle dvě mašinky dělaly na trati, to se nedá vypsat slovy. Dva malí ďasíci, které nebylo možné zastavit — výhybka nevýhybka, zatáčka nezatáčka, furt se práší za kočárem, až když dal někdo na koleje ruku, teprve pak jejich běsnění skončilo.

Odym je hlavním inženýrem při stavbě spletité trati. Závodíme, kdo projede celou trať nejrychleji bez havárie. Většina strojů vykolejila.

Několik gambusinů se nudí a dávají svůj nezájem tak nápadně najevo, že to až rozlaďuje.

Většina z nás se však dobře baví, o místa u výhybek a hlavně u „tranďáku" je takový zájem, jako by se tam platilo sto korun za hodinu. Zájemců bylo až moc. Budeme-li příště pouštět mašinky, tak v menším počtu.

26. prosince 1943

Hrůza a děs mnou lomcují

Když si pomyslím, že mám psát o lodním i táborovém podsvětí, kde se dnem i nocí prohánějí duchové a jejich dech sviští v lanoví a cloumá táborovými stany, přepadá mě hrůza.

Pokud moje vetchá paměť sahá do dávné i nedávné minulosti a pokud jsem mohl zjistit z kronik, napočítal jsem dvojkařských duchů do dnešního dne, třináctého listopadu, ne více, ne méně než třináct!

Třináct.. . Mnohý z nich jen zablikal na duchařském nebi, jiný zase oslnil jako kometa — však každému všemohoucí osud odzvonil. Ten vládne i v duchařském prostředí. Mnohý duch si dal jen jiné jméno a jiný háv, aby mohl klidněji a

bezpečněji provádět své rejdy.

Praduchem byl na táboře Zelené příšery osobně Jestřáb. Kdo by snad o něj měl zájem, ať si přečte buď starou oddílovou kroniku, nebo román Hoši od Bobří řeky.

Zelenou příšeru následoval Ochránce zákona v I. vydání. Vyvedl na táboře jeden pěkný kousek, ale jeho totožnost se mi dosud nepodařilo zjistit.

V roce 1934 na Táboře třinácti orlích per se objevily asi tři dopisy Robina Zbojníka. Za tímto jménem se skrýval bobří čtyřplátňák — Zub, Charlie, Sváťa, Jarka S. I ducha zvaného Ochránce představovala družina Bobrů. Současně psala výhružné dopisy i Kosa prérie, která si nečitelností svého podpisu sama zavinila, že ji tábor nazval Kozou prérie. Tuto roli hrál Vláďa Michálek, tehdy člen družiny Medvědů.

Dopisy, činy pražádné. Jen piráti (opět Bobři) ráno psaním slíbili, že unesou Vaška — a ejhle, odpolední klidné koupání bylo přerušeno strašlivým Vaškovým ječením. Z bobřího stanu se vyrojili čtyři maskovaní piráti a odvlekli ubohého Vášu před zraky užaslého tábora na loď, která se nakonec potopila s Vaškem i piráty ...

Změna klubovny — přesídlení na loď — přinesla nového ducha, lodní prostředí bylo pro tuto čeládku mnohem příhodnější. Tak se zjevil Duch lodi, který poslal Jestřábovi dopis, začínající těmito slovy:

„Uložte knihu 20.000 mil pod mořem pod 13. schod na lodi." Později se ukázalo, že do klubovny vede jen jedenáct schodů, milý duch se zřejmě zmýlil.

V době voleb se vynořili Tři spravedliví a Dva mistři. Ti se uvedli veršovánkou:

„Buďte jako Jestřáb bystří, v úctě oddaní: Dva mistři." Z jejich pletich jsou důvodně podezřelí Lojza, Bukanýr a Lebečník.

Před Táborem bez Vytrvalce v roce 1935 se objevil dopis od Černé ruky, která později ve Sluneční zátoce způsobila

mnohým neklidné spaní. Podezření padlo co chvíli na někoho jiného. Co zajímavého se při tom semlelo, je v táborovém Čigoligu č. 15. Po táboře se Lojza pod tíhou důkazů přiznal a svěřil se mi, že hrůzyplné úmrtní obálky dodal Lebečník.

Po letošním táboře nastalo nové rojení duchů. Začalo to jakýmsi Modrým stínem, kterého hned kdosi napodobil s tajným inkoustem. A minulou neděli se ozvali Ochránci zákona ve II. vydání.

Tak prosím — do dnešního dne je stav duchů 13. Kdyby to tak mělo pokračovat, museli bychom zaregistrovat u Svazu skautů oddíl duchů ...

Upozorňuji, že podle duchařského archívu by se dala napsat jedna kronika, ale dlouho by nevydržela, protože duchové by ji brzy roznesli na kopytech, jak se stane asi i s tímto zápisem.

Sopka dělá duchařský oznamovatel, který je stále plný, pátrá po všech nestvůrách a vybízí ostatní, aby mu pomohli. A tu dostal dopis, který je stejně výhrůžný jako ty předcházející.

Duchařina není dřina

(Rozuměj — ta dnešní!) Po delší době u nás zase přichází do módy duchařina. Někomu se zkrátka zachce udělat se tajemným a z anonymního skrytu si tropit z ostatních šašky, vyhrožovat jim, slibovat — a pak nedodržet — různá překvapení.

Světlý vzor si berou novodobí autoři duchů z pramáti všech podobných strašidel, Zelené příšery, která strašila na našem táboře v roce 1928

. Ta měla tehdy aspoň nějaký účel. Chtěla naučit hochy nebojácnosti, všímavosti a přemýšlivosti. Dnešní duchové však program už nemají a omezují se na nejlacinější efekty, stokrát opakované: na psaní duchařských dopisů. Nic víc při své duchařině neudělají.

Jak si musí počínat duch, aby jeho činnost byla aspoň trochu oprávněná? Musí si vytknout nějaký dobrý, užitečný cíl. Své rejdy má provádět důsledně, splnit to, co slíbí. Měl by připravovat všelijaké zašmodrchané situace, tajemné, duchaplné a originální. To ovšem vyžaduje velkou vytrvalost, kombinační talent, nápady a v neposlední řadě i spoustu času.

Proč mě už duchařina neuchvacuje? Proč už došlé duchařské dopisy ani skoro nečtu, nepřemýšlím o nich a nemám nejmenší zájem na odhalení tajemství, kdo je psal? Inu proto, že napsání duchařského dopisu je zpravidla první a také poslední atrakcí takového ducha, na víc se nezmůže — a já už to vím napřed. Proto ten můj nezájem!

A proč duchařině nijak zvlášť nepřeju? Protože se nám v minulých dobách stávalo, že duch ztratil během času smysl pro vážnou a hlavní práci... a babral se jen se svou duchařinou, na nic jiného neměl čas. Když se mu něco nedařilo, dostal špatnou náladu. Převážná většina duchů nemá také představu o tom, co si mohou a co si nemohou dovolit. A tak z jejich činnosti vznikají různé zmatky, které dovedou někdy důkladně otrávit náladu. Občas svede duchařina někoho i ke špatnosti — ničí cizí majetek, posílá neznámkované dopisy atd. Pro to všechno nevidím návrat k duchařské módě nijak rád.

Jak se stanu prímovním duchem (výňatek z chystané příručky „buch buch buch, de sem duch!"):

Předně si vymyslím nějaké jméno. Musí být hodně strašidelné, proto se nehodí například Budulínek, Rarášek, Purclik a podobně.

Když mám jméno vymyšleno, napíšu dopis. Každý dopis od ducha musí být ohořelý, protože Zelená příšera to taky tak dělala. Co se do dopisu napíše, je vedlejší, ale zpravidla se v něm oznamuje, že duch přijde, že se bude strašně mstít a tak všelijak podobně. Něco se vždycky vymyslí!

Dopisů píšu hodně, aby se na mne nezapomnělo. Dopisy jsou ostatně jediná kloudná věc, kterou člověk — chci říct duch

— může dělat.

Velmi vkusné a vtipné je posílání dopisů bez známky. Příjemce má zaprvé vztek (platí pokutu), zadruhé začne vyhrožovat, že až toho ducha dopadne, zle se mu povede (tomu duchovi), a tato drobná nebezpečenstvíčka jsou solí duchařského řádění. (Neboť dnešní duchové sami o sobě jsou neslaní nemastní.)

Dostali jsme výpověď z klubovny!

Ve středu 19. ledna 1944 večer jsem jel do klubovny, protože jsem do škatule s písemnostmi zapomněl přiložit Náš směr, ze kterého mají rádcové na družinovkách vykládat. A když jsem se octl v klubovně, řekli mi hoši z Červené družiny s Vlastou v čele, že prý mám přijít k restauratérovi, který nám klubovnu pronajímá (za nekřesťanský peníz, 260 korun měsíčně).

Moje nálada hned poklesla na bod mrazu. Jak mě volá restauratér, je to vždycky nějaká nepříjemnost. Buď chlapci dělají rámus, nebo rozbili stůl či moc prosvítíme atd. atd. Moje neblahé tušení se splnilo. Stalo se to nejhorší — dostali jsme výpověď. Můžeme tu být jen do konce ledna. Tedy ještě jedenáct dní. Kde do té doby seženeme něco jiného? Že bychom se zase měli scházet v mrazu i dešti venku pod širým nebem jako kdysi v psaneckých dobách roku 1940—1941? Dan nás utěšuje, že snad vymodlí klubovnu u svých příbuzných ve starém skoro opuštěném domě nedaleko Zlaté studně na Hradčanech. Trochu zaraženi se rozcházíme domů.

19. ledna 1944

Dan sděluje, že klubovna na Hradčanech nebude, ale už má políčeno na něco jiného — na bývalý mléčný bufet, opuštěný dřevěný pavilón v Chotkových sadech.

22. ledna 1944

Mlékárna — naše nová klubovna?

V neděli 23. ledna 1944 mi Dan oznámil, že odbor KČT z horního Nového Města je ochoten nám propůjčit mlékárenský kiosek na rozhraní Letné a Dejvic.

Zajásali jsme, protože budeme mít náhradu za klubovnu ve Štěpánské ulici, kterou musíme do 31. ledna opustit, a že ta klubovna bude jenom naše, což ve Štěpánské nebylo. Nevadí nám ani Jumbův a Lubošův výpočet, že do nové klubovny to bude mít sice polovina Dvojkařů blíž, ale druhá polovina dál.

Jel jsem se hned v pondělí na kiosek podívat. Našel jsem ho v zuboženém stavu, ale přece jen obyvatelný. Srdce se mi svírá při pohledu na dlaždičkovou podlahu — budou nás studit nohy. Zarážejí mě také skleněné stěny — to bude nějakého zatemňování, v této válečné době nesmí večer pronikat okny ani paprsek světla! A nerozcákne nám někdo některou z těch tabulí?

Funguje tu vodovod a elektřina. To je plus.

A budeme tu mít kanclík! Jak dlouho jsme už neměli u klubovny kanclík?!

Počítám židličky — propáníčka, vždyť jich tu stojí právě tolik, kolik je nás v oddíle — 34! Podivná náhoda. Na takové věřím!

Ventilátor se točí, poháněn větrem. Chtěl bych jít dovnitř, ale nemám klíče, dostaneme je až 1. února.

Za pavilónkem je plot, teď povalený a polámaný — a za ním zpustošený plácek, přírodní trávník značně vydupaný a znečištěný. Vyčistíme, upravíme!

Vracím se zpět a hledím sklem do „mlékárny". Jsou tam i kamna! A velká kredencová skříň. Kiosek má tři vchody. A jedno výdejní okénko jako u trafiky! A co hlavního — od

chodníku vede ke stánku přesně 13 schodů!!!

Jsme vyhozeni z klubovny na dlažbu!

Ve středu 26. ledna přišel ke mně, jako obvykle každou středu, Cvrček pro škatuli s novými Čigoligy, Dodatky a jinými písemnostmi, aby ji odnesl do klubovny na družinovku.

Za chvíli se vrátil ještě s Danem a že prý je restauratér do klubovny nepustil — nemáme prý tam už co dělat, prý mně to říkal, že místnost potřebuje pro hosty, dnes tam pro ně má prostřeno. Podle smlouvy jsme měli být v klubovně až do konce ledna, tedy prakticky do neděle 30. 1.

Co teď? Jsme bez klubovny, v tomto týdnu se nemohou konat družinové schůzky, v sobotu máme mít poslední důležitou přípravu k nedělnímu divadlu — a nová klubovna nám bude předána až v úterý 1. února, tedy dva dny po našem divadelním představení.

Chvíli dumáme, vztekle i zoufale, u mne v předsíni. Asi po čtvrthodinovém usilovném přemýšlení jsme se rozhodli: družinovky se budou tento týden odbývat v soukromí, třeba někde na zatemněné ulici, v průjezdu a podobně. V Čigoligu a v Dodatcích jsou poslední důležité pokyny k divadlu. Píšu o tom zprávu na velký plakát, který Dan a Cvrček připíchnou na dveře zakázané klubovny.

Ale co bude v sobotu? Dan se pokusí vymoci, aby nám byla nová klubovna předána už koncem týdne. A chlapci se u mne musí v pátek a v sobotu telefonicky informovat, kde se bude oddílová schůzka konat.

Zpráva o nenadálé a předčasné ztrátě klubovny se šíří jako rozhlasem. Asi za hodinu po Danově a Cvrčkově odchodu se přihnal Mang, který šel k Červené družině do klubovny. Četl tam zprávu a jeho první cesta vedla ke mně. Výborně! Mang je z páteční družiny, od Zelených. Rozhlásí to ve své družině a

řekne to také Prófovi (Modří). Teď ještě Žlutá družina. Ale i to dobře dopadlo. Za další půlhodinu přichází Zdeněk s Vláďou od Žlutých, o ztrátě klubovny už vědí od Cvrčka.

Modří pak schůzují v místnosti patřící ke kinu Lucerna a podle hlášení to prý byla úžasná a rušná družinovka. Sraz měli před naší bývalou klubovnou, odkud právě Jumbo s Danem a Teddym stěhovali oznamovatel a loutkové divadlo.

To už máme ohromnou náladičku, protože právě před chvílí mi Teddy a Dan přijeli na Vinohrady oznámit, že mají klíče od nové klubovny! Sobotní přípravná schůzka je tedy zachráněna!

Žlutá uspořádala páteční družinovku kdesi u lanové dráhy. Měla předat krabici s písemnostmi večer u Národního divadla Zeleným, ale vyslanci se minuli, a tak Zelená družina škatuli nedostala. Přečetla si Dodatky a rozdala Čigoliga až druhý den v nové klubovně.

A tak jsme šťastně překonali úklad, který nám osud nastrojil v hodinách největšího chvatu a práce, tři dny před pořádáním dvojkařské divadelní akademie.

Poprvé v nové klubovně

S podivnými pocity vcházíme v pět hodin do naší nové klubovny, za kterou nám slouží prostorný mlékárenský kiosek. Jsme tu dnes poprvé. Co tady prožijeme? Jak dlouho zde zůstaneme?

Úvahy o budoucnosti přehlušuje skutečnost, že zítra máme před sebou velký podnik, divadlo pořádané pro jiné skupiny KČT, a že dnes musíme vykonat ještě spoustu příprav. A tak radost z nové klubovny prozatím nevychutnáváme.

Džin posílá dopis, že náhle onemocněl chřipkou a nebude moci přijít. Proboha, kolikátý Dvojkař už je nemocný? V rychlosti rozdělujeme jeho úlohy jiným chlapcům.

29. ledna 1944

Drhneme klubovnu!

K večeru se schází Dvojka v nové klubovně — mlékárně, abychom ji trochu připravili pro budoucí šťastné dny.

Dobrovolníci přinesli několik kýblů, hadrů, rejžáků a čisticích prostředků — a dali se do práce. Drhneme bílý nábytek, poličky, stěny, maličké židličky, na dlaždicové podlaze je úplná potopa. Ale i na tu podlahu se pak dostalo — a sám Jumbo, který se neostýchal přijet tramvají s kýblem v ruce, se vrhl do mytí, statečně doprovázen Šušíkem.

Séva se převlékl do pracovní kombinézy a převzal mytí velké bílé police, když se mu zdálo, že to jiným nejde nějak od ruky.

Teddy pořád dělal dohlížitele, říkal, že má maturitu a musí proto na ty druhý dávat pozor. Zmlkl, až když jsme mu dali umýt bílý dřevěný pás nad vysokými okny podél celé klubovny.

I na čahouna Teddyho to bylo trochu vysoko, a tak myl jen tam, kam jeho ruka dosáhla. I vznikly tak obloukovité čmouhy, takže jsme prohlásili, že Teddy „dělá nebesa". Když se pak s Teddym skácela stolička a ten dobrák převrhl dva kýbly s vodou a spadl do kredence, vrátil se ke své maturitě a dával už zase jenom pozor na ty druhý.

V dobré náladičce a plni radosti z nové klubovny se rozcházíme domů po osmé večer.

1. února 1944

Jak pokračují práce v klubovně

Mrazivé počasí zdržuje postup při úpravách klubovny. Dlaždice velmi studí do nohou a hlavní místnost má stěny

většinou ze skla, to jí teplo nepřidá.

Pokouším se obstarat nějaká prkna na podlahu, aby tolik nezábla, ale marně, v dnešní válečné době je i obyčejné dříví na příděl.

Minulou sobotu jsme připevnili dřevěné tabule na skleněnou stěnu proti dveřím. Tam budou viset stálé desky s bodováním, docházkou, různými zajímavostmi atd. Oznamovatel má sloužit jen pro nutná, rychlá, krátkodobá oznámení. Každý Dvojkař si ho musí prohlédnout hned po příchodu do klubovny. Platí to od příštího týdne.

Nahoru ke stropu snad pověsíme nějaké obrazy. Na zeď jsme přibili symboly táborů, poprvé od chvíle, kdy jsme je v roce 1941 vyrobili.

29. února 1944

Třináct tužek

Je to stará dvojkařská zvyklost, která ožívá v naší nové klubovně. Na prkénku visí třináct tužek k veřejnému použití při družinovkách. Tyto tužky byly vždycky jakýmsi měřítkem pořádnosti našeho gambusinstva. Když se ztrácely a povalovaly se zlomenými špičkami po zemi, šlo to s námi z kopce. Ale když se po dva roky ani jedna neztratila, znamenalo to: Dvojka má dobré, pořádné gambusinstvo.

Co nám řekne 13 tužek v nové klubovně o dnešní dvojkařské generaci?

Časopisy se množí!

O Čigoligu, které je úředním listem Dvojky, teď nemluvím. Ale vychází už čtvrtý týden Radost, k jejímuž vedení získal Siki ještě Drobka a Rina. U Zelených mají Vodníkovy skřeky,

jak se dočítám v hlášení. A Šušík připravuje časopis Modrých.

Doufám, že družinové časopisy bude číst celý oddíl, tak jako čte Sikiho Radost.

21. března 1944

Žádné řeči při nástupu!

Z našich psaneckých dob, kdy zbylo ve Dvojce jen asi patnáct chlapců, se dochoval jeden zvyk — při nástupu po obvyklém povelu pohov! můžeme spolu mluvit, dotazovat se bez hlášení atd. Tato volnost působila sice srdečným, neškrobeným a opravdu kamarádským dojmem, ale nemůžeme u ní setrvat, protože je nás pořád víc a víc, na nástupu bývá příliš mnoho řečí. Čím veselejší máte náladu, čím víc se těšíte na hru, jejíž pravidla vykládáme, tím víc si povídáte a máte všelijakých legračních návrhů, poznámek a výroků. Silně to zdržuje výklad a rozptyluje pozornost. Proto dosavadní stoprocentní volnost slova při nástupu povoluji napříště jedině Jumbovi, Odymovi, Songoví a vedoucím družin. V nepřítomnosti rádců pak těm, kteří je zastupují. Všichni ostatní se o slovo napřed hlaste!

11. dubna 1944

Odym zařídil z malých lahviček a květinek jakousi studijní zahrádku. Na každé lékovce je nápis, která květina v ní je. Družiny mají pravidelně vyměňovat vodu.

Stojánek k botanické zahrádce vyrobil Song.

Robin přinesl vylisované květinky, nalepené na kartóncích a upevněné do podstavců z kůry.

3. června 1944

Výstava deníků

Bude tuto sobotu v šest hodin v klubovně. Přijďte všichni, kdo chcete vidět pěkné deníky a hledáte vzor, jak svůj deník začít.

Deník, to je konzerva uplynulých dní, nevyprchávající, neztrácející se. O každém dnu, třeba bezvýznamném, byste si měli do deníku něco napsat!

26. září 1944

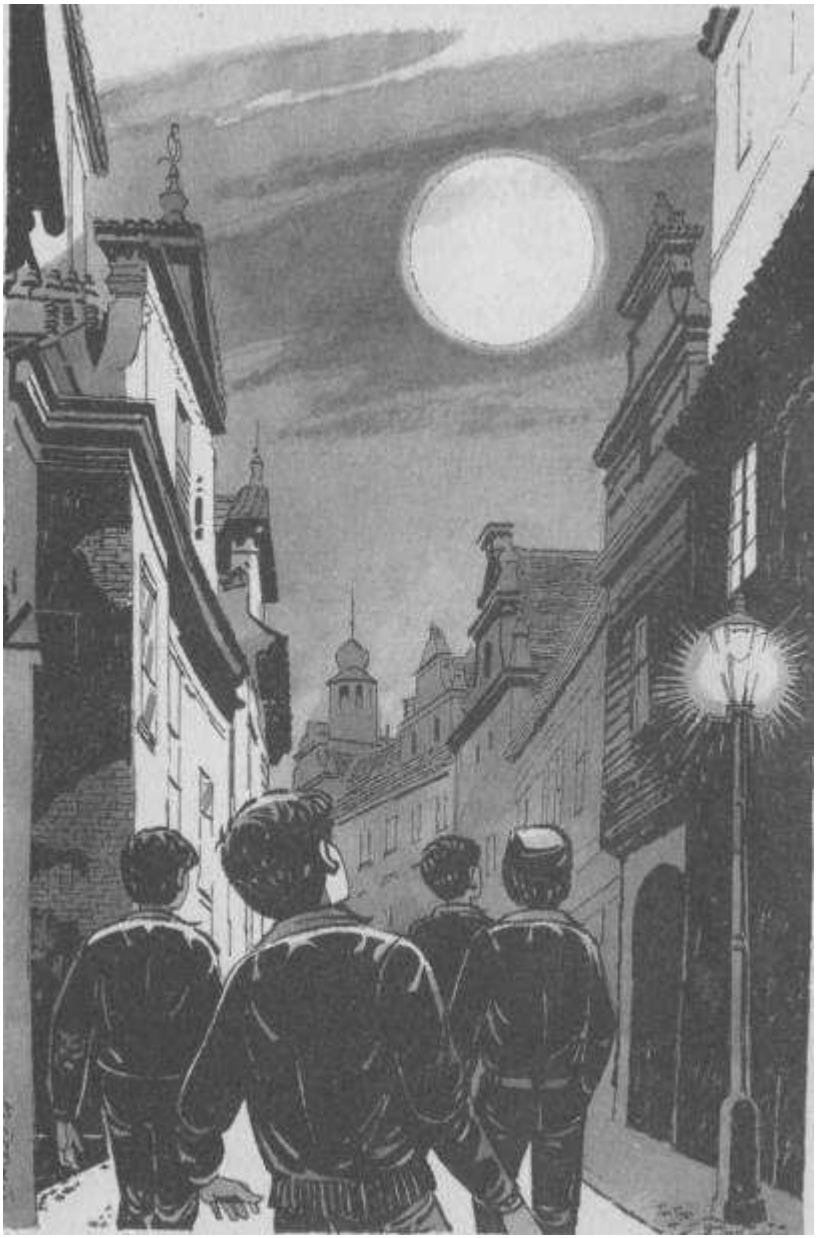
Námořní bitva

Celoodpolední hra na klubovním stole, připravená Jumbem. Od nejtěžších bitevních lodí přes lehké křižníky až po ponorky a minolovky, všechno vyrukovalo z přístavů a pluje proti sobě na mapě široké půldruhého metru a dlouhé pět metrů.

Děsně složitá pravidla o ponoru, o pohybových možnostech různých plavidel, o dostřelu. Jsou tu miny, odlišné hloubky, ostrovy, zátoky, průlivy, dělostřelecké souboje předváděné šipkami, vrhanými do terče. Hráči potápějí lodě a staví nové, klubovna se otřásá řevem čackých námořníků. Ráček oznamuje gongem „tahy" jednotlivých stran. Teddy leze pořád pod stůl (to když letí šipka), Vlasta zuří nad Mirkem, který co chvíli ztratí přidělenou minolovku a chce táhnout místo toho bitevní lodí — inu, je to děsná čina.

Končíme až v půl osmé večer. Pro všeobecnou uřvanost gambusinstva a pokročilý čas jsme neměli obvyklou zpívandu.

28. listopadu 1944

Co s kytičkářskou knížkou?

Na Vánoční nadílce jste všichni dostali knížečku s barevnými obrázky asi 38 druhů květin. Dvojkař, který má zájem o přírodu, nalinkuje si na druhou stranu desky okénka, do nichž si bude během roku zapisovat, kdy kterou z namalovaných květinek spatřil v přírodě. Měl by najít ty květinky všechny!

19. prosince 1944

Nováčkovské stezky

Co to je? To jsou sešity, ze kterých se nováček dočte všechny nejdůležitější informace o Dvojce. Až dosud byli noví chlapci vždy odkázaní na to, co jim tu a tam někdo z družiny o našich různých zařízeních řekl. A někdy toho bylo počertech málo! A tak se stávalo, že nováček zapadl do družiny, kde se ho nikdo ystematicky neujal, a když on sám byl nemluva, nekňuba, neměl třeba ani po několikaměsíčním členství deník, nevěděl, že si má nalinkovat Přehled, netušil nic o procentovém počítání docházky, o nahrazování družinovek atd.

Tohle tedy už nebude! Hoši, kteří jste k nám přistoupili v tomto období, vypůjčte si u Ráčka tuto Nováčkovskou stezku!

6. února 1945

Památné podniky

Víte sami dobře, jak některé naše podniky jsou takové obyčejné, už příští neděli se na ně nevzpomíná, zůstane po nich jen zápis v deníku a první odstaveček v Čigoligu. Jiné se nám nesmazatelně vryjí do mysli nějakou zvláštní událostí, která se

na nich přihodila, nebo svou důležitostí pro celou Dvojku. Takové podniky jsme vždycky považovali za památné. Takovým památným podnikem byla a je automaticky Zahajovačka, Ukončovačka, Vánoční nadílka, tábor, Velikonoční robinzonáda, Svatodušní výprava — ale může se jím stát i obyčejná jednodenní výprava, kdy dojde k nějaké výjimečné události.

V klubovně vždycky visely kartičky s nápisy těchto památných podniků a se seznamem účastníků. Jména těch, kteří z Dvojky odešli, byla na nich přeškrtnuta. A když zůstali v oddíle jen dva poslední pamětníci, lístek jsme sňali a vlepili do kroniky.

Nyní tuto zvyklost obnovujeme.

3. dubna 1945

Měsíc v Praze

Měsíční večery nadešly. V tomto týdnu je úplněk. Jeho kouzelný svit se rozlévá po setmělých ulicích, tvoří zákoutí plná hlubokých stínů i zase plochy stříbřitě zářící, střechy se lesknou a komíny, věže a štíty se rýsují proti světlému nebi jako strašidelné prsty.

Všímejte si dráhy měsíce, snažte se porozumět jeho stříbrnému kouzlu. Ne jenom tam venku, v lese, ale i ve městě je měsíc krásný.

19. září 1945

Mistr uzlování¨

Tento tradiční podnik pořádáme tentokrát v klubovně, a to za rekordní účasti přihlášených gambusinů. Dvaadvacet Dvojkařů změřilo své síly. Mistrem se stává Lobo, druhý je

Emid, třetí Henry. Čtvrtý byl Boy, pátý Red, kterému takřka jisté vítězství upláchlo, když se „zababral" čili „zaplacatil" (jak říká Atom) na zkracovačce. Nic mu nepomohly tři rekordní časy ani nejrych-lejší čas soutěže vůbec (2,1 vteřiny lodní smyčka poslepu). Mizerná zkracovačka ho odrovnala. Závodili jsme jen ve vázání uzlů normálně a poslepu. Vázání za zády odpadlo, nebyl čas. I tak trvala soutěž v uzlování skoro tři hodiny. Byly to hodiny napětí a vzrušení.

Jak dopadlo umístění družin? Takto: Vítězí Vlaštovky, mají nejnižší průměr — 109,6 vteřiny. Druhé místo obsadili Rackové - 112,8. Třetí byli Tygři - 139,7. Čtvrtí Vlci: 144,5.

V příštím období si to rozdáme znovu!

19. října 1947

Historie Dvojky v padesáti fotografiích

Můžete ji získat v různých závodech i za jiné výkony. Každá fotografie, nalepená na barevném kartónu a opatřená slovním doprovodem, je za 13 dolarů, které si právě vyděláváte. Začali jsme s tím v neděli 9. listopadu. Prozatím jsou na skladě dva druhy — fotografie z výzkumné výpravy na tábořišti v roce 1930 a vnitřek naší klubovny Na Belkredce z let 1926—1930.

Získané dolary noste stále při sobě, nezapomínejte!

18. listopadu 1947

KAZADO — kartónky za dolary

Kartičky s historickými fotografiemi Dvojky přibývají. Už je jich sedm druhů. Nováčci je mohou nakupovat až po úspěšném složení přijímací zkoušky. Dolary na ně však mohou vydělávat ještě předtím a střádat je. Sbírejte KAZADO

samostatně, ne družinově. A nešpekulírujte, že budou levnější.

Nejnovější druh KAZADA - snímek klubovny na Petráku z let 1930-1934.

28. dubna 1948

Sobota — můj nejoblíbenější den

Už od rána se těším na sobotní klubovnu. Připravuji kufřík s věcmi, píšu oznámení a dívám se pořád na hodiny, kdy už pojedu.

Cestou do klubovny mne přepadá vždy podivná tíseň. Nestalo se během týdne v oddíle něco nepříjemného, co by pokazilo mou radost? Bude svítit v klubovně světlo? Neudělal — nebo neřekl některý náš gambusin něco nevhodného, co srazí moji náladu pod bod mrazu? Kdo zase přijde se zprávou, že musí do nečinného členstva? Co přijde říct Johny o Zorrovi? U koho dnes uvidím ve tváři rys omrzelosti a „vánočních nálad"? Která družinovka krachla vinou chlapců?

Někdy je klubovní sobota radostná, plná nadšení a pracovního elánu. Jindy se hoši přičiní svým nevyzpytatelným počínáním, že jdu domů jako z pohřbu. Zarmoucený, zklamaný, znechucený. Nepotřebuji k takovému rozpoložení mnoho! Stačí jeden jediný chlapec s jedním jediným nevhodným výrokem nebo trucovitým výrazem ve tváři.

Jsou u nás hoši, kteří mě nezarmoutili ještě ani jednou — a chodí do našeho oddílu kolik let. A jiný gambusin je u nás třeba jen několik málo měsíců, a už mi zkazil radost z oddílu několikrát.

Který z nich jsi ty?

10. listopadu 1951

Po ouředním vysílání je děsně napínavý závod na body. Každý se má se zavřenýma očima prstíčkem dotknout kolečka

na oznamovateli. Vládne přitom velké vzrušení a závodníci většinou na poslední vteřinu prstíčkem jako z učarování uhnou a dotknou se oznamovatele o kus dál.

Pak je ohlášena přestávka, během které se stala zvláštní věc, u nás dosud nevídaná:

Já jsem zasedl s Glenem, Říšou, Dyndou a později ještě Jendou ke hře Tichomoří. Ostatní mužstvo okupovalo další stoly a začalo taky hrát — domino, Business, Kamerun, ba dokonce i Hádání myšleného slova. A v této zábavě jsme setrvali, rozděleni do hloučků, až do skončení besedy. Z klubovny se stalo úplné hráčské doupě!

28. prosince 1951

Jedeme z klubovny elektrikou

(čili o čem mnozí z vás nevíte)

To už jste většinou v sobotu a neděli z klubovny dávno doma, snad dokonce i v posteli, když odcházíme z klubovny i my, posledové: Unkas, Glen, Tony, Jestřáb, často i Dan, Cvalda a Jenda.

Co se při těchto pozdních návratech děje, pokusí se zachytit tato reportáž.

Kdo obrátí tabuli?

Rozuměj tabuli na zadním konci vlečňáku! Tohle je hlavní starostí Glena a Tonyho, kteří se o tuto službu průvodčímu vždycky perou. Přijíždějící elektrika ještě ani nezastavila na konečné stanici, a Glen s Tonym se už sápou na tabuli (k údivu obecenstva, které si myslí, že ji chtějí ukrást). A to zklamání, když průvodčí si někdy tabuli obrátí už sám, před naším příchodem.

Hele, hele, to je moje místo!

Tohle křičím já, když vtrhneme do vlečňáku (do jeho zadní poloviny) a hoši z legrace zasednou moje oblíbené místo v rohu. Chvíli se strkáme, sem tam někoho praštím svým známým klubovním kufrem, ale místo si nakonec vybojuju. Vše se děje ovšem v rámci slušnosti, cizí člověk ani nic nepozoruje, ostatně jsme ve vlečňáku skoro vždycky sami.

Číslo? Číslo!

Vzájemně se zkoušíme, zda si kdo všiml, jaké číslo má vlečňák, ve kterém sedíme. Zkoušený ovšem nesmí ani mrknout nahoru nad zadní kolo, kde je číslo napsáno. Vlečňáky na osmnáctce začínají číslem 13—. Je to velká zvláštnost, když najdete vlečňák s číslem 14— nebo 15—.

Mankote, to je hodin!

Když elektrika zatáčí dole u lávky ke Smíchovskému nádraží, začneme se všichni sesouvat z lavice, všelijak se ladně uklánět a kroutit. Tyto prostocviky děláme proto, abychom uviděli na hodiny, umístěné vysoko na nárožním domě, a tak zjistili, kdy se vlastně dnes vracíme domů. (Každý sice máme hodinky svoje, na ruce, ale to není vono, my musíme vidět hodiny na tom domě!) A pokaždé si přitom říkáme, že příště už opravdu pojedeme z klubovny dřív!

Mávání na Unkase

U Ženských domovů přestupuje Unkas na trolejbus. Máváme na něj z vlečňáku a na prstech mu ukazujeme: „tři psi byli".

(Co je zase tohle za vymoženost? Jací tři psi? — To máte tak. V silvestrovském programu vyprávěl Vlasta Burian vtip o tom, jak se chtěl dostat do jakéhosi hádankářského klubu. Tam mu dali jako přijímací zkoušku hádanku, ve které se mluvilo o třech psech. Ten vtip jsme si vyprávěli při jednom z

posilvestrovských návratů z klubovny a rozchechtaní jsme ukazovali Unkasovi ty „tři psy" na prstech z elektriky.

Od té doby se tímto pozdravem vždycky loučíme.)

6. ledna 1952

Je sněhová metelice, vánice, člověk by psa ven nevyhnal, kdyby ňákýho měl, ale mužstvo chce z klubovny mermomocí na výpravu !

Ani zatopeno není — a když říkám, že zůstaneme v klubovně, ozývá se nespokojený řev. To je něco pro mou mizernou náladu, zaviněnou těžkými soukromými starostmi. Nejradši bych zmizel domů. A když se navíc ukazuje, že v klubovně nejsou sirky, skutečně jdu pryč a vracím se zpět od naší bývalé klubovny, až můj záchvat pomine.

Jakmile jsme zatopili a chlapci se smířili s tím, že zůstaneme v klubovně, začíná se nálada všeobecně lepšit.

Přicházím s oddílovým závodem na body. Každá družina má napsat zprávu o 200 písmenech a 60 písmen v ní vynechat. Pak předá svůj text soupeřům a dostane od nich jejich neúplnou zprávu, kterou má doplnit. A začíná luštění. Zelení doplatili na těžkou zprávu Modrých (byly v ní přechodníky, starotvary, latinismy atd.).

Skáčeme přes stůl, pak i přes dva, je to předehra k Soutěži tělesné obratnosti, která už brzy začne. Zpívandou a vyprávěndou dnešní podnik končíme.

20. ledna 1952

Velký smíšený závod

Je složen z třinácti úseků a stává se po skončeném Turnaji ve zpěvu druhým hlavním bodem dnešního programu. Mužstvo na začátku nejeví o hru velký zájem (zejména když se první závod ze třinácti odbývá na stole, kam se všichni diváci

nemohou nahrnout). Ale jak přicházejí další a další výsledky, vždy hned ohlašované, zájem se pozvedl, až vyvrcholil v rozčilené napětí.

Stavění koleček otemac na sebe.
Čtení morseovského dopisu.
Skládání rozstříhané zprávy.
Sčítání sloupce čísel.
Házení tenisákem na zeď.
Navlékání knoflíků na niť.
Psaní levou rukou.
Nošení míčku na šálku kolem stolu.
Rovnání zápalek do krabičky.
Kreslení značek do sloupců.
Skládání hracích známek do kazety.
Házení tenisáku do hrnce.
Zhotovení vlaštovky z papíru.

2. března 1952

Jenda (čti Jenda)

V říjnu roku 1950 přišli ke mně do bytu dva chlapci a přinesli moje knížky, abych jim je podepsal. Byli to Jenda a Bill, které jsem tehdy ještě neznal.

Řeč vedl Jenda. Mladší a menší Bill jen zbožně mlčel a chvílemi se podíval na svého kamaráda.

A Jenda povídal, jak měli kdysi Čtenářský klub a co v něm všechno prožili. Vyprávěl o různých partách a partičkách tam u nich dole na Žižkově, v tmavé prohlubni pod Vinohrady, a pochlubil se vlastnoručně vyrobenými notýsky s četnými drobnohledně psanými zálesáckými zápisy.

Slovo dalo slovo a já jsem vybídl oba gambusiny, aby vstoupili do našeho oddílu na tříměsíční zkoušku.

Bill se neprojevil žádnými mimořádnými vlohami, které by ho proslavily, ale Jenda byl hned od začátku vzorem nadšeného, obětavého člena. Jeho rodiče mají chatu a Jenda do ní musel každou chvíli jet. Maminka jeho členství u nás moc nepřála (a mám dojem, že dodnes nepřeje), ale Jenda překonal všechny nepřízně osudu. Z chaty ujížděl předčasně o nedělích domů, aby se dostal aspoň na závěr našich podniků. Zvolna si doma vybojovával, že do chaty nemusí jezdit, a rodiče mu už nehrozili trestem, když se trochu zdržel v klubovně.

V družině se Jenda stal platným členem a v minulém období Glenovým zástupcem. Nyní nastoupil na Glenovo místo a snaží se, aby pověst Modré družiny neutrpěla.

Jedna věc se u Jendy nezměnila a je to jeho zvláštní znamení: na každý sraz přijde pozdě, při balení torny je vždycky poslední, na soboty do klubovny chodí, až když ostatní jdou už zase domů, zkrátka v tomhle je s Jendou velká potíž a sotva ho už změníme.

Jendovou vášní jsou „maďary" a „roury". Maďary — humpolácké boty s osmerou podešví, kterou nedokáže proděravět ani nášlapná mina. A roury — jakési dvě píšťaly, které na sebe Jenda navléká coby kalhoty za přispění celé rodiny. Maďary a roury vhodně doplňuje pestrá kravata, na které rozkvétají celé pugéty hyacintů, vlčích máků a jiného kvítí.

„Jó — dyž vono se to u nás na Žižkově nosí!" vysvětluje Jenda rozpačitě. A to je rád, že se nezmiňuju o jeho účesu, který rovněž volá po pomstě, hlavně po ostříhání dohola.

Jenda si i nadále vyrábí desítky zálesáckých notýsků a píše do nich sedmi plnicími pery, z nichž každé má inkoust jiné barvy.

Je to dobrý člověk — a já se jen modlím, aby na něj nepřišla klackovitá léta v té prudkosti, která ničí všechno, co našeho chlapce dělá „naším".

21. září 1952

Dynda se těžce zranil na oku!

Dynda dnes přišel, opět se svým bráškou Petrem, jako už i po dva tři dny předchozí, a dal se zvesela do svého díla. Dál upravoval nová světla na stropě.

Já jsem byl zatím venku na hřišti. A najednou vidím, jak Dynda spěchá z klubovny, následován svým bráškou, a drží si šátek na oku.

„Dyndo, co se ti stalo?" volám.

„Píchnul jsem se do oka, jdu k doktorovi!"

A zmizel ze hřiště.

Zpátky se už nevrátil a to mne ještě více znepokojilo. Chtěl jsem jet večer za Dyndou k němu domů, ale přijeli jsme z klubovny příliš pozdě.

Když Dynda nepřišel druhý den, věděl jsem, že je zle. Napsal jsem mu dopis, aby mi vzkázal po bráškovi, jak se mu daří. A bráška v sobotu přinesl tuto zprávu od jeho maminky:

„Vážený pane Foglare, po obdržení Vašeho lístku sděluji, že Pavel má vážné zranění na oku a leží v nemocnici na Karlově náměstí v I. patře č. 155. Lékař říkal, že tam bude asi měsíc, to bylo hned po operaci.

S upřímným pozdravem Durasová."

12. července 1953

Odpoledne jdu za Dyndou do nemocnice. Je tu jeho bráška i rodiče, dále Glen a Olda. Dynda je celkem v dobré náladě. Poraněné oko má ovázané, druhým se po nás rozhlíží. Dovídám se, jak došlo k jeho úrazu. Když přišroubovával na stropě světlo, sjel mu šroubovák — a rovnou do oka. Dynda šel k lékaři na Radlické třídě, tam ho ošetřili a poslali do nemocnice, kde ho ještě večer operovali. Oko už je definitivně zachráněné!

15. července 1953

Dnes se nadlouho rozhodlo o Rysově osudu

Co to má znamenat, ten zvláštní nadpis u dnešní klubovní soboty! Proč se rozhodlo? Kdo rozhodl?

Nevyzpytatelná, nešťastná náhoda rozhodla! Rozhodla, že z našeho Rysa, zdravého čilého chlapce sportovce, zítřkem počínaje bude člověk na řadu měsíců vyřazený z normálního života.

Hlasovali jsme, máme-li jít na druhý den do Větráku nebo na Milíčov. Bez hlasování jsme se nemohli dohodnout. Až mě zamrazilo, když jsme přistoupili k hlasování. Aby se zase stalo něco tak nešťastného jako tenkrát v lednu, když bylo hlasováním rozhodnuto, že místo do klubovny půjdeme sáňkovat. Tenkrát mě to stálo zlomený obratel!

Ale už to jede. Rys se vyslovil také pro Větrák, tohle místo zvítězilo většinou jediného hlasu. A Rysovi se pak v neděli stal tak těžký úraz, že snad rok s ním nemůžeme počítat.

Nešťastné rozhodnutí!

Nešťastná sobota! Tisíckrát prokletý Větrák!

Při družinovém volnu Rys odešel se Žlutou družinou k lesíku, kde objevili pískovou jámu. Kus stěny se náhle utrhl, klečícího Rysa zasáhl a poranil mu páteř. Tato nikým nezaviněná nehoda znamená v našem oddíle konec pěkně spokojené pohody. Nemůžeme se cítit šťastní ve své činnosti, dokud nebude Rys znovu mezi námi.

3. října 1953

Sten „dělá desítku"

Vždycky, když se měsíc chýlí ke konci a s ním i uzávěrka bodování, dostaví se Sten do klubovny s aktovkou, nacpanou nejrůznější veteší, jen málokdy potřebnou, a žádá za ni body do Desítky. Každý si totiž může v bodovací soutěži přivydělat měsíc co měsíc deset bodů k těm, které získal za docházku, dobrou práci i při různých hrách a závodech, a dosáhnout tak lepšího umístění v tabulce.

Ještě nikdy se snad nestalo, že by si Sten přivydělal body něčím jiným než tím, že přinese nějaké věci.

Uvádím zde jeden z jeho slavných monologů. Co si asi Sten povídá před odchodem do klubovny:

„Jo, jo, tak se blíží třicátýho a končí další kolo bodování. Budu holt muset drobet zapracovat v tej Desítce!

Mami, sou eště na půdě ty pštrosí péra z klobouku po tetě Amálce? Panečku, takový péra, ty se hoděj na třináctou noc, na voprašování, na různý vokrasy ... Jestřáb po tom skočí jako drak, budou za to dobrý tři body. Pod tři to nedám!

A co tady ta stará klec po kanárkovi? Chcíp kanárek, chcíp kanárek, tak co s klecí? V klubovně se hodí na různý hry, Jestřáb už něco vymyslí. Bod za ni! Víc nechci, mám zboží eště dost.

Co je tohle? Šmirgl. Jejkote mankote, šmirglpapír čili smirkový papír. Oddíl přímo hyne naprostým nedostatkem šmirglu. Moclipak toho asi tady je? No, na bod je toho málo ... ale to nevadí... takhle to přefiknu, a bude toho dvakrát tolik.

Nóó — a pět bodíků jsem schrastil. Dalších pět získám za osvědčené sirky a svíčky — a mám na měsíc po starosti!"

21. listopadu 1953

Zapečetili nám klubovnu!

Začalo to už včera, v pátek 5. března. Z obvodního výboru Svazarmu mi telefonovali, abych se tam v sobotu dostavil kvůli důležitému jednání. Obsah jednání mi mluvčí nechtěl do telefonu sdělit.

Ještě jsem ani neodložil sluchátko, a přinesli mi do Stanice mladých turistů, kde pracuju, Simba s Vášou ohromující zprávu: Svazarm nám prý zapečetil klubovnu! K Vášovi prý šli členové Svazarmu do bytu (byl sám doma) a prohlíželi mu naše oddílové písemnosti (pracovní sešit, snad též náš časopis Gónio).

Jedu s ním do Radlic a zjišťuji, že klubovna je skutečně polepena zajišťovacími páskami — dveře i okna.

A dnes, v sobotu dopoledne, jednám s předsednictvem Svazarmu. Vysvětlili mi, že zapečetili klubovnu proto, abych se musel u nich hlásit, prý nemohli zjistit moji adresu?! Po různých dotazech bylo rozhodnuto, že dnes odpoledne bude klubovna otevřena za přítomnosti komise Svazarmu. Nabízejí nám, že můžeme mít s touto organizací užitečné styky. Chtějí se víc dozvědět o naší činnosti, protože prý je naše klubovna v prostoru, který jim byl propůjčen tělovýchovnou jednotou Dynamo, k níž teď patříme. Asi ve čtvrt na čtyři přichází komise Svazarmu, sundává pásky a prohlíží klubovnu, její vývěsky, knihovnu, dotazuje se mne na různé oddílové věci a čeká na Zelenou družinu, která tu má mít ve 4 hodiny schůzku.

Družinovka Zelených začíná za přítomnosti asi šestičlenné komise. Chlapci musí napsat jména, data narození, adresy a povolání svých rodičů.

Pak mě vyzývají, abych se chlapců zeptal, co jsme v neděli vykládali při desetiminutovce. Družina také nacvičuje semafor.

Komise pak odchází se sdělením, že o našem dalším osudu bude definitivně rozhodnuto do konce příštího týdne.

6. března 1955

Dodatek

připojený po čtyřiceti letech, který jsme tehdy do kroniky nemohli z bezpečnostních důvodů zapsat.

Podivné jednání Svazarmu, polovojenské organizace, bylo tehdy docela jistě inspirováno a řízeno státní bezpečností, tajnou policií. Ta byla v dobách komunistické diktatury a zvlášť v padesátých letech všemocnou silou.

Každá diktatura, za druhé světové války nacistická a v letech 1948 až 1989 komunistická, skauting pronásledovala a zakazovala. Náš oddíl se musel po dlouhá desetiletí skrývat v nejrůznějších organizacích a stále nad ním visela hrozba, že činnost bude zastavena a vedoucí pozavírání. K tomu mělo zřejmě dojít i v roce 1955, z něhož pochází výše uvedený zápis. Řadu týdnů jsme tenkrát žili v obavách z budoucnosti, ale Dvojka řízením osudu nakonec ty nebezpečné doby přežila, aniž kdy přerušila práci.

10. října 1995

Výstava zajímavostí

Mrzne, až to praští, jsme z toho všichni trochu praštění.

Minule jsme málem zmrzli na výpravě k Lavóru, a tak dnes máme klubovní podnik. Po několika letech je to Výstavka různých zajímavostí.

Největší zajímavostí je, že dnes dopoledne, když jsem prohlížel staré oddílové oběžníky, zjistil jsem, že právě před deseti lety, přesně na fous, v neděli 3. února 1953, jsme rovněž pořádali tuto výstavku.

Ta dnešní je v pořadí vůbec čtvrtá!

V klubovně jsou stoly zavaleny spoustou exponátů —

knihami, fotoalby, pohledy z ciziny, sbírkami známek. Jáček přinesl pěkné zkameněliny trilobitů (všechny už mrtvé), jsou tu družinové kroniky, deníky, Inža donesl staré Přehledy, Větřík autíčko s kabelem a kolečko na tyčkách, Pat model lodi, já předvádím sbírky oddílových Pamětních lístečků, veškeré vydané nálepky, staré oběžníky, Gónia a Ročenky.

Jen málo chlapců nepřineslo vůbec nic.

Někteří mladí muži si pořád jen hrají s tím autíčkem či zmagnetizovaným kolečkem, a tak je musíme od hraček takřka násilím odtrhnout a nic přitom nedáme na jejich pláč, nářek a vzteklé dupání!

3. února 1963

Dneškem počínaje nese náš oddíl jméno Hoši od Bobří řeky. Proč si po tolika letech dáváme vůbec nějaký název a proč právě tenhle? Střízlivé, nic neříkající označení Oddíl mladých turistů neláká chlapce ke vstupu. Název Hoši od Bobří řeky bude jistě přitažlivější. A moje stejnojmenná kniha vlastně částečně popisuje začátky našeho oddílu v dávných dobách, je v ní i náš Tábor Zelené příšery ...

Tak proč bychom si nedali právě tohle jméno?

17. října 1964

Dobrodružství v městských ulicích

Jak jsme pracovali ve dnech mobilizace

V noci na 24. září 1938 vyhlásil prezident republiky mobilizaci, aby tak čelil německému ohrožení. Hned v sobotu ráno mě čekal u kanceláře Ráček a žádal ode mne pokyny, co má dělat. Rozeslali jsme hned štafetou oběžník a odpoledne se všichni chlapci z našeho oddílu starší čtrnácti let shromáždili u klubovny Pětky, tam jsme měli pohotovost. Moc platní jsme tam nebyli, ale večer nás poslali na Masarykovo nádraží, kam přijížděli uprchlíci z pohraničních krajů. A zde naši chlapci strávili v dalších dnech a nocích většinu času v úmorné, ale radostně konané práci. Starali se o zásobování kuchyně Červeného kříže, převáděli uprchlíky s jejich zavazadly na jiná nádraží, do nocleháren, sháněli jim jízdenky, průkazy, ale hlavně nosili jejich těžké, početné rance.

Někteří hoši zůstali na nádraží celý den a noc a museli být rodiči takřka násilím odvedeni ze služby domů k odpočinku. Uplatnili se i ti členové Dvojky, kterým bylo méně než čtrnáct let a původně neměli do služby vůbec nastoupit.

Dobře jste se drželi, byli jste na svých místech v těch nejpohnutějších dnech, kdy byla naše republika nejvíc ohrožena.

28. září 1938

Po stopách Ládi Velebila

Po stopách legendárního chlapce z dávných, mlhavých dob Dvojky půjdeme po družinách příští týden. V tajemných podvečerech, až se roztáhnou v ulicích stíny noci a světýlka začnou vyskakovat v oknech a krámech, až se lampy na domech zeleně rozhoří, navštívíme ta místa, kde začaly před mnoha lety barevné příhody tohoto chlapce i jeho kamarádů, vašich předchůdců. Podrobnosti o výpravě si domluvíme v neděli, dnes si přečtěte jen kousek historie.

Kdo to byl Láďa Velebil?

Před mnoha lety — 9. května 1929 — jsem se vydal do Vršovic s velkým lukem a šípem na lov chlapců. Jak to? ptáte se asi udiveně. Snad jsi po nich nechtěl střílet? Nechtěl, střelbou z luku jsem se jen pokoušel získat zájem hochů o náš skautský oddíl. Tehdy byla hrozná nouze o nováčky, kteří by toužili žít naším způsobem, a Dvojka na nedostatek členů přímo umírala.

A v ten památný den jsem díky lukostřeleckému manévru získal do oddílu Láďu Velebila. Byl to chlapec docela obyčejný, průměrný, ale ve Dvojce se po několika týdnech vypracoval na jednoho z nejušlechtilejších, nejschopnějších. Opravdu pro naše sdružení žil a dodával chuti do všeho mně i ostatním. Později Láďa přivedl do Dvojky další hochy a utvořil s nimi družinu. Když potom vstoupil do oddílu Skukům, navázali tito dva chlapci krásné, vznešené přátelství.

Láďa u nás už není, květ jeho chlapectví dávno rozkvetl a odkvetl, mnoho let přešlo od těch dob, ale vzpomínky na Láďu Velebila u nás nezemřely. Světlá památka na toho vzorného, duševně krásného chlapce žije mezi námi podnes, dědí se z jedné generace Dvojky na druhou.

Dnes vůbec poprvé vedu Dvojkaře po družinách do těch památných míst, kde jsem tehdy Láďu uviděl a získal ho svým lukem a šípy. Hoši mohou poprvé na vlastní oči vidět dějiště toho kouzelného příběhu, který znamenal obrat k lepšímu v neutěšené době Dvojky.

Je tajemný, tmavý večer, poprchává, když se noříme do uliček starých Vršovic.

„Tady jsme se vždycky loučili, až sem mě noví chlapci s Láďou doprovázeli."

„V těchto místech byl dolík, kde jsem se s Láďou poprvé setkal."

„Tady byla naše první schůzka." „V těchto stájích jsme hledali klubovnu." „A zde bydlel. V tomhle domě." Chlapci se ptají:

„Kde bydlí, Jestřábe, ten hoch teď?" „Píše ti někdy?" „Vzpomíná na Dvojku?" „Proč odešel?"

Vláďa zjišťuje, že se narodil ve stejný den, kdy jsem objevil Láďu Velebila.

A já zase v duchu vidím a slyším Láďu, vidím ho jako chlapce a jsem na chvíli o čtrnáct let mladší.

15. září 1943

Vyzvědači

Naše nejdramatičtější hra, kterou opakujeme rok co rok v uličkách Starého Města.

Jsou dvě hodiny odpoledne, listopadové studené sluníčko slabě svítí. Mužstvo se schází na Mariánském náměstí a já je rozděluji do tří skupin, dnes podle družin. Je nás zde fůra, přišel i náš bývalý člen Milan, Pavel dokonce přijel na kole, ladně ozdobeném půlkou řídítek. Nadávám mu, co na Vyzvědačích s kolem, kam ho dá, ale nakonec se jeho kolo docela osvědčilo.

Rozdělování je skončeno, ve čtvrt na tři se mužstva ztrácejí v labyrintu uliček a míří na své území. Začátek hry jsme stanovili na 14.35.

Staré Město je jako vymetené, skoro liduprázdné. Procházím uličkami a čekám, až se hra rozproudí. Hlavou mi táhnou myšlenky na Vyzvědače z minulých let. Každý kout, vrata, plácek ke mně mluví. Tady měli před sedmi lety hlavní stan chlapci z Modré družiny. A tadyhle byl tenkrát dopaden Valda, když myslel, že je tu průchod a „von tam nebyl"!

Konečně vidím naše dnešní hráče. Řetězovou ulicí prochází Radek s Pavlem, jdou obsadit coby hlídky Husovu třídu.

A už se začínají Vyzvědači rozehrávat. Pozoruju jednotlivé zásahy obrany a různé drobné tragédie. Johny ze Žlutých zahnal Tonyho od Zelených do Řetězovky, kam měl Tony namířeno— ale naproti mu letí Říša od Žlutých, a tak chudák Tony zapadl do baráku jako do pasti. Jak to s ním dopadlo, nevím.

Navštívil jsem hlavní stan Zeleného území. Službu tu drží Milan. Mají to v prvním patře na pavlači rohového průchodu ve staré barabizně mezi Jilskou a Vejvodovou uličkou. Nikdy jsme nevěděli, že je zde průchod! Mužstvo Zelených sem chodí z Vejvodovky, aby oklamalo cizí pátrače. Na východ z Jilské totiž vidí Žlutí ze svých hlídkových stanovišť v Husově třídě.

Milan mi hlásí, že se Unkas a další vyzvědači dosud nevrátili zpět s prvními úkoly, ačkoli jsou už přes hodinu pryč. Co se stalo? Kde je Unkas? Neviděl jsem ho od začátku hry.

Konečně se vrací. Nemohl se dostat do jisté velmi hlídané ulice, kde měl splnit úkol číslo 1. Dávám hned do oběhu zprávu: Úkol, který se vám nepodaří vypátrat do dvaceti minut, vraťte do hlavního stanu a vyměňte ho za jiný!

Některé hlídky hrají velmi netakticky. Postaví se viditelně, nápadně na roh ulice a čekají na nepřátelské vyzvědače. A diví se, když se tu neukáže ani noha! Jak by se taky ukázala! Málokterý vyzvědač se odváží proniknout do takto střežené

ulice přímo kolem hlídky. Kdyby si obrana stoupla někam do dveří, vyzvědač by se dal spíš nalákat, odvážil by se hlouběji do území — a hned by tu bylo živo.

Žlutí mají hlavní stan v Řetězové ulici, v domě se zrušeným průchodem. Pavel si tam schoval pod schody kolo. Občas s ním vyrukuje a objíždí svoje lidi po celém žlutém území s důležitými pokyny náčelníka Zdeňka. Toho jsem v tmavém labyrintu baráku ani nenašel!

Jdu také do hlavního stanu Červených. Je ukryt na dvorečku domu, který stojí uvnitř velkého dvora na rohu Stříbrné a Náprstkovy ulice. Tak kombinovaná je to skrýš! Paní domovníkova mužstvu dovolila, aby se tady usadilo, ale každý gambusin, který se sem vrací, si musí pořádně otřít boty o dlážky. Jako náčelník tu ouřaduje Míťa, později jde do boje a zastupuje ho Světlo.

Ve tři čtvrti na pět nastává můj slavnostní okamžik, na který čekám s napjatou dychtivostí pokaždé, když zde hrajem Vyzvědače. Do tajemného zeleného soumraku se rozsvěcují starodávné plynové lampy. Jejich sinavá záře se rozlévá do šera a dává všemu neskutečný, pohádkový vzhled. Zrovna jsem v Husově třídě na Žlutém území. Tony říká:

„A jak se ty lampy tak pomalu rozsvítily, jedna za druhou ..."

Hra dostává nový spád a ráz. Ulice jsou také živější než na začátku hry. Chodí více lidí a hráči se za nimi mohou skrývat.

Šíří se poplašné zvěsti, že ulicemi prochází dvojice výrostků, kteří si říkají Rudá banda, svítí našim chlapcům do očí baterkami a vyhrožují jim. Alan byl celý vyděšený. Unkas se s nimi hádal, chtěli mu vzít plánek herního území.

O Johnym se šíří zpráva, že při běhu dupe jako devět slonů.

Radek se přestrojil za slečnu a cupitavým krokem podnikal beztrestné výpravy coby „krásná vyzvědačka" do cizích území. A na svém území lapal nic netušící překvapené vyzvědače — a vůbec způsobil pěknou paniku!

Nejhorší bylo, když zapomněl na své dívčí přestrojení a začal se hlubokým basem šestnáctiletého muže hádat na Husovce o výkupné, úžas kolemjdoucích byl nevylíčitelný.

Na přání mužstva dávám do oběhu zprávu, že hru prodlužujeme do šesti hodin.

Do naší útulné klubovničky přijíždím jako první. Za mnou po několika etapách přiburácelo mužstvo.

Rychle počítáme výsledky.

12. listopadu 1950

Střelecké souboje

Náš dnešní podnik je hra v radlických ulicích. Družina bojuje proti dvěma družinám „nepřátelským". Každá dostala 83 zalepené lístky jedné barvy, na všech papírcích bylo po jednom slovu ze zprávy o třiaosmdesáti slovech. Žádná družina nevěděla, jak zpráva zní a k čemu vybízí. Ale mohla se to dozvědět z ukořistěných lístků druhých dvou družin.

Každá parta vysílala do ulic ze svého stanoviště, skrytého v některém domě, svoje lidi, vyzbrojené spoustou papírových střel a jedním vlastním lístkem. Když se dvě takové patroly střetly, začal střelecký souboj. Zasažený musel vítězi odevzdat svůj lístek a vrátit se s rukama v kapsách do svého štábu pro nový lístek. Šťastný vítěz si to hasil na vlastní stanoviště, aby odevzdal ukořistěný lístek. Tam byly cizí lístky rozlepovány a slova z nich zařazována podle čísel do zprávy. Hráči si mohli domyslet mnoho slov, ale bylo to dost obtížné.

Ve štábech družin bylo živo, ale ještě živěji je venku, a to zejména na křižovatce Braunovy ulice. Někteří hoši válčí jen tady, jako by se báli, že by jinde zabloudili. Andyho jsem odtud posílal snad desetkrát pryč, ale nedal si říct, vždy znovu jsem ho zde nacházel.

Takových tu bylo víc a hra tím dost trpěla. Každý jen říkal:

„Von jinde nikdo není!"

A tak to byl začarovaný kruh, hra se soustředila na velmi malý prostor.

Text zprávy (zkráceno):

Kdesi tady v Radlicích, dosti daleko od naší klubovny, je velmi starý dům, který se jmenuje Vyšlete k tomuto stavení dva své členy. Jeden z nich musí dům nakreslit, a to během deseti minut. Na krásе nezáleží. Druhý na hodinkách stopuje čas. Kreslení nesmí trvat kratší dobu, než je stanoveno.

Název domu sestavte z počátečních písmen slov napsaných na lístcích číslo jedna, sedm, dvaapadesát, čtyřiadvacet, osmatřicet, dvaatřicet.

Čím víc lístků ukořistíte do konce hry, tím lépe!

9. listopadu 1952

Nepříjemnost v Přístavní čtvrti

Dnes odpoledne jsme měli hrát v Přístavní čtvrti — holešovických uličkách — hru Pašování obálek, kterou připravili Dan, Glen a Mirek. Začátek se zbytečně protáhl pozdním srazem (v 16 hodin) i dlouhým čekáním na několik hochů, výkladem pravidel a zastávkou na cestě do herního území. Přes těžkou orientaci v neznámých tmavých uličkách se hra začala pěkně rozvíjet, když náhle potkám Aleše, který má vyřídit Mirkovi záhadný Glenův vzkaz: ať prý hru hned ukončí nebo převezme Glenovu úlohu.

Aleš říkal, že Glen šel kamsi s Johnym, Jarkou a nějakým cizím výrostkem.

Co se stalo? Kam šli? A proč Glen nevzkázal nic mně, vedoucímu oddílu?

Sháním s Danem hochy po uličkách a dozvídáme se, že naši chlapci byli naříčeni z krádeže dvou set korun. Místní party na ně uspořádaly úplné štvanice, padly nějaké rány a výsledek

— cesta kamsi na policejní stanici.

Bezvýsledně pátráme, na kterou stanici. Dlouho čekáme na návrat Glena, Jarky a Johnyho.

Pak zastavuje daleko od nás ve tmě auto. Je to snad policejní vůz? Posílám tam na kole jednoho výrostka. Auto zase odjíždí a výrostek referuje:

„Ano, byla to policie. Vaši hoši v tom autě byli a vzkazují, že máte jít domů, všechno se vyšetřilo, bohužel..." Víc neřekl.

Dobrá — ale proč nevysadili naše chlapce zde? Proč je odvezli? Vypadá to, jako kdyby byli zatčeni!

Velmi znepokojený odjíždím se zbylým mužstvem na policii do Veletržní ulice pro informace. Tam říkají:

„Všechno se vysvětlilo, k žádné krádeži nedošlo, hoši už jsou doma."

S Glenem, Jarkou a Johnym jsem dodnes nemluvil, a tak čekám na vysvětlení několika záhad. Například proč byli policejním autem zase odvezeni pryč? Došlo, nebo nedošlo ke krádeži? Proč se Glen a ostatní nevrátili mezi nás?

Byla to vypráskaná neděle!

8. prosince 1953

Vysvětlení událostí v Přístavní čtvrti

Jedu do klubovny plný vzrušeného očekávání, jak mi chlapci vysvětlí záhady z minulé neděle. Největší záhadou bylo, proč policie přivezla Glena, Johnyho a Jarku od výslechu zpátky do Přístavní čtvrti, tam je však nepropustila a znovu je odvezla na stanici v Praze 7. Výrostek, který ve tmě k policejnímu autu jel, nám řekl, že máme jít domů, že už se to vyšetřilo. A tím „bohužel" nám naznačil, že podezření padající na naše chlapce bylo oprávněné.

Nuže — ten lotr nám lhal! V autě naši hoši nebyli, ti seděli na stanici, a v autě přijeli jen policisté s domněle okradeným

výrostkem z Přístavní čtvrti. Když zjistili, že k žádné krádeži nedošlo, jeli s ním zpátky na stanici, aby se našim hochům omluvil. A potom Glena a jeho druhy propustili.

Celá minulá neděle nemusela tak bídně skončit a já na to nemusel doplatit takovou nervovou „lázní", kdyby Glen místo cesty na policejní stanici zavolal k případu nejdříve mne. Údajná krádež by se ve chvilce vysvětlila jako smyšlenka — a my jsme mohli v klidu dohrát naši hru.

12. prosince 1953

Napříč městem

Dopoledne je báječné počasí, modrá obloha, pěkný sníh a plno slunce. Jako někde ve Švýcarsku. K poledni se to ale kazí, začíná se mračit, mžít i sněžit, takže mám těžké starosti, zda připravit program pro velkou soutěžní hru Napříč městem, nebo do klubovny.

Nakonec počasí přece jen vydrželo, i když bylo zimavo. Ale nepršelo, ani nesněžilo.

Sraz máme v půl třetí na Anenském náměstíčku. První úkol: odhadněte, kolik měří obvod kašny.

Měřím pak s Michalem provázkovou mírou.

A úkol druhý: přeneste v paměti po jednotlivých členech hlídky na naše stanoviště text plakátu ze Stříbrné uličky.

Veliké běhání.

Chci zde vyhlásit ještě úkol třetí, míčkovou štafetu kolem bloku, ale je to těžko proveditelné, tak od toho upouštíme.

Pak signalizujeme semaforem přes Vltavu větu: „Stromy a keře raší." Tentokrát vysíláme z Kampy na lávku u mlýnů a využíváme přitom žlutého nátěru domků na Kampě, tvoří světlé pozadí pro chlapce s praporky. Zelená družina v semaforu úplně pohořela.

Další úkoly jsou hned za Karlovým mostem. Odhadnout,

kolik schodů vede z mostu na pobřeží.

Potom házíme hlídkám shora najednou třináct papírků a každá je má pochytat za letu. Salvy chechotu, když vítr lístky odnáší na velkou vzdálenost. Ačkoli chlapci chytli jen málo papírků, ani dvě hlídky ze šesti nejsou na stejném místě.

Čertovka je zamrzlá, a tak nemůžeme zařadit připravený úkol — hlídky měly nabírat vodu hrníčkem uvázaným na provázku. Přehazujeme tedy jednu papírovou kouli skrze trubkové lešení pod mostem z jedné strany Čertovky na druhou. Jde to dost rychle, i když se hodně koulí odrazí zpátky od lešení.

Pak obíháme o závod blok (Špalíček). Mužstvo se chechtá Martinovu běžeckému stylu. Ale to je fuk, jen když mu to běhá pěkně rychle!

Začíná se mírně stmívat. Jdeme na Maltézské náměstí a tam hochům ukazuju dům U grošáka, kde jsme měli podvakrát v psaneckých dobách tajnou klubovnu. Všechno zde tehdy bylo poznamenáno strachem. Nevím, zda se mi podařilo v krátkosti vylíčit chmurnou, děsivou atmosféru, která však nic neubírala z našeho žhavého nadšení pro oddíl.

Kdyby tu tak dnes byli tehdejší chlapci! Vy dnes ani nevíte, co máte, když se můžete s oddílem volně scházet a nemusíte se bát, že vás za to zatkne tajná policie. Tenkrát nám byla činnost přísně a pod velkými tresty zakazována — a my od ní přesto neustoupili!

Procházíme Velkopřevorským náměstím kolem domu Jana Wericha do parčíku, a tam plníme poslední úkoly dnešní akce. Vysíláme morseovkou přes trávník a hrajeme Gónio. To už probíhá za tmy, na psaní výsledků svítíme baterkami.

Je citelná zima, mokro.

Po známkování a odchodu členstva se tu ještě koná dlouhá oddílová rada kvůli Oganovi a Allanovi. Nemají v pořádku přijímací zkoušku, s Oganem to hoří, oddílová rada je nejednotná v názoru, zda má být vyškrtnut z oddílu. Řešení: do

soboty ukáže, že umí morseovku, jinak musí oddíl opustit a může se hlásit znovu až po Velikonocích — pak by ovšem znovu začínal jako nováček.

Neudělá-li Allan celou zkoušku do soboty, smí se znovu hlásit až po táboře.

Je to těžké, když jsou chlapci liknaví nebo málo schopní. Co potom s nimi? Rádi bychom je v oddílu udrželi, ale je to v rozporu s jasnými oddílovými pravidly.

14. února 1965

Haló, hoši

Končíme opět jedno roční skautské období, pětadvacáté od založení našeho oddílu. Prázdniny jsou tady, klubovna ztichne, pavouci zašněrují její okna a schůdky si trochu odpočinou. A my skládáme účty ze své práce za uplynulý rok.

Co jsme toho udělali od loňského září do letošního června! Naše činnost byla dobrá a klidná. Klidná proto, že už bohudík odešlo z Dvojky několik věčně nespokojených chlapců, všechno kritizujících, do všeho rýpajících. Proto se nám pracovalo pěkně a radostně, zejména od Vánoční nadílky, kdy jsme se přestěhovali do nové klubovny.

Rozcházíme se na prázdniny spokojeni, připravujeme se s příjemným vzrušením na daleký tábor, v jehož znamení prožíváme poslední měsíc.

Vraťme se po prázdninách všichni takoví, jak se dnes rozcházíme. Stejně nadšení, ve stejném počtu a tak svorní!

Vraťte se i vy, kteří nastupujete do učení, neodkládejte svůj skautský kroj. Spíš než kdykoli dříve budete potřebovat náš oddíl, aby vám pomohl překonat neblahý vliv dílny, pokračovací školy a špatných kamarádů.

Po táboře na Podkarpatské Rusi, který bude jedinečným podnikem, přijde srpen. Ten má jen 31 dní. Ty nějak

překlepeme. A pak přijde nové období a s ním nové věci a nová společná práce.

Připravte si nápady a návrhy. Nechť nikdo z vás v příštím období nezůstane nečinný při dalším budování našeho oddílu!

21. června 1938

Na rozloučenou s ukončeným obdobím

Milí hošani, caballeros, námořníci, gambusini, plantážníci! Končíme období 1938—1939, jedno z nejlepších, jaké jsme kdy v oddíle měli. Dobře jste se drželi, dobře jsme to váleli. Uspořádali jsme spoustu zdařilých podniků, zažili pěkné chvíle v klubovně i na výpravách.

Docházka byla velmi dobrá, na většině družinových schůzek jste měli stoprocentní účast.

Chuť do práce — aspoň u většiny z vás — mi často působila radost. Nepovolujte, vydržte i v kázni a krásném vzájemném kamarádství, které je jednou z nejsvětlejších stránek naší Dvojky.

Za týden jedeme na tábor. Bude to ta nejnádhernější robinzonáda, jakou kdy můžeme prožít. Už teď všechno nasvědčuje, že to bude tábor všech táborů, krásný, veselý, se zajímavými událostmi. Důstojně se přiřadí k těm pětadvaceti táborům předcházejícím.

A pak přijde září, zahájení nové činnosti, která by měla být ještě lepší než všechno, co jsme dělali až dosud. To vám slibuju.

Jestřáb 30. června 1939

OBSAH

Oddílové výpravy 6
Podzimní výpravy 6
Zimní výpravy 36
Velikonoční robinzonády 63
Jarní výpravy 98
Besedy v klubovně 134
Dobrodružství v městských ulicích 189

JAROSLAV FOGLAR

Sebrané spisy svazek 22

Kronika Hochů od Bobří řeky

I. díl
Skautský rok

Z kronik 2. skautského oddílu PRAHA
vybral a uspořádal Miloš Zapletal
Ilustroval Marko Čermák
Vydalo Nakladatelství Olympia, a. s., Praha, roku 1996
jako svou 2 805. publikaci
Vydání první, 166 stran
Odpovědný redaktor Vladimír Dobrovodský
Technický redaktor Jan Zoul
Vytiskla Svoboda, grafické závody, a. s., Praha 10
Tem. skupina 14/64 27-009-96